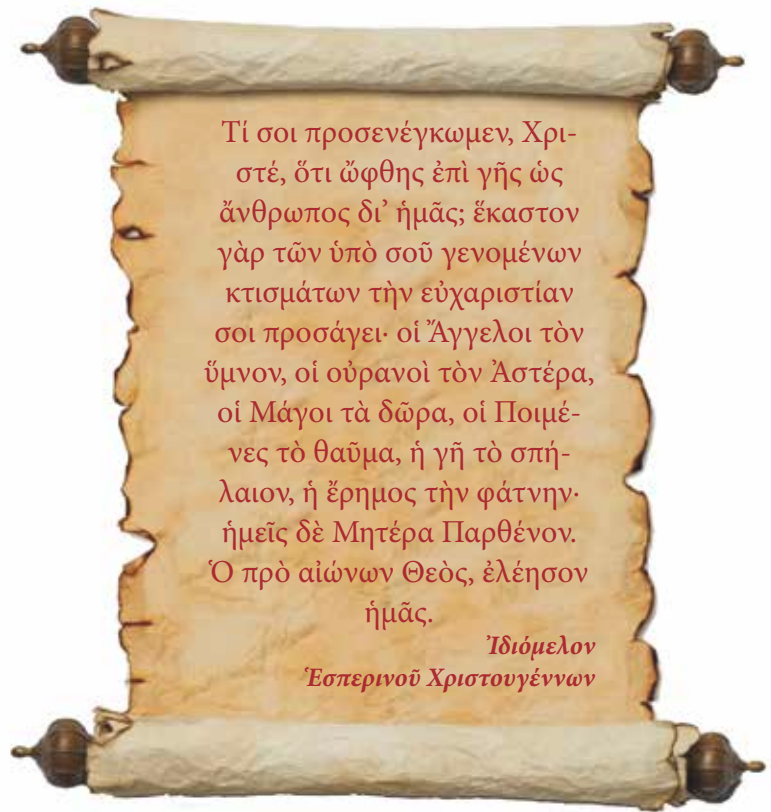

ΠΑΡΑΚΛΗΤΗ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΛΕΜΕΣΟΥ
ΕΤΟΣ 23° ΤΕΥΧΟΣ 116° ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2023

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Ίδιοκτήτης:

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

Υπεύθυνος Ύλης:

Σταύρος Όλύμπιος

Διευθυντής Γραφείου Ποιμαντικής Διακονίας

Διευθύνεται

από Συντακτική Έπιτροπή

Διεύθυνση:

Όδος Αγίου Ανδρέου 306,

Τ.Θ. 56091, Τ.Τ. 3304

Λεμεσός - Κύπρος

Τηλ.: 00357-25864311

Ίστοσελίδα:

www.imlemesou.org

Συνδρομές:

Έσωτερικού €7

Έξωτερικού €10

Τιμή Τεύχους: €1

Έξώφυλλο: Ή Χριστού Γέννησις,
16ος-17ος αί. Ί.Ν. Αγ. Νικολάου Κλωνάρι

Όπισθόφυλλο:

Ί.Ν. Αγ. Νικολάου Κλωνάρι,
15ος - 16ος αί.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Έ γώ ειμι Κύριος ό Θεός σου... Μητροπολίτου Λεμεσού κ. Άθανασίου	3
Τ ό Μυστήριο τής Ύπεραγίας Θεοτόκου Άρχιμ. Ζαχαρία Ζαχάρου	8
Η έορτή τών Χριστουγέννων μέσα από τήν Ύμνολογία Πρωτ. Παρασκευά Άγάθωνος	12
Κ αί επί γής ειρήνη. Πραγματικότητα ή ουτοπία; Πρωτ. Μιχαήλ Βοσκοϋ	16
Σ εξουαλική άγωγή τών νέων... Πρωτ. Γεωργίου Ζήνωνος	19
Κ αινοτομεΐται καί φύσις καί χρόνος + Θεοκλήτου Διονυσιάτου	22
Π αίδων φύλαξ πέφυκας, Θεοϋ τό δώρον Πρωτ. Προκοπίου Προκοπίου	26
Ί στορία τής Έκκλησίας τής Λεμεσού Άρχιμ. Σωφρόνιου Μιχαηλΐδη	28
Λ ειτουργίες καί Χοροστασίες	30
Έ κκλησιαστικά Δρώμενα	34

Όί άρθρογράφοι έχουν τήν άπόλυτη ευθύνη τών
άπόψεών τους

«Ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου... Οὐκ ἔσονται σοι θεοί ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ»

**τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου
Λεμεσοῦ κ. Ἀθανασίου**

Οἱ ἐντολές τοῦ Θεοῦ δέν εἶναι τίποτ' ἄλλο παρά τὰ φάρμακα, τὰ ὁποῖα ἀναιροῦν τὴν ἁμαρτία μέσα μας καὶ οὐσιαστικά μᾶς ἐλευθερώνουν ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Μέσα στή φαινομενική ὑποταγή μας στίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ, οὐσιαστικά βγαίνουμε στόν χῶρο τῆς πραγματικῆς ἐλευθερίας κι αἰσθανόμαστε τέκνα τοῦ Θεοῦ, αἰσθανόμαστε ἐλεύθεροι καὶ πλήρεις, ὅπως μᾶς ἔπλασε ὁ Θεός, ὅπως βγήκαμε ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Δημιουργοῦ μας.

Οἱ ἐντολές τοῦ Θεοῦ οὐσιαστικά δέν εἶναι πολλές. Ὁ ἴδιος ὁ Χριστός μᾶς εἶπε ὅτι πρώτη καὶ μεγίστη ἐντολή καὶ μοναδική εἶναι τό: «ἀγαπήσεις Κύριον τόν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς υπάρξεώς σου». Ἀπ' αὐτή τὴν ἐντολή πηγάζουν ὅλες οἱ ὑπόλοιπες. Καί τό «ἀγαπήσεις τόν πλησίον σου ὡς σεαυτόν», πηγάζει ἀπὸ τὴν ἐντολή αὐτή τῆς ἀγάπης πρὸς τόν Θεό ὅπως καὶ ὅλα τὰ ὑπόλοιπα. Ἀλλά ὁ Θεός γιὰ νά μὴν δώσει πρόφαση δικαιολογίας σέ οἰονδήποτε ἄνθρωπο, ἔδωσε καὶ ἄλλες λεπτομερεῖς ἐντολές, γιὰ νά μᾶς βοηθήσει νά ἔχουμε ἐπίγνωση τί τελικά εἶναι αὐτά τὰ ὁποῖα μᾶς βλάπτουν. Γιὰ νά μὴν λέμε δέν τό ἤξερα, δέν τό κατάλαβα, δέν τό συνειδητοποίησα ὅτι αὐτό πού κάνω εἶναι λάθος.

Ἔτσι ὑπάρχουν καὶ πολλές ἄλλες ἐντολές, πού ὀδηγοῦν ὅλες στήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, πού αὐτός εἶναι ὁ σκοπός τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ κι ἐκεῖ καταλήγουν ὅλες.

Ὅταν λέμε ἐντολές πάει τό μυαλό μας στίς δέκα ἐντολές, πού ἔδωσε ὁ Θεός στόν προφήτη Μωϋσῆ στήν Παλαιὰ Διαθήκη, στό Ὅρος Σινᾶ, οἱ ὁποῖες καταγράφονται στό εἰκοστό κεφάλαιο τοῦ βιβλίου τῆς Ἐξόδου τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἐκτός ἀπὸ αὐτές, βέβαια, ὑπάρχουν καὶ πολλές ἄλλες διασκορ-

πισμένες μέσα στήν Ἁγία Γραφή, στοὺς κανόνες τῆς Ἐκκλησίας καὶ στίς διδασκαλίες τῶν Ἁγίων Πατέρων.

Εἶπε λοιπόν ὁ Θεός στόν Μωϋσῆ νά ἀνέβει στό Ὅρος Σινᾶ, μόνος του, καὶ μίλησε πρὸς αὐτόν ὅπως μιᾶ κάποιος πρὸς τόν φίλο του καὶ τοῦ παρέδωσε τίς δέκα ἐντολές (Ἐξ. 20, 2). Ἡ πρώτη ἐντολή εἶναι ἡ ἐξῆς: «ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, ὅστις ἐξήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας. Οὐκ ἔσονται σοι θεοί ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ». Δηλαδή «ἐγώ εἶμαι ὁ Κύριος ὁ Θεός σου, ὁ ὁποῖος σέ ἔβγαλα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο καὶ ἀπὸ τὴ δουλεία στήν ὁποία βρισκόσουν. Δέν θά ἀποδεχθεῖς ἄλλους Θεούς ἐκτός ἀπὸ ἐμένα».

Εἶναι μία ἐντολή τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία τρόπον τινά φαίνεται κάπως ἀπόλυτη, ὅπως καὶ ὅλα στόν χῶρο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης εἶναι φαινομενικά ἀπόλυτα μέ μία πρώτη ἀνάγνωση. Ἀλλά αὐτή ἡ ἐντολή ἔχει καὶ μία ἀπολυτότητα, ὅσον ἀφορᾶ τόν ἴδιο τόν Θεό καὶ τὴ σχέση του μέ τόν ἄνθρωπο. Ἐδῶ βέβαια μιᾶ στοὺς Ἰσραηλίτες, στοὺς Ἑβραίους. Μιᾶ ὅμως καὶ στόν κόσμο ὅλο, ἀφοῦ τό Πνεῦμα τό Ἅγιο μίλησε πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Ἐγώ εἶμαι, λέγει, ὁ Κύριος ὁ Θεός σου. Ἐγώ σέ ἔβγαλα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο. Ἐγώ σέ ἐλευθέρωσα ἀπὸ τὴ δουλεία στήν ὁποία βρισκόσουν. Δέν θά ἔχεις ἄλλους Θεούς ἐκτός ἀπὸ ἐμένα. Τοποθετεῖ ὁ Θεός ἀμέσως τὰ πράγματα στή σωστή τους θέση. Δέν ἀφήνει περιθώρια, γιὰ νά σκεφθεῖς κάτι ἄλλο. Αὐτό μπορεῖ νά φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως κάπως παράξενο, κάπως σκληρό. Μήπως εἶναι ἐγωιστικό ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ νά αὐτοχαρακτηρίζεται καὶ νά προσδιορίζει τόν ἑαυτό Του; Δέν ἔχει βέβαια ὁ Θεός ἀνάγκη ἀπὸ ἐμᾶς. Ὁ Θεός δέν λαμβάνει κάτι ἀπὸ ἐμᾶς. Ὅταν ἐμεῖς τηροῦμε

τίς ἐντολές Του, ὁ Θεός δέν παίρνει τίποτα. Ἐμεῖς ὠφελούμαστε, ἐμεῖς θεραπευόμαστε, ἐμεῖς ἐλευθερωνόμαστε ἀπό τή δουλεία τῆς ἁμαρτίας. Γιά ἐμᾶς εἶναι ἡ θεραπεία, δέν εἶναι γιά τόν Θεό. Δέν ἔχει τίποτα νά ὠφελῆθῃ ὁ Θεός εἴτε τηρήσουμε, εἴτε δέν τηρήσουμε τίς ἐντολές Του.

Αὐτός ὁ προσδιορισμός τῆς σχέσης τοῦ Θεοῦ εἶναι σημαντικός, γιατί ἐάν ἀπό τήν ἀρχή ὁ ἄνθρωπος δέν βάλει τά πράγματα σωστά στή θέση τους, καί δέν τοποθετήσῃ τόν ἑαυτό του σωστά, ὄχι μόνο ἀπέναντι στόν Θεό, ἀλλά ἀπέναντι σ' ὅποιο-δήποτε πράγμα ἔχει νά κάνει στή ζωή του, τότε θά ἔχει λανθασμένα ἀποτελέσματα. Π.χ. κάποιος εἶναι φοιτητής. Πρέπει ἀπό τήν ἀρχή νά πεῖ «ἐγώ εἶμαι φοιτητής. Δέν εἶμαι τουρίστας. Ἀφοῦ εἶμαι φοιτητής, σημαίνει πώς θά πηγαίνω στή σχολή καί θά διαβάζω». Ἄν ὅμως πεῖ «εἶναι μία ὥραία περίοδος τῆς ζωῆς μου, εἶμαι μέν φοιτητής ἀλλά ἐντάξει, φοιτητής σημαίνει νά ζεῖς φοιτητική ζωή, νά περνᾶς καλά, νά χαίρεσαι, νά διασκεδάξεις, νά γυρίζεις τά βράδια, κλπ». Αὐτή εἶναι λάθος τοποθέτηση. Θά περάσει ὁμορφα μερικούς μήνες, ἀλλά σίγουρα τό ἀποτέλεσμα θά εἶναι οἰκτρό. Πολύ δέ περισσότερο γιά τούς γονεῖς του, πού θά πληρώνουν τά ἔξοδά του.

Ἕνας ἄλλος ἄνθρωπος π.χ. εἶναι σύζυγος. Πρέπει νά ξέρει ὅτι εἶναι σύζυγος. Νά ξέρει καί νά τό λέει καί στόν ἑαυτό του ἀλλά καί στόν ἄλλο ἄνθρωπο. Ἕνας πατέρας πρέπει νά λέει στό παιδί του «ἐγώ εἶμαι ὁ πατέρας σου». Δέν πρέπει νά τοῦ λέει «ἐγώ εἶμαι ὁ φίλος σου».

Ἄλλο πράγμα εἶναι ὁ πατέρας κι ἄλλο ὁ φί-

λος. Ὁ πατέρας εἶναι κάτι τό μοναδικό. Ὁ φίλος εἶναι φίλος, πού κι αὐτό εἶναι μοναδικό καί σημαντικό, ὅμως δέν μπορεῖς νά συγχύσεις τά πράγματα. Τό κάθε πράγμα ἔχει τόν τόπο του καί τή θέση του.

Γι' αὐτό πάντοτε στήν πνευματική ζωή εἶναι σημαντικό ὁ ἄνθρωπος νά ἔχει ξεκαθαρισμένες ἀπόψεις καί θέσεις. Νά ξέρει ὅτι εἶμαι χριστιανός σημαίνει γιά μένα τό τάδε πράγμα καί νά εἶναι ἔτοιμος γι' αὐτό, τό ὅποιο θέλει νά εἶναι καί θέλει νά τό πιστεύει καί νά τό ἀγαπᾶ.

Θυμᾶστε ὅτι ἑκατομμύρια χριστιανοί μαρτύρησαν μέ φρικτά μαρτύρια καί βασανιστήρια, γιατί ἦταν χριστιανοί. Τελείωσε. Εἶμαι χριστιανός. Δέν εἶχαν ἄλλη λέξη νά ποῦν. Τούς ρωτοῦσαν «τί δουλειά κάνεις;», «εἶμαι χριστιανός», «πῶς σέ λένε;», «εἶμαι χριστιανός», «ἀπό ποῦ εἶσαι;», «εἶμαι χριστιανός». Αὐτή ἦταν γιά ὅλα ἡ ἀπάντηση τῶν μαρτύρων. Ἡ ιδιότητα τοῦ χριστιανοῦ ἦταν γι' αὐτούς τά πάντα. Σήμαινε ὅτι ἡ ζωή τους ἦταν προγραμματισμένη καί τοποθετημένη μέ ἓνα συγκεκριμένο τρόπο.

Ὅτιδήποτε δέν εἶναι τοποθετημένο ἀπό τήν ἀρχή σωστά στόν ἄνθρωπο,

αὐτό θά ἔχει μεγάλα προβλήματα στή συνείδηση. Γι' αὐτό εἶναι πάρα πολύ σημαντικό, τά πράγματα νά τά ξεκαθαρίζουμε ἀπό τήν ἀρχή. Τί σημαίνει αὐτό τό πράγμα τό ὅποιο κάνω; Τί σημαίνει ἡ δουλειά μου, ἢ ὅτι εἶμαι ὑπάλληλος σ' ἓνα ἐργοστάσιο, ὅτι ἐργάζομαι σ' ἓναν τόπο, ὅτι ἔχω αὐτό τό διακονήμα, αὐτή τήν ἐργασία; Τί σημαίνει ὅτι εἶμαι ἄνδρας, ἢ ὅτι εἶμαι γυναίκα; Τί σημαίνει ὅτι εἶμαι γέρος, ἢ ὅτι εἶμαι νέος; Ποιά εἶναι ἡ θέση κι ἡ ἀποστολή μου; Πρέπει νά ξέρω

αυτά τα πράγματα.

Γι' αυτό ο Θεός όταν αρχίζει να μιλά στον λαό Του, το πρώτο πράγμα που κάνει είναι να παρουσιάσει τον εαυτό Του. Και λέει «εγώ είμαι Κύριος ο Θεός σου, ο οποίος σε έβγαλε από την Αίγυπτο και από τη δουλεία». Γιατί τό έκανε αυτό; Για να τους δείξει την αγάπη Του, την οποία είχε πάντοτε γι' αυτούς. Έγώ σας έβγαλα από τη δουλεία, για να μην ξαναγίνετε δούλοι. Για να μην θέλετε να πάτε ξανά πίσω στην Αίγυπτο. Γιατί οι Έβραίοι πολλές φορές «ταλαιπώρησαν» τον Θεό, με τό να ένθυμούνται συνεχώς τη ζωή που είχαν στην Αίγυπτο. Ένω ταλαιπωρούνταν στην Αίγυπτο, ένω κοπίαζαν, ένω ήσαν δούλοι και ύποτελείς, μέ την πρώτη δυσκολία που είχαν στην πορεία τους προς τη γή της έπαγγελίας, άμέσως θυμούνταν την Αίγυπτο κι έλεγαν «καλύτερα να πάμε πίσω στην Αίγυπτο να πεθάνουμε εκεί, παρά να είμαστε μέσα στην έρημο και να ταλαιπωρούμαστε».

Βέβαια, αυτό πέρα από ιστορικό γεγονός είναι και για έμας ένα μάθημα. Πράγματι κι έμεις πολλές φορές στην πορεία μας προς τον Θεό, προς τη «γή της έπαγγελίας» μας, προς τη συνάντησή μας μέ τον Θεό Πατέρα μας, ένω έχουμε πικρή πείρα της άμαρτίας, ένω ξέρουμε πόσο σκοτάδι βρίσκεται μέσα στη δουλεία της άμαρτίας, έν τούτοις, πολλές φορές φαντάζει μπροστά μας ως ένας χώρος έλκυστικός. Και λέμε στον εαυτό μας: «άφοϋ εκεί ήσουν και είδες τί ζούσες, γεύθηκες τό σκοτάδι της άμαρτίας, άρα γνωρίζεις ότι ο χώρος στον όποιο βρίσκεσαι τώρα δέν έχει όλα εκείνα τά κακά που είχες τότε. Έάν φθάσεις στην κοινωνία μέ τον Θεό, αυτό θά είναι χαρά και τέλεια ολοκλήρωση της προσωπικότητάς σου». Έν τούτοις, όταν έρχεται ώρα που δυσκολευόμαστε, ώρα που λειτουργούν τά πάθη μας, θυμόμαστε ξανά τη ζωή της άμαρτίας. Τότε είναι σαν να ανεβάζουμε μία πέτρα στό βουνό, ή όποία πέφτει κάτω και την ανεβάζουμε ξανά πάνω, όπως τον Σίσυφο στη μυθολογία.

Έπίσης, είναι σημαντικό ότι ο Θεός λέγει στους Ίσραηλίτες τί τους προσέφερε: «Σας έβγαλα από την Αίγυπτο», και ήξεραν βέ-

βαια τί σήμαινε γι' αυτούς ο λόγος αυτός του Θεού και πόσο φανερά ο Θεός τους όδηγούσε στη ζωή τους. Δέν ήθελε να τους αναγκάσει να Τόν αγαποϋν ή να Τόν πιστεύουν, αλλά ήθελε να τους δώσει άφορμές, για να καταλάβουν πόσο πολύ τους αγαπούσε και πόσο πολύ νοιαζόταν γι' αυτούς και τους έδωσε την έλευθερία τους.

«Οϋκ έσονται σοι Θεοί έτεροι πλήν έμοϋ». Δέν θά έχεις άλλους θεούς εκτός από μένα. Γιατί; Γιατί εάν αποκτήσεις άλλους θεούς εκτός από μένα, σίγουρα θά ξαναεπιστρέψεις στη δουλεία, στην όποια βρισκόσουν. Θά ξαναγίνεις δούλος πραγμάτων και καταστάσεων. Όλοι μας έχουμε πικρά πείρα, ότι ή άμαρτία και ή ζωή μακράν του Θεού και χωρίς τον Θεό είναι δικτατορία. Είναι φοβερή ή δικτατορία του διαβόλου και της άμαρτίας. Ό,τι θέλεις άς είσαι. Μπορεί να έχεις δώσει χίλιες ύποσχέσεις στον εαυτό σου ότι «δέν θά τό ξανακάνω, δέν θά ξανασυμπεριφερθώ έτσι, δέν θά ξαναλυπήσω τη γυναίκα μου, τη φίλη μου, τά παιδιά μου» κλπ, μά όταν έρθει ή ώρα των παθών, πάνε όλα αυτά. Και άλίμονο σε όποιον σου άντισταθεί. Θά τον ίσοπεδώσεις.

Διότι όταν ο άνθρωπος δουλεύει στην άμαρτία, στά πάθη του, χάνεται άμέσως ή έλευθερία του. Γι' αυτό ο Θεός λέγει να μην έχεις άλλους θεούς εκτός από μένα. Γιατί τελικά ή άμαρτία θέλει να λάβει μέσα μας τη θέση του Θεού. Τά πάθη μας γίνονται θεότητες τίς όποιες λατρεύουμε, και ύπηρετούμε και γινόμαστε σε μεγάλο βαθμό λάτρεις των παθών μας. Ένας άγιος έλεγε, «Θεέ μου, δώσε μου τη δύναμη να σε αγαπήσω, όπως αγαπήσα την άμαρτία και να σε ύπηρετήσω όσο ύπηρετήσα την άμαρτία». Ήταν άνθρωπος που έζησε στην άμαρτία.

Και σήμερα κυκλοφορούν πολλές θεότητες. Πολλά πράγματα γύρω μας γίνονται θεότητες σ' έμας. Μπορεί π.χ. ο άνθρωπος να λατρεύει μία ιδεολογία. Πολλές φορές για μία ανθρώπινη ιδεολογία, που έχει έντονη τη σφραγίδα της άτέλειας, οι άνθρωποι διχάζονται, τσακώνονται. Ίδίως έμεις οι Έλληνες από διχόνοιες είμαστε πρώτοι και κυρίως για

ιδεολογικούς λόγους. Είμαστε τόσο πρόθυμοι να διχαστούμε. Τέτοιες διχόνοιες ζήσαμε κι εμείς οι μεγαλύτεροι στον τόπο μας, και γι' αυτό τον καταστρέψαμε. Φτάνει ο άνθρωπος στο σημείο να μισήσει τον αδελφό του, να κάνει και φόνους ακόμη.

Θεότητες μπορεί ακόμα να είναι και διάφορες σκέψεις ή αποφάσεις μας. Ο εαυτός μας ο ίδιος μπορεί να γίνει θεός για εμάς. Γράφουν κάτι συνθήματα στους τοίχους «ομάδα τάδε θεός». Καταλαβαίνετε λοιπόν τί γίνεται. Ότι υπάρχουν πολλές θεότητες. Μόνο πού αυτές οι θεότητες είναι πολύ έξυπνες και βγάζουν και πολλά χρήματα από τέτοιους «υπηκόους» πού έχουν.

Ο Θεός δεν θέλει να είμαστε δοῦλοι. Θέλει να είμαστε ἐλεύθεροι. Νά είμαστε πραγματικά δικά Του παιδιά, γι' αὐτό νά μᾶς δίνει αὐτή τήν κληρονομιά τῆς δικῆς Του παρουσίας καί χαρᾶς. Ο Θεός θέλει νά είμαστε βασιλιάδες. Ο άνθρωπος είναι πλασμένος νά είναι βασιλιάς ὅλης τῆς κτίσεως. Καί μπορεί νά γίνει ἔτσι, ὅταν ἐνωθεῖ μαζί μέ τόν Θεό ξανά. Ὅταν ἔχουμε αὐτή τήν ἔνωση μέ τόν Θεό Πατέρα μας, ὅ,τι καί νά μᾶς συμβεῖ στή ζωή μας, μπορούμε νά τό ἀντιμετωπίσουμε μ' ἕνα σωστό τρόπο. Γιατί ἀκόμα καί τό χειρότερο κακό νά μᾶς συμβεῖ, ὅταν τό δοῦμε ταπεινά καί μέσα στήν προοπτική τῆς αἰώνιας σχέσης μας μέ τόν Θεό, ἀκόμα κι ἡ μεγαλύτερη καταστροφή νά μᾶς συμβεῖ, μπορούμε νά τήν ἀξιοποιήσουμε πνευματικά μέ τήν ὑπομονή, τήν προσευχή καί τή σωστή σχέση μας μέ τόν Θεό. Μπορεῖ ὅλα αὐτά τά καταστροφικά πράγματα νά τά ἀξιοποιήσουμε καί νά τά μεταβάλουμε γιά τό καλό μας. Ἀκόμα κι ἂν αἰσθανόμαστε τόσες πολλές δυσκολίες καί πολλές θλίψεις καί ταλαιπωρίες ψυχικές, πνευματικές καί σωματικές, ἀκόμα κι αὐτά τά δύσκολα πράγματα μπορούμε νά τά μεταποιήσουμε μέσα μας.

Ο Θεός ἔχει αὐτή τή δύναμη, νά κάνει τό πικρό γλυκύ, τό φαρμάκι φάρμακο, τό σκοτάδι φῶς. Ὅπως καί ἡ ἁμαρτία κάνει τό ἀντίθετο, κάνει τό φῶς σκοτάδι, τό φάρμακο φαρμάκι, τό γλυκύ πικρό. Γι' αὐτό εἶναι σημαντικό στή ζωή μας νά ἔχουμε αὐτή τή σωστή καί πραγμα-

ματική σχέση μέ τόν Θεό Πατέρα μας.

Θά ρωτήσῃ κάποιος τώρα, γιατί εἶναι ἀνάγκη νά ἔχουμε αὐτή τή σχέση; Δέν μπορούμε νά ζήσουμε καί χωρίς τόν Θεό; Εἶναι ἀνάγκη νά μποῦμε σ' αὐτή τή διαδικασία νά ἔχουμε μία σχέση μέ τόν Θεό, νά μᾶς δίνει ἐντολές, νά ἔχει ἀπαιτήσεις ἀπό ἐμᾶς κι ἐμεῖς νά ταλαιπωρούμαστε, νά τόν φοβόμαστε κιόλας; Εἶναι ἀνάγκη τῆς ὑπαρξῆς μας. Δέν μπορούμε νά ζήσουμε χωρίς τόν Θεό, ὅπως δέν μπορούμε νά ὑπάρξουμε χωρίς πατέρα καί μητέρα. Ο άνθρωπος χωρίς τόν Θεό εἶναι σάν ἕνα πράγμα πεταγμένο μέσα στό ἄπειρο. Μερικές φορές προσπαθῶ νά σκεφθῶ πῶς θά ἦταν ἡ ζωή μου, ἐάν δέν πίστευα στον Θεό ἢ ἐάν δέν ὑπῆρχε ὁ Θεός. Πραγματικά τρομάζω. Δέν μπορῶ νά τό σκεφθῶ, νά τό διανοηθῶ. Χωρίς τόν Θεό δέν ἔχω λόγο νά ὑπάρχω, ἢ νά κάνω ὅ,τιδήποτε ἀπ' ὅ,τι κάνω. Οὔτε βρίσκω νόημα στή ζωή μου. Δηλαδή τί; Εἶμαι μία ὑπαρξη ἡ ὁποία βρέθηκε τυχαῖα σ' αὐτό τόν κόσμο, νά ζήσω λ.χ. 70-100 χρόνια, ὅσα πάω, καί μετά νά χαθῶ μέσα στήν ἀνυπαρξία; Δέν θά εἶμαι ἀνόητος, ἐάν δέν πατήσω ἐπί πτωμάτων αὐτά τά 70-100 χρόνια, νά γλεντήσω, νά κάνω ὅ,τι σκεφτῶ, τά πάντα; Τίποτα νά μὴν μέ κρατᾶ. Γιατί νά μέ κρατᾶ κάτι; Ἀφοῦ δέν ἔχω ἄλλο λόγο οὔτε σκοπό. Ἀφοῦ ζῶ αὐτή τή ζωή καί δέν ἔχω κάτι τό ὁποῖο ἀναμένω ἀπ' αὐτή, τουλάχιστον νά ζήσω ὅπως θέλω.

Ἀλλά ἐάν τά κάνω ὅλ' αὐτά, τό δυστύχημα θά εἶναι ὅτι δέν θά ζήσω αὐτή τή ζωή, διότι θά καταστραφῶ. Διότι ὅταν κακοποιῶ, ὅταν κάνω πράγματα κακά, ἡ ἴδια ἡ ὑπαρξη μου καταστρέφεται. Κανένας πού κάνει κακά πράγματα δέν περνᾶ εὐχάριστα. Λέω καμιά φορά, ὅσοι ζοῦν μακριά ἀπό τόν Θεό, τουλάχιστον ἄς ἔχουν μία εὐτυχημένη παροῦσα ζωή. Θά ἔλεγε κανείς, ἐντάξει, δέν πειράζει ἂν δέν κερδίσουμε τήν ἄλλη ζωή, τουλάχιστον γιά κάποια χρόνια νά περάσουμε ὁμορφα, εὐτυχημένα. Δέν εἶδαμε ὅμως ποτέ τέτοιους ἀνθρώπους. Ἐγώ τουλάχιστον δέν εἶδα. Μίλησα μέ χιλιάδες ἀνθρώπους στή ζωή μου καί δέν εἶδα κανέναν ἀνθρώπο, πού γεύθηκε εὐτυχία πραγματική ζώντας μακριά

από τόν Θεό.

Τό ότι ύπάρχει Θεός τό μαρτυρεί ή ύπαρξή μας, τό μαρτυρούν τά πάντα. Πώς μπορεί νά άντέξει ό άνθρωπος στή ζωή του χωρίς τόν Θεό; Είναί ένα μεγάλο ερώτημα. Προσπάθησα πολλές φορές νά τό έξιχνιάσω. Μιλώντας μέ ανθρώπους πού ισχυρίζονται ότι δέν πιστεύουν στόν Θεό καί θέλουν νά αισθάνονται μ' αυτό τόν τρόπο, όμως δέν βρῆκα αυτή τήν πληρότητα, πού βρίσκει κανείς σέ ανθρώπους πού αγαπούν τόν Θεό κι έχουν μία κοινωνία αγάπης μαζί Του. Δέν μπορείς νά έξηγήσεις σ'έναν άνθρωπο τήν αγάπη του Θεού προς τόν άνθρωπο, όπως δέν μπορείς νά του έξηγήσεις τήν πατρική καί τή μητρική αγάπη, διότι αυτή δέν έξηγεΐται μέ διανοητικές εκφράσεις καί μέ λόγια, αλλά βιώνεται. Δέν μπορούμε νά ύπάρξουμε χωρίς τόν Θεό. Ό άνθρωπος μπορεί νά συναντήσει τόν Θεό μέσα στην πορεία ολόκληρης τής ζωής του. Όμως όσο καθυστερούμε, κι όσο αφήνουμε νά περνά ό χρόνος μακριά από τόν Θεό Πατέρα μας, τόσο τραυματίζουμε τόν έαυτό μας, τόν ταλαιπωρούμε καί του στερούμε εκείνη τή χαρά πού έχει ή ζωή μας από τή νεανική μας ήλικία μέχρι τό τέλος αυτής τής πορείας. Όταν κάποιος γευθεί τή Χάρη του Θεού μέσα στην ψυχή του, τότε θά καταλάβει ότι όλα τ' άλλα πού γεύθηκε στή ζωή του ήταν μηδέν. Τίποτα δέν συγκρίνεται μέ τήν αγάπη του Θεού.

Άς συγκρίνουμε ένα πλαστικό λουλούδι, πού μπορεί νά είναι τέλειο, μ' ένα αγριολούλουδο πού τό κόψαμε εκείνη τήν ώρα από τόν άγρό, από τό χωράφι. Μπορεί τό πλαστικό νά είναι πιό τέλειο, συμμετρικό, μέ ωραία χρώματα, αλλά δέν μπορεί νά αντικαταστήσει τό φυσικό λουλούδι. Έτσι συμβαίνει καί μέ τήν παρουσία τής μητέρας μας στή ζωή μας καί δέν αντικαθίσταται από τήν παρουσία κανενός άλλου προσώπου. Τό ίδιο ισχύει μέ τό φως καί μέ τό σκοτάδι. Όσο όμορφα κι αν περιγράψεις τό σκοτάδι, δέν παύει νά είναι σκοτάδι. Καί τό φως ό,τι κι αν του κάνεις, είναι φως. Είναι χαρά, είναι ευτυχία, είναι κοινωνία, είναι όλα εκείνα πού πηγάζουν από τό φως. Έτσι είναι κι ό Θεός στή

ζωή του ανθρώπου.

Γι' αυτό είναι οντολογική ανάγκη, όπως λένε κι οί Πατέρες τής Έκκλησίας. Είναι ανάγκη τής ύπαρξής μας νά ζούμε κοντά στόν Θεό. Χωρίς τόν Θεό είμαστε άρρωστοι. Γι' αυτό λέγει ό Θεός «δέν θά έχεις άλλους θεούς εκτός από μένα», γιατί ξέρει ό Θεός ότι αν δέν ύπάρχει Έκείνος, αν τή θέση του Θεού τήν πάρουν άλλες θεότητες, αυτές θά είναι ψεύτικες. Αλλά ό,τι κι αν βάλεις, δέν θά μπορέσει νά γεμίσει αυτό τόν χώρο καί θά παραμείνει ένα κενό μέσα στην ψυχή σου, κι αυτό τό κενό θά θέλεις νά τό γεμίσεις μέ άλλα πράγματα, τά όποια είναι τραγικά καί καταστροφικά για τόν κάθε άνθρωπο.

Ό Θεός όμως είναι αυτός πού μέ τήν παρουσία Του πληρώνει, γεμίζει τήν καρδιά μας μέ τό πραγματικό νόημα καί τή χαρά τής ζωής.

Τό Μυστήριο τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου (Α' μέρος)

«Τείχισόν μου τάς φρένας, Σωτήρ μου· τό γάρ τεῖχος τοῦ κόσμου ἀνυμνήσαι τολμῶ, τήν ἄχραντον Μητέρα Σου»

Πάλι ἔχουμε πανήγυρι, καί ἡ κάθε πανήγυρις συνιστᾶ μεγάλη εὐκαιρία νά ἐκφράσουμε τήν εὐγνωμοσύνη μας στόν Θεό καί νά Τοῦ ἀναπέμψουμε εὐχαριστία γιά πάντα ὅσα «ἐποίησε καί ποιεῖ αἰεί μεθ' ἡμῶν».

Πλησιάζοντας τή μεγαλύτερη Θεομητορική ἑορτή, τήν Κοίμηση τῆς Θεοτόκου, εὐχαριστοῦμε τόν Κύριο γιά τά μεγαλεῖα πού τελεσιούργησε στό Πρόσωπο τῆς Πανάχραντης Μητέρας Του καί γιά τήν ἀνεκδιήγητη Οἰκονομία πού μέσω Αὐτῆς ἐργάστηκε γιά τή σωτηρία τοῦ ἀνθρώπινου γένους. Τό μυστήριο τῆς Παναγίας, συνυφασμένο μέ τήν Ἐνανθρώπιση τοῦ Θεοῦ-Λόγου, συνιστᾶ τό «μέγα τῆς εὐσεβείας μυστήριον», καί ἐμπερικλείεται στό ὄνομά Της, Θεοτόκος».

Στή Γραφή καί κατά τά πρῶτα χρόνια τοῦ Χριστιανισμοῦ τό μυστήριο αὐτό παρέμεινε «σεσημημένον» καί τό Πρόσωπο τῆς Παναγίας βρισκόταν στήν ἀφάνεια. Στήν Παλαιά Διαθήκη μέ «σκιές καί αἰνίγματα» συμπεριλαμβάνονται προφητικές ρήσεις γιά Ἐκείνην, τῆς Ὅποίας τό «σπέρμα» ἐπρόκειτο νά «τηρήσῃ τήν κεφαλὴν» τοῦ πονηροῦ ὄφως, καί γιά τήν παρθενική Γέννηση τοῦ Μεσσία.

Στά Εὐαγγέλια δίδονται πληροφορίες γιά τόν Εὐαγγελισμό τῆς Παναγίας καί τή Γέννηση τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλά στή συνέχεια, ἰδιαίτερος μετά τήν ἔναρξη τῆς δημόσιας δράσε-

ως τοῦ Χριστοῦ, γίνονται μόνο σποραδικές ἀναφορές σέ Αὐτήν. Οἱ Εὐαγγελιστές δέν Τήν παρουσιάζουν δίπλα στόν Κύριο, ὅταν Αὐτός ἐπιτελοῦσε θαύματα, ὅταν Τόν ἐευφημοῦσαν τά πλήθη, ἢ στό ἀγλάισμα τῆς δόξας Του στό Θαβώρ, ἀλλά ὅταν οἱ ὄχλοι δέν ἄντεχαν τούς σκληροῦς λόγους Του καί ἤθελαν νά Τόν λιθοβολήσουν, καί ἰδιαίτερος κατά τήν ἄκρα ταπείνωση καί ἐξουθένωσή

Του πάνω στόν Σταυρό.

Μετά τήν Ἀνάσταση, ἐνῶ ἦταν ἡ Πρώτη στήν Ὅποία ἐφανίσθηκε ὁ Κύριος, ὅπως ἀποδεικνύει ὁ ἅγιος Γρηγόριος Παλαμᾶς, οἱ Εὐαγγελιστές Τήν ἀναφέρουν συγκεκαλυμμένα ὡς τήν «ἄλλην Μαρίαν». Ἀφότου, ὅμως, στίς πρῶτες δύο Οἰκουμενικές Συνόδους διατυπώθηκε καί θεσπίσθηκε ἄσειστα τό δόγμα τῆς Θεότητος τοῦ Χριστοῦ, καθιερώθηκε ἀμετάθετα καί ἡ τιμή τῆς Παναγίας. Οἱ πιστοί μέ ἄπειρη εὐγνωμοσύνη Τήν ἀγάπησαν ὡς «τήν γεννήσασαν τῆς εὐφροσύνης [καί τῆς σω-

τηρίας] αὐτῶν τόν Αἴτιον» καί τό πρόσωπο τῆς γῆς καλύφθηκε ἀπό παρεκκλήσια καί εἰκόνες ἀφιερωμένα σέ Αὐτήν.

Ὁ Θεός ἔπλασε τόν ἄνθρωπο κατ' εἰκόνα καί καθ' ὁμοίωσή Του. Τόν κατακόσμησε μέ ἐξαιρετα χαρίσματα καί ἐνεφύσησε στούς ρώθωνές του «πνοήν ζωῆς καί ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν». Ὁ ἄνθρωπος μποροῦσε νά ἀντανακλᾷ στόν κτιστό κόσμο τίς τελειότητες τοῦ Θεοῦ στό πρόσωπό του συνέθετε τόν ὕλικό καί τόν πνευματικό κόσμο.

Ὁ ἐχθρός φθόνησε τό ἀπερίγραπτο μεγα-

λειο, πού ἔδωσε ὁ Θεός στόν ἄνθρωπο καί προέτρεψε τόν ἄφρονα Πρωτόπλαστο στήν παρακοή καί στήν πώση. Ἀλλά ἡ θεία ἀγάπη εἶναι ἀμετάθετη καί τά σπλάγχνα τῶν θείων οἰκτιρῶν ἀνείκαστα. Ὁ Θεός «οὐκ ἀπέστη πάντα ποιῶν», γιά νά ἐλευθερώσει τόν ἄνθρωπο ἀπό τά δεσμά τῆς ἁμαρτίας καί τοῦ θανάτου, νά τόν ἐπαναγάγει «εἰς τό κάθ' ὁμοίωσιν», νά «ἀναμορφώσῃ τό ἀρχαῖον κάλλος» σέ αὐτόν, νά τοῦ παράσχει τήν «ποθρινήν πατρίδα» τοῦ Παραδείσου.

Ὁ Ἀδάμ καί ἡ Εὐά γέννησαν δύο υἱούς, τόν Κάιν καί τόν Ἄβελ. Στόν Ἄβελ ὑπερίσχυε ἡ χάρις πού ἐναπέμεινε στούς γεννήτορες του καί ἀκολούθησε τήν ὁδό τῆς δικαιοσύνης καί τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ. Στόν Κάιν ὑπερίσχυσε τό στοιχεῖο τῆς ἀποστασίας τῶν γονέων του. Ἐγινε θηριώδης καί φόνευσε τόν ἀδελφό του Ἄβελ. Ἀπό αὐτούς τοὺς δύο προῆλθαν δύο ρεύματα στήν ἱστορία τοῦ ἀνθρώπινου γένους: Πρῶτον, τό ρεῦμα τῶν δικαίων, στή μνήμη τῶν ὁποίων ἀχνόφεγγε τό φῶς τῆς πρωτόγονης χάριτος τοῦ Παραδείσου καί αὐτοῖ ἀγωνίζονταν νά διάγουν βίο θεοφιληδέυτερον, τό ρεῦμα τῶν γιγάντων, δηλαδή ἐκείνων στούς ὁποίους τά πάθη προσέλαβαν γιγαντιαῖες διαστάσεις καί αὐτοῖ ἀπαλλοτριώθηκαν ἀπό τίς διαθήκες τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Θεός μέσα ἀπό τό ρεῦμα τῶν δικαίων προετοίμαζε προφητικά τήν ὁδό Του. Κατά καιρούς τοὺς ἔδιδε ἀποκαλύψεις καί πύρινους λόγους, τοὺς ὁποίους ἀνακοίνωναν στούς συγχρόνους τους, ὥστε νά διατηρηθεῖ ἡ θεοσέβεια πάνω στή γῆ. Ὁ Θεός εἶχε τό βλέμμα Του προσηλωμένο σέ αὐτούς, νά δεῖ, «εἰ ἔστι συνιῶν ἢ ἐκζητῶν Αὐτόν», «εἰ ἔστι ποιῶν δικαιοσύνην» μέ τρόπο τέλειο καί μοναδικό. Καί ὁ ἄνθρωπος αὐτός βρέθηκε στό πρόσωπο τῆς Παναγίας Παρθένου Μαριάμ.

Οὐδέποτε γεννήθηκε καί οὐδέποτε θά γεννηθεῖ ἄνθρωπος σάν τήν Ὑπεραγία Θεοτόκο, τήν εὐλογημένη γυναῖκα πού ἔγινε Μητέρα τοῦ Θεοῦ καί Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ Παναγία ἦταν καρπός προσευχῆς τῶν ἁγίων καί δικαίων Ἰωακείμ καί Ἄννης. Ἡ σύλληψή Της δέν ἦταν ἄσπορος, ἀλλά ἀπαθής ἀπό τό πανάμωμο σπέρμα τοῦ Ἰωακείμ.

Ἦταν κεχαριτωμένη ἤδη ἀπό τή στιγμή τῆς Γεννήσεώς Της, διότι στό Πρόσωπό Της συγκεντρῶνε τήν ἀγιότητα ὄλων τῶν προγενεστέρων γενεῶν. Ἀφιερώθηκε στόν ναό ἀπό τήν τρυφερή Της ἡλικία, ὅπου ζοῦσε ἡσυχαστικά μέ προσευχή καί μελέτη τῶν Γραφῶν. Ἡ θεόπαις Μαριάμ διακρινόταν ἀπό παράδοξη ἀγάπη γιά τόν Θεό, καί περιποθοῦσε τήν κοινωνία μαζί Του μέσω τῆς προσευχῆς. Βεβαίως, ἡ ἔφεσή Της γιά προσευχή ἦταν ἀσυνήθης μέ τά δεδομένα τοῦ πεπτωκότος κόσμου, ἐνῶ κατ' οὐσίαν ἐκφράζει τή φυσική κατάσταση τοῦ πλασμένου κατ' εἰκόνα καί καθ' ὁμοίωση Θεοῦ, ἀνθρώπου.

Μέ τήν προσευχή καί τή μελέτη τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ ἡ ἐνέργεια τῆς χάριτος συσσωρευόταν στήν καρδιά Της. Τήν πλάταινε, γιά νά περιπτυχθεῖ μέσα Της Θεό καί ἄνθρωπο. Ἦλθε στιγμή πού τά ἴχνη τῆς χάριτος ἔφθασαν σέ κάποιο πλήρωμα καί γέννησαν ἐντός Της τή συνείδηση τοῦ ὄντολογικοῦ Της συνδέσμου μέ ὅλο τό γένος τῶν ἀνθρώπων ἀπό ἀρχῆς μέχρι ἐσχάτων. Ἐπίσης τελεσιουργήσαν τό ἄρρητο γεγονός τῆς ἐνώσεως τοῦ κτιστοῦ ἀνθρώπου μέ τόν ἄκτιστο Θεό σέ ἓνα, τήν ἔνωση τῆς καρδιάς Της μέ τό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. Ἡ νεαρή Της ὑπαρξη στό ἐξῆς καταπονεῖτο ἀφενός ἀπό τήν ἐξαθλίωση καί τήν ἄγνοια τῶν ἀνθρώπων καί ἀφετέρου ἀπό τή δίψα Της γιά τόν ζῶντα Θεό τῶν Πατέρων Της. Μέ φυσικό τρόπο ἄρχισε ἡ μεσιτεία καί ἡ πρεσβεία Της γιά κάθε γηγενή, μεσιτεία πού ἀπέβη ἀναπόσπαστο μέρος τῆς ὑπάρξεώς Της ὅσο ἦταν ἐν ζωῇ καί παρατείνεται «εἰς τό διηνεκές».

Κατά τή μελέτη τῶν Ἁγίων Γραφῶν, «πῦρ ἐξεκαύθη ἐν τῇ καρδίᾳ Αὐτῆς», ὅταν συνάντησε τήν προφητεία: «ἰδοὺ ἡ παρθένος ἔξει ἐν γαστρὶ καί τέξεται υἱόν, καί καλέσουσι τό ὄνομα Αὐτοῦ Ἐμμανουήλ». Μέ ἄσβεστο πόθο γιά τόν Θεό πού θά ἐρχόταν στή γῆ, νά σώσει τόν λαό Του «ἐκ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν», ἄρχισε νά προσεύχεται νά ἀξιωθεῖ νά γίνει ἡ θεραπαινίδα τῆς Μητέρας τοῦ Ἐμμανουήλ. Πάνω στή ζέση αὐτῆς τῆς προσευχῆς ἐμφανίσθηκε ὁ Ἀρχάγγελος καί Τῆς ἀνήγγειλε ὅτι δέν θά γινόταν ἡ ὑπερέτρια τῆς Μητέρας τοῦ

Μεσσία, αλλά ότι Αυτή ή Ἴδια θά δάνειζε σάρκα στόν ἀμήτορα ἐκ Πατρός καί ἀπάτορα ἐκ Μητρός. Ἡ Παναγία Παρθένης συνέλαβε ὑπερφυῶς τόν Υἱό τοῦ Θεοῦ ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καί Τόν γέννησε ἐπίσης ὑπερφυῶς.

Βεβαίως, γιά νά δεχθεῖ ὁ ἄνθρωπος ὁποιοδήποτε πνευματικό χάρισμα, πρέπει νά ὑπάρχει κάποια ἀντιστοιχία τῆς δωρεᾶς μέ τό περιεχόμενο τῆς καρδιάς του. Καί στήν περίπτωση τῆς Παναγίας ἡ ἀντιστοιχία αὐτή ἔγκειται στήν ταπεινώσή Της, ἡ ὁποία ἦταν προφητικά κατ' εἰκόνα τῆς ἀπερίγραπτης ταπεινώσεως τοῦ Υἱοῦ καί Θεοῦ Της.

Ὁ ἄνθρωπινος νοῦς ἰλιγγιά ἐνώπιον τοῦ «ἀκατανοήτου θαύματος» πού ἔλαβε χώρα, καί μέ δέος ὁμολογεῖ: «Νενίκηνται τῆς φύσεως οἱ ὄροι ἐν Σοι, Παρθένε ἄχραντε: παρθενεύει γάρ τόκος καί ζωήν προμνηστεύεται θάνατος», «Παρθενεύει τόκος», διότι ἡ Παναγία ἦταν Παρθένης, καί ἔμεινε Παρθένης κατά τή γέννηση καί μετά τή γέννηση τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Ἡ Γραφή μαρτυρεῖ τήν παρθενία Της πρὶν τή σύλληψη τοῦ Κυρίου. Ὁ σὺφρων Ἰωσήφ Τήν παρέλαβε ἀγνή ἀπό τά Ἅγια τῶν Ἁγίων, καί ταράχθηκε ὅταν εἶδε ὅτι κυφοροῦσε. Οἱ Ἰσραηλίτες ἦταν μέν συνηθισμένοι στίς θαυματουργικές ἐπεμβάσεις τοῦ Θεοῦ, ἀλλά παρθενική γέννηση ἦταν ἄνευ προηγουμένου στήν ἱερά ἱστορία. Ἡ νεαρή κόρη σίγησε καί δέν ὑπερασπίσθηκε τόν Ἐαυτό Της, μολονότι ἀντιμετώπιζε κίνδυνο ἀκόμη καί τῆς ζωῆς Της ἀπό λιθοβολισμό λόγῳ τῆς παράδοξης ἄνευ ἀνδρός κυφορίας. Λάλησε, ὅμως, ὁ Θεός στήν καρδιά τοῦ Ἰωσήφ, πληροφορώντας τόν γιά τό θαυμαστό γεγονός. Ἐπομένως, ἡ Παναγία ἦταν Παρθένης πρὸ τοῦ τόκου.

Γνωρίζουμε ὅτι ἡ Παναγία ἔμεινε Παρθένης κατά τή γέννηση ἀπό τήν ἐμπειρία τῆς χάριτος. Κατά τήν ἐπί γῆς ἐπιδημία τοῦ Κυρίου «πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτει ἄπτεσθαι Αὐτοῦ, ὅτι δύναμις παρ' Αὐτοῦ ἐξήρχετο καί ἰᾶτο πάντας». Ἀκόμη καί ἓνα ἄγγιγμα τῆς χάριτος θεραπεύει καί ἀποκαθιστᾶ τήν ἀκεραιότητα στόν νοῦ, στήν ψυχή, ἀκόμη καί στό σῶμα. Πῶς μποροῦσε ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ νά διέλθει ἀπό τή μήτρα τῆς ἀγνῆς Παρθένης καί νά

Τῆς ἀφήσει πληγή; Ὡς ἐκ τούτου, ἡ Παναγία ἔμεινε Παρθένης κατά τόν τόκο.

Γνωρίζουμε ἐπίσης ὅτι ἡ Παναγία διήγε ἐν παρθενία καί μετά τόν τόκο τοῦ Ἐμμανουήλ ἀπό τήν αἰωνόβια πνευματική πείρα νέφους πιστῶν, ἰδιαίτερος μοναχῶν, οἱ ὁποῖοι δέχονται μικρή χάρη κλήσεως, καί αἰσθάνονται τέτοιο πλήρωμα στήν καρδιά τους, ὥστε οὔτε κἂν ἀναλογίζονται τά πάθη τῆς σαρκός τόν ὑπόλοιπο χρόνο τῆς ζωῆς τους. Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ὡς «πῦρ καταναλίσκον» φλέγει «ἅπαντα αἰσχρόν νοῦν» κάνει τήν ψυχή τοῦ ἀνθρώπου νά ἐπιποθεῖ καί νά ἐκλείπει «εἰς τάς αὐλάς τοῦ Κυρίου», κάνει τήν καρδιά, ἀκόμη καί τή σάρκα του νά ἀγάλλονται «ἐπί Θεῶ ζῶντι». Ἡ Παναγία, συνεπῶς, ἔμεινε Παρθένης μετά τόν τόκο.

Ὅσοι πολλοί ἔχουν φυσική παρθενία, ἀλλά δέν σώζονται κατ' ἀνάγκη, ὅπως διδασκόμαστε ἀπό τήν παραβολή τῶν μωρῶν παρθένων. Ἐκεῖνο πού νοηματοδοτεῖ καί προσδίδει ἀξία στή φυσική παρθενία εἶναι ἡ πνευματική παρθενία, δηλαδή ἡ καθαρότητα τῆς καρδιάς καί τοῦ νοῦ, ἡ προσεδρία στή θεία Παρουσία, ἡ διαμονή, μᾶλλον τό βύθισμα τοῦ νοῦ στό Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ.

Οἱ ἄρετές τῆς καθαρότητας, τῆς ταπεινώσεως, τῆς ὑπακοῆς, τῆς παραδόσεως στό θεῖο θέλημα, τῆς μεσιτείας γιά τήν πάγκοινη σωτηρία, πού κοσμοῦσαν τή Θεοτόκο Μαριάμ εἶναι ἀνεκδιήγητες. Ἀπό τήν καρδιά τοῦ προφητάνακτος Δαβίδ ἐκπηγάζει «λόγος ἀγαθός» στήν προφητική μνῆμη τοῦ Προσώπου Της, καί ἡ γλῶσσα του μετατρέπεται σέ «κάλαμον γραμματέως ὄξυγράφου», δηλαδή σέ τέλειο καί εὐήχο ὄργανο δοξολογίας τοῦ Θεοῦ. Καί ἐφόσον τό μυστήριο τῆς Παναμώμου Θεοτόκου εἶναι ἀλληλένδετο μέ τό μυστήριο τοῦ Χριστοῦ, ὁ Δαβίδ ἐξυμνεῖ πρῶτα τόν Κύριο καί στή συνέχεια Ἐκεῖνη, ἡ Ὅποία Τοῦ δάνεισε σάρκα.

«Ὡραῖος κάλλει παρά τούς υἱούς τῶν ἀνθρώπων, ἐξεχύθη χάρις ἐν χεῖλεσί Σου· διά τοῦτο εὐλόγησέ Σε ὁ Θεός εἰς τόν αἰῶνα». Τό «ἄρρητον κάλλος» τοῦ Προσώπου τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, τό «ίλαρό καί πρᾶο βλέμμα Του», γεννοῦν ἀγία καί «ἀπέραντον ἡδονήν» στίς

καρδιές τῶν «καθορώντων» αὐτό. Ἀπό τό στόμα Του ἐκπορεύονται «λόγοι χάριτος», λόγοι «ἐν ἐξουσία». Ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἐπαναπαύεται ἐπάνω Του, καί ἡ εὐλογία αὐτή εἶναι αἰώνια.

«Περίζωσαι τήν ρομφαίαν Σου ἐπί τόν μηρόν Σου, Δυνατέ, τῇ ὠραιότητί Σου καί τῷ κάλλει Σου». Ὁ κόσμος ὅλος «ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται», γι' αὐτό καί ὁ Μεσσίας καταφθάνει σέ αὐτόν ὡς πολεμιστής δυνατός. Ἔρχεται νά «ἐκβάλῃ εἰς νίκος τήν κρίσιν», δηλαδή νά διεξαγάγῃ μάχη κατά τοῦ πολεμίου τοῦ ἀνθρώπινου γένους, τοῦ ἀνθρωποκτόνου ἐχθροῦ, νά «λύσῃ τά [σκαιά] ἔργα» του, νά ἐπιφέρει νίκη πού μένει «εἰς τούς αἰῶνας» καί τήν ὁποία νίκη μοιράζεται μέ ὅλους τούς δικούς Του. Ἔρχεται, γιά νά ἐγκαθιδρύσει τήν ἀσάλευτη καί εὐλογημένη Βασιλεία τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἡ Βασιλεία Του εἶναι «βασιλεία πάντων τῶν αἰώνων». Ὡστόσο, ὁ Κύριος δέν εἶναι Βασιλέας τυραννικός: δέν ἐπιβάλλεται μέ βία καί ἰσχύ στους ὑπηκόους Του, ἀλλά τούς ἐλκύει μέ τήν παναγκῆ δυναστεία τῆς ἀμοιμῆς ἀγάπης Του καί τῆς ἀπερίγραπτης ταπεινώσεώς Του. «Κἀγὼ ἐάν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἐλκύσω πρός ἑμαυτόν».

«Καί ἔντεινε καί κατενοδοῦ καί βασίλευε ἔνεκεν ἀληθείας καί πραότητος καί δικαιοσύνης, καί ὀδηγήσει σε θαυμαστῶς ἡ δεξιὰ Σου. Τά βέλη Σου ἠκονησμένα, Δυνατέ - λαοὶ ὑποκάτω Σου πεσοῦνται - ἐν καρδίᾳ τῶν ἐχθρῶν τοῦ Βασιλέως. Ὁ θρόνος Σου, ὁ Θεός, εἰς τόν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος». Μέ θάμβος ἀτενίζει ὁ Προφήτης τῆ δόξα τοῦ «Ἐξουσιαστοῦ Θεοῦ», τοῦ «Ἄρχοντος τῆς εἰρήνης», πού ἔρχεται νά συντρίψῃ «ἐν τάχει τόν σατανᾶν» καί τούς ὑπηρέτες του «ὑπὸ τούς πόδας Αὐτοῦ» «ὡς σκεύη κεραμέως».

«Ἠγάπησας δικαιοσύνην καί ἐμίσησας ἀνομίαν, διὰ τοῦτο ἔχρισέ Σε ὁ Θεός, ὁ Θεός Σου ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρά τούς μετόχους Σου». Ἐδῶ ὁ Προφήτης κάνει λόγο συγκεκαλυμμένα γιά τό μυστήριον τῆς Ἁγίας Τριάδας καί τῆς Σαρκώσεως τοῦ Λόγου. Ὁ Μεσσίας χρίεται ἀπό τόν Θεό. Ὁ Πατέρας ἀποστέλλει

τόν Υἱό Του στόν κόσμο γιά τή σωτηρία τῶν ἀνθρώπων. Τόν χρίει μέ τό Πνεῦμα τό Ἅγιο «παρά τούς μετόχους Αὐτοῦ». Στό Πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ ἡ θεία Φύση χρίει τήν ἀνθρώπινη, δηλαδή ἐνώνεται μέ αὐτήν. Ὅσοι ἀκολουθήσουν τόν Κύριο, λαμβάνουν καί αὐτοὶ χρίσμα, σφραγίδα «δωρεᾶς Πνεύματος Ἁγίου». Τό χρίσμα, ὅμως, τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἀσύγκριτο καί ἀπερινόητο, διότι σέ Αὐτόν ἔχει δοθεῖ κατά φύση τό Πνεῦμα τό Ἅγιο «οὐκ ἐκ μέτρου». Σέ Αὐτόν κατοικεῖ «πᾶν τό πλήρωμα τῆς Θεότητος σωματικῶς».

Ἔχοντας μιλήσει γιά τόν «ἄνευ σπορᾶς ἄχρονον Υἱόν», ὁ Δαβίδ ἀρχίζει νά ἀνυμνεῖ τά «δεδοξασμένα ἃ ἐλαλήθη πανταχοῦ περί τῆς Μητρὸς Αὐτοῦ», Ἐκείνης τῆς Ὁποίας τό κάλλος ἦταν ἄξιο τοῦ Ὁραίου «κάλλει παρά [πάντας] τούς υἱούς τῶν ἀνθρώπων».

«Πᾶσα ἡ δόξα τῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως ἔσωθεν ἐν κροσσωτοῖς χρυσοῖς περιβεβλημένη πεποικιμένη». Ἦταν περικαλλῆς «ὁ κρυπτός τῆς καρδίας ἄνθρωπος» τῆς Παναγίας, «ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πραέος καί ἡσυχίου πνεύματος, ὃ ἐστὶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πολυτελής». Ὁ ἐσωτερικὸς Της κόσμος ἦταν ὑφασμένος μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ. Ἡ καρδιά Της ἦταν καταυγασμένη μέ φῶς «καί ἐν αὐτῇ οὐκ ἦν σκοτία οὐδεμία», Τό κάλλος τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου λαμπρύνεται ἀπὸ τήν ἀρετὴ τῆς ταπεινώσεως καί κοσμεῖται ἀπὸ τήν πνευματικὴ Της παρθενία. Ἡ καρδιά Της ἦταν ἐξ ὀλοκλήρου καί ἀμέριστα δοσμένη στόν Θεόν. Ὁ νοῦς Της οὐδέποτε ἀπομακρύνθηκε ἀπὸ τή μνήμη τοῦ Ὀνόματός Του. Ἡ ἀγάπη Της γι' Αὐτόν οὐδέποτε μοιράσθηκε μέ ὁποιαδήποτε ἄλλη ἀγάπη τοῦ κόσμου τούτου, τό θέλημά Της οὐδέποτε ἀπέκλινε ἀπὸ τίς βουλές Του.

(Ἀπόσπασμα ἀπὸ τό βιβλίον «Μαριάμ, Ἡ μητέρα τοῦ Κυρίου καί Μητέρα τῆς ζωῆς ἡμῶν» τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Ζαχαρία (Ζαχάρου).

Ἡ ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων μέσα ἀπὸ τὴν Ὑμνολογία Ἱστορική καὶ Θεολογική Προσέγγιση

τοῦ Πρωτ. Παρασκευᾶ Ἀγάθωνος
Λέκτορος στὸ Τμῆμα Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Λευκωσίας

Περὶ τῆς συστάσεως τῆς ἑορτῆς: Εἶναι δύσκολο νὰ καθορίσει κανεὶς μὲ ἀκρίβεια τὸ πότε ἢ καθ' ὅλου Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἤρξατο ἐορτάζειν τὴν τῆς σαρκώσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου ἑορτὴν. Ἐκ τῶν σωζομένων στοιχείων φαίνεται ὅτι κατ' ἀρχὰς εἰσήχθη μίᾳ ἑορτῇ μὲ τὴν ὀνομασία «Θεοφάνεια (τά) ἢ Ἐπιφάνεια», ἡ ὁποία ἀρχικῶς ἦταν ἀφιερωμένη σὲ γεγονότα τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ, μέσῳ τῶν ὁποίων γινόταν φανερὴ ἡ θεότητά του. Τέτοια γεγονότα ἦταν ἡ γέννησις, ἡ προσκύνησις τῶν μάγων, ἡ βάπτισις στὸν Ἰορδάνη ποταμῷ, τὸ ἐν Κανᾶ θαῦμα, ὁ χορτασμός τῶν πεντακισχιλίων. Ἡ ἑορτὴ αὐτὴ στὴν Ἀνατολὴ ἐορταζόταν κατὰ τὴν 6ῃ Ἰανουαρίου -ἡμέρα τοῦ χειμερινοῦ ἡλιοστασίου-, ἢ κατὰ τὸν Κλήμεντα Ἀλεξανδρείας (†περὶ τὸ 250) τὸν μῆνα Μάιο. Στὸ ἔργο Στρωματεῖς τοῦ Κλήμεντος συναντοῦμε τὴν πρώτη μαρτυρία ἐορτασμοῦ τῆς ἑορτῆς τῶν Θεοφανείων στὴν Αἴγυπτο.

Διατρέχοντας κείμενά τινα τοῦ 7' καὶ τοῦ 8' αἰῶνος συναντοῦμε τὴν ἑορτὴ στὴν Διδαχὴ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, σὲ ὁμιλία ἡ ὁποία ἀποδίδεται στὸν ἅγιο Γρηγόριο Νεοκαισαρείας τὸν θαυματουργὸ (†270), σὲ κείμενο τοῦ ἁγίου Φιλίππου ἐπισκόπου Ἡρακλείας (†304), σὲ πάπυρο τῶν ἀρχῶν τοῦ 8' αἰῶνος, ὁ ὁποῖος βρέθηκε στὴν Ἀρσινόη τῆς Αἰγύπτου, καὶ στὸν ὁποῖο διαλαμβάνεται ἀντίφωνο ψαλλόμενο κατὰ τὴν ἑορτὴ τῶν Ἐπιφανείων, ἀγομένη κατὰ τὴν 6ῃ Ἰα-

νουαρίου. Ὁ ἅγιος Ἐφραίμ ὁ Σύρος (†373) ἀναφέρεται στὸν ἀπὸ κοινοῦ ἐορτασμό τῆς γεννήσεως, τῆς βαπτίσεως καὶ τοῦ ἐν Κανᾶ θαύματος. Ἀπὸ τὸ Ὀδοιπορικὸ τῆς Αἰθερίας (τέλος 8' αἰ.) πληροφοροῦμαστε γιὰ τὸν ἐορτασμό τῶν Ἐπιφανείων στὰ Ἱεροσόλυμα στὶς 6 Ἰανουαρίου, συνεορταζομένης καὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ.

Ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ ἡ ἑορτὴ τούτῃ πέρασε στὴν Δύση. Τὸ 361 τὴν συναντοῦμε στὴν Γαλατία, τελουμένη στὴν παρουσία τοῦ Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτη. Τὸ 381 ἡ σύνοδος τῆς Σαραγόσας, στὴν Ἰσπανία, μὲ τὸν 8' κανόνα τῆς ὀρίζει νὰ ἐορτάζονται τὰ Ἐπιφάνεια ὡς μίᾳ ἀπὸ τίς ἐπίσημες ἑορτές τοῦ ἔτους.

Ταυτόχρονα πρὸς τὸν ἀπὸ κοινοῦ ἐορτασμό τῆς γεννήσεως καὶ τῆς βαπτίσεως τοῦ Κυρίου, ἀρχίζει νὰ παρατηρεῖται ἀπὸ τὰ μέσα περίπου τοῦ 8' αἰῶνος καὶ προσπάθεια ἐορτασμοῦ τους ξεχωριστά. Τὸ Χρονικὸ τοῦ Furius Dionysius Filocalus ἀναφέρει ὡς ἡμέρα τῆς «γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ στὴν Βηθλεέμ» τὴν 25ῃ Δεκεμβρίου. Πρόκειται γιὰ τὴν ἑορτὴ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία ἐορτάστηκε ἀπὸ τὸν πάπα Λιβέριο στὴν Ρώμη.

Ὁ διαχωρισμὸς τοῦ ἐορτασμοῦ τῆς γεννήσεως ἀπὸ τὴν βάπτισις τοῦ Χριστοῦ ὀφείλεται κυρίως στὴν ἐνέργεια τῆς Ἐκκλησίας νὰ διαχωρίσει ἑαυτὸν ἀπὸ τὸν εἰδωλολατρικὸ κόσμο. Κατὰ τὴν 25ῃν Δεκεμβρίου οἱ ἐθνικοὶ (εἰδωλολάτρεις) ἐόρταζαν, ὡς γνωστό, τὸν θεὸ ἥλιο, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ χειμερινοῦ ἡλιο-

στασίου (τήν ἀρχή δηλ. τῆς σταδιακῆς αὔξησης τῆς ἡμέρας εἰς βάρος τῆς νύκτας). Ἡ παγανιστική αὐτή ἐορτή ἔδωσε, θά λέγαμε, τήν ἀφορμή στήν Ἐκκλησία ὥστε νά θεσπίσει μία ἰδιαίτερη ἐορτή, γιά νά τιμᾶται ἡ γέννηση τοῦ ἀληθινοῦ ἡλίου, τοῦ νοητοῦ ἡλίου τῆς δικαιοσύνης, τοῦ ἀληθινοῦ φωτός, τοῦ Χριστοῦ. Οὐσιαστικά πρόκειται περί ἐκχριστιανισμοῦ μίας εἰδωλολατρικῆς ἐορτῆς.

Πολύ νωρίς ἀπό τήν Δύση ἡ ἐορτή τούτη τῶν Χριστουγέννων μεταφέρθηκε καί στήν Ἀνατολή. Ἀπό πληροφορίες ἀντλούμενες ἀπό ἐορταστικούς πατερικούς λόγους συναντοῦμε τήν ἐορτή, κατά πρῶτον, τό ἔτος 376 στήν Ἀντιόχεια, τό 379 στήν Κωνσταντινούπολη, τό 380 στήν Καππαδοκία, στίς ἀρχές τοῦ ε' αἰῶνος στήν Αἴγυπτο, λίγο πῖο μετά, ἐπί πατριάρχου Ἰουβενάλιου (425-458) στά Ἱεροσόλυμα. Στήν Κύπρο, σύμφωνα μέ πληροφορίες τίς ὁποῖες παρέχει ὁ ἅγιος Ἐπιφάνιος, τοποθετοῦσαν τήν βάπτισή τοῦ Χριστοῦ τόν μῆνα Νοέμβριο καί τήν γέννησή του (ἐπιφάνεια) στίς 6 Ἰανουαρίου.

Ἡ υἰοθέτηση τῆς «νέας» ἐορτῆς εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα καί τόν διαχωρισμό τοῦ ἀρχικοῦ θέματος τῆς παλαιᾶς, καί τόν καταμερισμό του στίς δύο «νέες». Ἔτσι, θεσπίστηκε μία ἐορτή γιά τά Χριστούγεννα, τά ὁποῖα ἐορτάζονταν εἰς τό ἕξις στίς 25 Δεκεμβρίου, καί μία γιά τήν βάπτισή τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία ἐορταζόταν στήν ἡμερομηνία τῆς πρώτης ἐν τῇ Ἀνατολῇ θεσπισθείσης ἐορτῆς τῶν Ἐπιφανείων ἢ Θεοφανείων, τήν 6ῃ Ἰανουαρίου, γιά τήν ὁποία διατηρήθηκε ἡ ἀρχαία ὀνομασία Θεοφάνεια.

Ἀπό τήν ὑμνολογία τῆς ἐορτῆς: Ἡ σύστασις μίας ἐορτῆς συνεπαγόταν καί τόν ἐπ' ἐκκλησίας, μέσω τῶν διαφόρων συνάξεων ἐορτασμό τῆς. Τοῦτες, ἐπί τῇ βάσει τοῦ ἐπικρατοῦντος τότε στίς ἐνορίες ἀσματικοῦ τυπικοῦ, ἦταν τέσσερις, ὁ ἐσπερινός, ἡ παννυχίδα, ὁ ὄρθρος καί ἡ Θεία Λειτουργία. Στίς πρῶτες τρεῖς ἐπικρατοῦσε κυρίως ἡ ψαλμωδία ψαλμικῶν ἀντιφώνων διανθισμένων μέ συναπτές, εὐχές καί ἐκφωνήσεις. Ἐκαστο ψαλμικό ἀντίφωνο ἀποτελεῖτο ἀπό τούς στίχους ἐνός ψαλμοῦ, στούς ὁποίους ἐπισυ-

νάπτετο ἓνα σύντομο ἐφύμνιο. Σταδιακά οἱ ἀκολουθίες τοῦτες, καί ὄχι πολύ ἀργότερον τοῦ β' αἰῶνος ἄρχισαν νά προσλαμβάνουν καί σύντομα τροπάρια. Τά ἀρχαῖα τοῦτα τροπάρια εἴτε ἀπολέσθησαν, εἴτε βρίσκονται σέ ἀχρησία, εἴτε ἀπετέλεσαν τήν βάση γιά τήν σύνταξη, σέ μεταγενέστερους χρόνους, ἄλλων τελειότερων ὕμων.

Στόν πάπυρο Rainer 542 (ἀρχές δ' αἰ.) διαλαμβάνονται τρία μικρά ἔρρυθμα μικρά κείμενα, ἐκ τῶν ὁποίων τά δύο, κρινόμενα ἐπί τῇ βάσει τοῦ μετρικοῦ προτύπου τοῦ μεταγενέστερου κοντακίου, θεωροῦνται τελείως συγκροτημένα ποιήματα. Τοῦτα χρονολογοῦνται στόν γ' αἰῶνα. Μᾶλλον πρόκειται γιά ἀρχαίους ὕμνους ἀφιερωμένους στήν ἐορτή τῶν Χριστουγέννων. Αὐτά ἔχουν ὡς ἕξις:

Ὁ γεννηθεῖς ἐν Βηθλεέμ
καί ἀνατραφεῖς ἐν Ναζαρέτ
καί οἰκήσας ἐν Γαλιλαίᾳ.

Εἶδαμεν σημεῖον

ἐξ οὐρανοῦ τοῦ ἀστέρος φανέντος.

Ποιμένες ἀγραυλοῦντες

ἐθαύμασαν οὖν

γονυπεσοῦντες ἔλεγον·

δόξα τῷ Πατρὶ

ἀλληλούϊα.

δόξα τῷ Υἱῷ

καί τῷ ἁγίῳ Πνεύματι

ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα.

Ὁ ἀρχαιότερος γνωστός ὑμνογράφος στήν ἐορτή τῶν Χριστουγέννων εἶναι ὁ Ρωμανός ὁ μελωδός (†560). Τοῦτος συνέγραψε κοντάκιο γιά τήν ἐορτή, ἀποτελούμενο ἀπό τό προοίμιο «Ἡ παρθένος σήμερον τόν ὑπερούσιον τίπτει» καί ἀπό 24 οἴκους. Ἐπιγράφεται «κοντάκιον τῆς Χριστοῦ γεννήσεως», φέρει ἀκροστιχίδα «τοῦ ταπεινοῦ Ῥωμανοῦ ὕμνος» καί ἔχει ἐφύμνιον «παιδίον νέον, ὁ πρό αἰώνων Θεός».

Στό προοίμιο, κατά τό γνωστό σύστημα τῶν κοντακίων, ἐξαγγέλλεται ἡ ὑπόθεση τοῦ ὕμνου, ἐνῶ στούς οἴκους γίνεται ἡ ἐπεξεργασία τοῦ θέματος. Ἡ παρθένος Μαρία

«σήμερον τίκει τόν ὑπερούσιον» Θεό. Ὁ ἀπρόσιτος Θεός δέχεται καί σπαργανοῦται στό προσαγόμενο ἀπό τήν γῆ σπήλαιο. Τά οὐράνια συναγάζονται μαζί μέ τά ἐπίγεια. Οἱ ἄγγελοι δοξολογοῦν μαζί μέ τούς ποιμένες καί οἱ μάγοι συνοδοιποροῦν μέ τόν ἀστέρα. Ὁ γεννηθεῖς Θεός εἶναι «παιδίον νέον», ὁ ὁποῖος προϋπάρχει αἰωνίως.

Ὁ χρόνος καί ὁ τόπος λαμβάνουν στόν ὕμνο νέα ἔκταση καί ἔννοια. Ἡ γέννηση τοῦ Θεανθρώπου ἀνοίγει τίς θύρες τοῦ παραδείσου. Ἐλάτε νά δοῦμε τήν Ἐδέμ, τήν ὁποία ἀνοίξε γιά ἐμᾶς ὁ Χριστός. Μήν ἀναμένετε ὅμως θέα παραδείσου καί κήπου, ἀλλά θά εὑρετε τήν τρυφή στό σπήλαιο, ὅπου πραγματώθηκαν οἱ προφητεῖες καί οἱ βιβλικές ὑποσχέσεις. Ἐκεῖ ἐφάνη ἡ ἀπότιστος ρίζα, ἡ βλαστήσασα ἄφηση. Ἐκεῖ θά βροῦμε φρέαρ ἀνόρυκτο, ἀπό τό ὁποῖο ἐπιθυμοῦσε πρῖν νά πιεῖ ὁ Δαυΐδ, καί τώρα ἔσβησαν τήν πνευματική τους δίψα, ὄχι μόνο ὁ προφητάναξ, ἀλλά καί ὁ Ἀδάμ (ὀλόκληρο τό ἀνθρώπινο γένος). Παράδοξο τό μυστήριο· ὁ πατήρ καί δημιουργός τῆς Θεοτόκου γίνεται δι' αὐτῆς καί ἐθελουσίως υἱός τῆς, καί ὁ σωτήρας τῶν ἀνθρώπων κείται σπαργανωμένος ἐν τῇ φάτνῃ. Ἐκστατική καί διαπορημένη ἡ Παναγία ἐρωτᾷ νοερά τό γαλουχούμενο βρέφος τῆς: Πῶς θηλάζω ἀνύμφευτος οὐσα; Πῶς σπαργανώνει ἡ παρθένος; Ὑψηλῆ βασιλεῦ, ποία ἡ μεταξὺ σοῦ καί τῶν πτωχευσάντων διά τῆς ἁμαρτίας ἀνθρώπων σχέση; Πῶς ἐσύ ὁ οὐράνιος ἤλθες πρὸς τούς λογικούς; Ἡράσθης ἄρα γε τό σπήλαιον καί τήν φάτνη; Τίποτε δέν εἶχα νά σοῦ προσφέρω ὡς κατάλυμα, οὐδέ φωλιά δική μου, ὅπως τά πουλιά, γι' αὐτό ἐχρησιμοποίησα τό ἄντρο, στό ὁποῖο συγκατατέθης νά κατοικήσεις.

Ὁ νοερός αὐτός διάλογος διακόπτεται ἀπό τούς μάγους, ἀπό τούς ὁποίους ἡ παρθένος ζητεῖ νά μάθει ποῖοι εἶναι; Ἀντιστρέφοντας τό ἐρώτημα, οἱ μάγοι, ζητοῦν νά μάθουν πόθεν ἡ Παναγία κατάγεται καί πῶς ἔγινε ἡ τοῦ ἀπάτορος μητέρα καί τροφός. Στήν συνέχεια διεξάγεται διάλογος μεταξύ τῆς Θεοτόκου, τοῦ Χριστοῦ καί τῶν μάγων, στόν ὁποῖο ἐξαίρεται ὁ ρόλος τοῦ Ἰωσήφ, γίνεται ἀναφορά στό ταξίδι τῶν μάγων μέ

ὀδηγό τό ἀστέρι καί στήν συνάντησή τους μέ τόν Ἡρώδη. Κύπτοντας οἱ μάγοι μπροστά στό θεῖο βρέφος προσφέρουν τά δῶρά τους, καί ἡ Μαρία ἀντί προσφορᾶς δέεται «ὑπέρ (εὐκρασίας) ἀέρων, καί ὑπέρ τῶν καρπῶν τῆς γῆς καί τῶν οἰκούντων ἐν αὐτῇ». Ἐπίσης παρακαλεῖ τόν Χριστό γιά ὅλους τούς ἀνθρώπους, ἀφοῦ «ἐποίησεν αὐτήν ὄλου τοῦ γένους τῆς καί στόμα καί καύχημα».

Δυστυχῶς τό εἶδος τοῦ κοντακίου ἔχει ἐκπέσει ἀπό τήν λατρεία καί ἔχει περιέλθει σέ ἀχρησία. Παρέμεινε μόνο νά χρησιμοποιεῖται τό προοίμιον, τό ὁποῖο στό ἐξῆς ὀνομάζεται κοντάκιον, καί ὁ α' οἶκος. Τοῦτα ἀναγινώσκονται σήμερα μετά τήν σ' ὦδή τοῦ κανόνα στόν ὄρθρο. Τό κοντάκιο μόνο του ψάλλεται καί στήν λειτουργία πρῖν ἀπό τόν τρισάγιο ὕμνο.

Χρονικά, μεταξύ τῶν εἰς τόν πάπυρο Rainer 542 εὐρισκομένων «ὕμνων» τῶν Χριστουγέννων καί τοῦ κοντακίου τοῦ Ρωμανοῦ, θά τοποθετούσαμε τό ἀπολυτίκιον τῆς ἐορτῆς «Ἡ γέννησις σου*, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν,* ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ* τό φῶς τό τῆς γνώσεως* ἐν αὐτῇ γάρ* οἱ τοῖς ἄστροις λατρεύοντες,* ὑπό ἀστέρος ἐδιδάσκοντο,* σέ προσκυνεῖν,* τόν Ἥλιον τῆς δικαιοσύνης,* καί σέ γινώσκειν* ἐξ ὕψους ἀνατολήν.* Κύριε δόξα σοι».

Τοῦτο, ὅπως καί ὅλα τά ἀρχαῖα ἀπολυτίκια, φέρεται ἀνεπίγραφο, καί ὡς ἐκ τούτου καθιστᾷ δύσκολη τήν ἐπί τό ἀκριβέστερο χρονολόγησή του. Ἀπό τήν ἱστορία ὅμως τοῦ ποιητικοῦ εἴδους τῶν ἀπολυτικίων γνωρίζουμε ὅτι τοῦτα εἶναι οἱ ἀρχαιότεροι συγκροτημένοι μονοστροφικοί ὕμνοι, οἱ ὁποῖοι ἐγράφοντο προκειμένου νά διανθίσουν τήν ψαλμωδία ἐπί τῇ ἀναμνήσει ἑνὸς γεγονότος. Ἡ χρονολογία συγγραφῆς τους συμπίπτει περίπου πρὸς τήν ἡμερομηνία θέσπισης τῆς ἀντίστοιχης ἐορτῆς. Τό ὅτι ὁ ὕμνος θά πρέπει νά τοποθετηθεῖ πρὸς τόν δ' αἰῶνα ἐξάγεται καί ἀπό τό ὅτι τό περιεχόμενό του ἀφορᾷ μόνο στήν γέννηση τοῦ Χριστοῦ καί τήν ἐξῆμνησή του ὡς τό φῶς, τόν ἥλιο καί τήν ἀνατολή, καί ὄχι ἀπό κοινοῦ στήν γέννηση καί τήν βάπτισή του. Σέ αὐτή τήν περίπτωση, ὁ χρόνος συγγραφῆς τοῦ ὕμνου θά ἔπρεπε νά

ἀναζητηθεῖ ἐνωρίτερον.

Μέσα ἀπό τούς λιγοστούς στίχους τοῦ τροπαρίου, ὁ ὑμνογράφος, ἐκφράζει τήν πίστη τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι ἡ κατά σάρκα γέννηση τοῦ Χριστοῦ ἀνατέλλει στόν κόσμον τό ἀληθινό φῶς, τό ὁποῖο ὁδηγεῖ πρὸς θεογνωσία. Σέ αὐτή τήν θεογνωσία εἶναι καλεσμένοι, ὄχι μόνον οἱ χριστιανοί, ἀλλά καί οἱ εἰδωλολάτρεις, οἱ ὁποῖοι ἐκπροσωποῦνται ἐν προκειμένῳ μέ τούς τρεῖς μάγους. Γιά νά κατορθώσουν ὅμως τήν θεογνωσία οἱ ἐθνικοί λαοί, θά πρέπει νά ἀποπτύσουν τόν δρόμο τῆς πλάνης καί ταπεινά νά προσκυνήσουν τόν ἥλιο τῆς δικαιοσύνης, πού σπαργανωμένος κείται στήν φάτνη τῆς Βηθλεέμ.

Αὐτό πράττουν οἱ μάγοι, καί μέ αὐτό τόν τρόπο καθίστανται θεόπτες, ὅπως ἐπίσης καί οἱ πρῶτοι κήρυκες τοῦ Χριστοῦ στά μέρη τῆς Ἀνατολῆς.

Σέ τρεῖς στίχους τοῦ ἀπολυτικίου παρατηρεῖται μία ταύτιση τοῦ σαρκωθέντος Θεοῦ Λόγου (Χριστοῦ) μέ τό φῶς, τόν ἥλιο καί τήν ἀνατολή. Οἱ τρεῖς αὐτοί ὄροι προσλαμβάνουν μάλιστα καί ἀπό ἓνα προσδιορισμό. Εἶναι «τό φῶς τῆς γνώσεως», «ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης» καί «ἡ ἐξ ὕψους ἀνατολή».

Στό Εὐαγγέλιο ὁ Χριστός χαρακτηρίζεται τόν ἑαυτό του ὡς τό φῶς τοῦ κόσμου. «Ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου» (Ἰω. 8, 12), γιά νά προσθέσει στήν συνέχεια ὅτι «ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς» (Ἰω. 8, 12). Στό πρόσωπο τοῦ Κυρίου, ὅταν αὐτός, μετά τούς τρεῖς πειρασμούς στήν ἔρημο, κατοίκησε καί δίδαξε στήν Καπερναούμ, ὁ εὐαγγελιστής Ματθαῖος βλέπει νά ἐκπληρώνεται μία ἀπό τίς προφητεῖες τοῦ Ἡσαΐου. «Ὁ λαὸς ὁ πορευόμενος ἐν σκότει, ἴδε φῶς μέγα· οἱ κατοικοῦντες ἐν χώρα καὶ σκιᾷ θανάτου, φῶς λάμψει ἐφ' ὑμᾶς» (Ἠσ. 9: 2). (Βλ. καί Ματθ. 4:

16 «Ὁ λαὸς ὁ καθημένος ἐν σκότει φῶς εἶδεν μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρα καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς»).

Ἀπό τά πιό πάνω χωρία, ἀλλά καί ἀπό ἄλλα πολλά, παρατηροῦμε ὅτι οἱ ἐννοίες τῆς ἀνατολῆς, τοῦ ἡλίου καί τοῦ φωτός ὑποστασιάζονται στό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ. Ἀπό τήν ἀνατολή ἀνατέλλει ὁ ἥλιος, ὁ ὁποῖος δίδει στούς ἀνθρώπους τό αἰσθητό φῶς. Ὁ Χριστός εἶναι ἡ ἐξ ὕψους ἀνατολή ἀπό τήν ὁποία ἀνατέλλει ὁ ἀληθινός ἥλιος τῆς δικαιοσύνης, ὁ ὁποῖος χαρίζει στούς ἀνθρώπους τό θεϊκό φῶς. Ὁ Χριστός εἶναι ταυτόχρονα καί ἀνατολή καί ἥλιος καί φῶς. Ὁ Χριστός

ἀντιδιαστέλλεται πρὸς τό σκοτάδι. Ὡς σκοτάδι ἐρμηνευτικά, θεολογικά θά μπορούσαμε νά ὀρίζαμε τόν κόσμον τῆς εἰδωλολατρίας, τόν κόσμον πού ἀγνοεῖ τήν ὑπαρξη τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, τόν κόσμον τῆς ἁμαρτίας. Σκοτάδι χαρακτηρίζεται ἐπίσης ἡ κατάσταση τοῦ θανάτου πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Χριστός μέ τήν σάρκωσή του, ὡς τό ἀληθινό φῶς, ἀποκαλύπτει στούς ἀνθρώπους τό φῶς τῆς θεότητος. Αὐτό τό φῶς δίδει σέ αὐτούς τήν δυνατότητα: α) νά ἀπαλλαγοῦν ἀπό τήν λατρεία

τῶν ψεύτικων εἰδωλολατρικῶν θεῶν καί νά γνωρίσουν καί νά λατρεύσουν τόν ἀληθινό Θεό. β) νά ἀπαλλαγοῦν ἀπό τό σκοτάδι τῆς ἁμαρτίας καί διά τῆς μετανοίας νά γίνουν τέκνα φωτός, καί γ) νά ἀπαλλαγοῦν ἀπό τό σκότος τοῦ θανάτου καί νά βιώσουν τό φῶς τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Πρὸς αὐτές τίς τρεῖς καταστάσεις στοχεύει ἡ σωτηρία, τήν ὁποία ὁ Θεός φέρνει στούς ἀνθρώπους, στήν γνώση τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, στήν ἀπαλλαγὴ ἀπό τήν ἁμαρτία καί στήν ὑπέρβαση τοῦ θανάτου.

«Καί ἐπί γῆς εἰρήνη». Πραγματικότητα ἢ οὐτοπία;

τοῦ Πρωτ. Μιχαήλ Βοσκοῦ

Ἐδῶ καὶ σχεδὸν δύο χρόνια μαίνεται ὁ πόλεμος στὴν Οὐκρανία, ἐνῶ ἐδῶ καὶ μερικοὺς μῆνες μαίνεται ὁ πόλεμος καὶ στὴν εὐρύτερη γειτονιά μας, στὴ Λωρίδα τῆς Γάζας. Ἐὰν ἀνατρέξουμε στὶς δύο τελευταῖες χιλιετίες, ὁ ἀπολογισμὸς ὅσον ἀφορᾷ στοὺς διαφόρους πολέμους μικρότερης ἢ μεγαλύτερης κλίμακας εἶναι ὄντως τραγικός. Μόνο στὸν 20ο αἰῶνα, θὰ δοῦμε κοντὰ στοὺς τόσους ἄλλους πολέμους καὶ δύο Παγκοσμίους πολέμους, κατὰ τοὺς ὁποίους ἔχασαν τὴ ζωὴ τους δεκάδες ἑκατομμύρια ἄνθρωποι. Μὲ αὐτὰ τὰ ἀπογοητευτικὰ δεδομένα ἐνώπιόν μας ἀκούσαμε γιὰ μιὰ ἀκόμη χρονιά τὸν ὕμνο τῆς οὐρανόστρατιᾶς τῶν ἀγγέλων κατὰ τὴν νύκτα τῆς Γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ στὴ Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας: «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία» (Λουκ. β' 14). Δόξα στὸν ὑψιστὸ Θεὸ καὶ εἰρήνη στὴ γῆ, διότι ὁ Θεὸς ἐξεδήλωσε τὴν εὐαρέσκειά Του στοὺς ἀνθρώπους διὰ τῆς Ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου Του. Αὐθόρμητα ἔρχεται στὴ σκέψη μας τὸ λογικὸ ἐρώτημα: Γιὰ ποιά εἰρήνη μίλησαν ἄραγε οἱ ἄγγελοι τὴν ἁγιασμένη ἐκείνη νύκτα; Τὸ «ἐπὶ γῆς εἰρήνη» εἶναι μιὰ πραγματικότητα ἢ μονάχα μιὰ οὐτοπία, ἓνα ἀπραγματοποίητο ὄνειρο; Μήπως οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μᾶς ἐξαπάτησαν; Μήπως ἡ Σάρκωση τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ ἀπέτυχε στὸν σκοπὸ τῆς;

Ἄς κάνουμε πὶδ συγκεκριμένο τὸ ἐρώτημα. Ὅταν μιλοῦμε γιὰ εἰρήνη, τί ἐννοοῦμε ἄρα-

γε; Ἐννοοῦμε τὴν ἀπουσία τῶν πολέμων καὶ τῶν διαφόρων συγκρούσεων, ὅπως τὴν κατανοοῦν τὰ εἰρηνιστικὰ κινήματα τῆς ἐποχῆς μας; Ἐννοοῦμε τὴν εἰρηνικὴ συνύπαρξη τῶν ἀνθρώπων, ὅπως τὴν κατανοοῦν καὶ τὴν ἐξαγγέλλουν οἱ ἄρχοντες τοῦ παρόντος κόσμου; Μὰ οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς γιὰ νὰ φέρουν τὴν «εἰρήνη», ἐτοιμάζουν νέους πολέμους καὶ νέες συγκρούσεις. Τὴν ἀπάντηση στὸ συγκεκριμένο ἐρώτημα μᾶς τὴ δίδει ὁ Ἄπ. Παῦλος στὶς σελίδες τῆς Καινῆς Διαθήκης. «Αὐτὸς (ὁ Χριστὸς) γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν» (Ἐφ. β' 14). Αὐτὸς τὸν Ὅποῖον ὁ Προφήτης Ἡσαΐας προεἶδε περισσοτέρους ἀπὸ ἑπτὰ αἰῶνες πρὶν ἀπὸ τὴν ἔλευσὴ Του στὸν κόσμον ὡς «ἄρχοντα εἰρήνης» (Ἡσ. θ' 6). Ἡ εἰρήνη δὲν εἶναι μιὰ ἰδέα, γιὰ τὴν ἐπικράτηση τῆς ὁποίας ἀγωνιζόμαστε μὲ ποικίλους τρόπους,

ἀλλὰ εἶναι ἓνα πρόσωπο, τὸ πρόσωπο τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ σεσαρκωμένου Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἔφερε τὴν ὄντως εἰρήνη μὲ τὸ Τίμιο Αἷμα Του ποὺ ἔχυσε ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ συμφιλιώνοντας τὰ πάντα, «εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς εἴτε τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς» (Κολ. α' 20). Τὸ ὅτι ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ εἶναι κάτι ἐντελῶς διαφορετικὸ ἀπὸ τὴν εἰρήνη, ὅπως τὴν κατανοεῖ ὁ κόσμος τῆς πτώσεως καὶ τῆς ἁμαρτίας, μᾶς τὸ ξεκαθάρισε μὲ τὸν πλέον σαφὴ τρόπο ὁ ἴδιος ὁ Κύριος, ὅταν τὸ βράδυ τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου εὐρισκόταν μὲ τοὺς Μαθητὲς Του στὸ ὑπερῶον τῆς Σιών. Τοὺς εἶπε λοιπόν: «Εἰρήνην ἀφήμι ὑμῖν, εἰρήνην

τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν» (Ἰωάν. ιδ' 27).

Ἄς προσπαθήσουμε νὰ γίνουμε πιὸ σαφεῖς. Ἡ εἰρήνη εἶναι ἓνα ἀγαθὸ, τὸ ὁποῖο χαρακτηρίζεται πρωτίστως καὶ κυρίως τὸν ἴδιο τὸν Θεό, τὴν Ἁγία Τριάδα. Αὐτὸ τὸ ἀγαθὸ μετέδωσε ὁ Πανάγαθος Θεὸς καὶ στὰ δημιουργήματά Του, τόσο στὴν ἀρχικὴ πνευματικὴ Του δημιουργία, στοὺς ἀγίους Ἀγγέλους, ὅσο καὶ στὴν ὑλικὴ Του δημιουργία. Κατὰ κύριο λόγο μετέδωσε τὴν εἰρήνην στοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι μετέχουν τόσο στὴν πνευματικὴ δημιουργία μὲ τὴν ἀθάνατη λογικὴ ψυχὴ τους ὅσο καὶ στὴν ὑλικὴ δημιουργία μὲ τὸ χοικὸ σῶμα τους. Ὁ ἄνθρωπος ἀμέσως μετὰ τὴ δημιουργία του τοποθετήθηκε στὸν Παράδεισο τῆς τρυφῆς, ὅπου ὑπῆρχαν ὅλες οἱ προϋποθέσεις πὸν διασφάλιζαν τὴν κοινωνία του μὲ τὴν ἄκτιστη Χάρη τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ. Μέσα στὸν Παράδεισο τῆς τρυφῆς ὑπῆρχε εἰρήνη ἀνάμεσα στὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν Θεό, ἀνάμεσα στὸν ἄνθρωπο καὶ τὴν ὑλικὴ δημιουργία, ἀνάμεσα στὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Εὐά. Πρωτίστως εὐρίσκονταν οἱ Πρωτόπλαστοι σὲ εἰρήνη μὲ τὸν ἴδιό τους τὸν ἑαυτό.

Ὅλα αὐτὰ ἀνατράπηκαν μὲ τὴν παράβαση τῆς θεϊκῆς ἐντολῆς καὶ τὴ συνεπακόλουθη πτώση τῶν Πρωτοπλάστων. Ὁ ἄνθρωπος ὑποδουλώθηκε πλέον στὴν ἁμαρτία καὶ στὴ φθορὰ καὶ ἡ ζωὴ του ἦταν μιὰ προδιαγεγραμμένη πορεία πρὸς τὸν θάνατο. Ἡ εἰρήνη ἀντικαταστάθηκε μὲ τὴ διάσπαση καὶ τὸν χωρισμό. Ὑψώθηκε κατ' ἀρχὰς ἓνας ἀδιapέραστος φραγμὸς ἀνάμεσα στὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν Θεό. Τὴν ἴδια στιγμή ἡ φύση ἐπαναστάτησε ἐναντία στὸν μέχρι πρὸ ὀλίγου βασιλέα της, πὸν ἦταν ὁ ἄνθρωπος, ἐνῶ ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους ἐπεκράτησε ἡ ζηλοφθονία καὶ τὸ μίσος. Δὲν εἶναι καθόλου τυχαῖο τὸ γεγονός, ὅτι ἡ μεταπτωτικὴ Ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος ἀμαυρώθηκε ἀπὸ τὰ πρῶτα βήματά της μὲ μιὰ ἀδελφοκτονία, μὲ τὴ δολοφονία τοῦ Ἄβελ ἀπὸ τὸν ἀδελφὸ του τὸν Κάιν. Ἡ εἰρήνη κατέστη ἔκτοτε γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα ἓνα ὄντως ἀπραγματοποίητο ὄνειρο, μιὰ οὐτοπία. Ἡ Ἱστορία τῶν ἀνθρώπων χαρακτηρίζεται πλέον ἀπὸ πολέμους,

συγκρούσεις, διαμάχες, μίση καὶ ἐχθρότητες. Ἡ θεραπεία τῶν συνεπειῶν τῆς πτώσεως πραγματοποιήθηκε μὲ τὴν Ἐνανθρώπιση τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποιος κατέστη ὁ νέος Ἀδὰμ. Πραγματοποιήθηκε μὲ τὸ ὄλο ἐπὶ τῆς γῆς ἔργο τοῦ Θεανθρώπου, κυρίως δὲ μὲ τὸν σταυρικὸ Του θάνατο καὶ τὴν τριήμερη ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασή Του. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀνέλαβε στοὺς ὤμους Του τὶς ἁμαρτίες ὅλων τῶν ἀνθρώπων καὶ προσέφερε τὸν ἑαυτό Του θυσία ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας. Μὲ τὸ αἷμα πὸν ἔχυσε ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ἀποκατέστησε τὴν εἰρήνην ἀνάμεσα στὸν Θεὸ καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Ὄντας ὁ ἴδιος ἡ ὄντως εἰρήνη, μετέδωσε τὴν εἰρήνην στοὺς Μαθητὲς Του καὶ δι' αὐτῶν σὲ ὀλόκληρη τὴν ἀνθρωπότητα.

Ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ, ὅμως, δὲν εἶναι, ὅπως προαναφέραμε, ἡ εἰρήνη, ὅπως τὴν ἐννοεῖ ὁ κόσμος τῆς πτώσεως καὶ τῆς ἁμαρτίας. Δὲν εἶναι εἰρήνη ἐξωτερικὴ, ἀπουσία πολέμων καὶ συγκρούσεων, ἀλλὰ εἰρήνη ἐσωτερικὴ. Ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ γεμίσει μὲ τὴν εἰρήνην τοῦ Χριστοῦ, ὥστε νὰ μπορεῖ νὰ τὴν μεταδώσει καὶ στοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, γιὰτὶ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ δώσει στοὺς ἄλλους αὐτὸ πὸν ὁ ἴδιος δὲν ἔχει. «Οὐκ ἂν δέ τις ἐτέρω παράσχοιτο, ὃ μὴ αὐτὸς ἔχει» (Ἁγ. Γρηγόριος Νύσσης). Ὁ ἄνθρωπος μεταδίδει στοὺς συνανθρώπους του ὅ,τι ἔχει μέσα του. Ἄν εἶναι γεμάτος ἄγχος, ἄγχος μεταδίδει στοὺς ἄλλους. Ἄν ἡ καρδιά του εἶναι γεμάτη κακία, κακία ἐκπέμπει στοὺς ἄλλους. Ἄν ἔχει, ὅμως, μέσα του τὴν εἰρήνην τοῦ Χριστοῦ, τότε εἰρήνην μεταδίδει στοὺς ἄλλους. Ἄν ἔχει Χάρη Θεοῦ, Χάρη Θεοῦ μεταδίδει στοὺς γύρω του. Πῶς, ὅμως, αποκτᾶται ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ; Νὰ ποῦμε, κατ' ἀρχὰς, ὅτι ἀπὸ τὴν εἰρήνην τοῦ Χριστοῦ μᾶς ἐμποδίζουν οὐσιαστικὰ τὰ πάθη μας καὶ οἱ ἁμαρτίες μας. Γιὰ νὰ μπορέσει, ὡς ἐκ τούτου, ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀποκτήσει τὴν εἰρήνην, ὥστε νὰ μπορεῖ στὴ συνέχεια νὰ τὴν μεταδώσει καὶ στοὺς ἄλλους, πρέπει προηγουμένως νὰ καθαρῖσει τὴν καρδιά του ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὶς ἁμαρτίες του, γιὰ νὰ ὑπάρξει χῶρος νὰ κατοικήσει μέσα του ὁ Χριστὸς· πρέπει προηγουμένως νὰ θεραπευ-

θει ἀπὸ τὴν πνευματικὴ τοῦ ἀσθένεια διὰ τῆς μετανοίας καὶ τῶν δακρῶν, ὥστε νὰ μπορέσει νὰ ἐνωθεῖ μὲ τὸν Χριστό. Ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ, τὴν ὁποία καλεῖται νὰ ἀποκτήσει ὁ ἄνθρωπος μέσα ἀπὸ τὸν πνευματικὸ τοῦ ἀγώνα, εἶναι τριπλὴ εἰρήνη· εἰρήνη πρὸς τὸν Θεό, εἰρήνη πρὸς τὸν ἑαυτό του καὶ εἰρήνη πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους.

Ἐν πρώτοις πρέπει ὁ ἄνθρωπος νὰ εἰρηνεύσει μὲ τὸν ἴδιό του τὸν ἑαυτό. Ὁ ἀγώνας νὰ εἰρηνεύσουμε μὲ τὸν ἑαυτό μας δὲν εἶναι καθόλου εὐκόλος καὶ καθόλου ἀπλός, ἰδιαίτερος σὲ μιὰ ἐποχὴ, ὅπως ἡ δική μας, στὴν ὁποία ὅλοι κατατροχόμαστε ἀπὸ τὸ ἄγχος, ζοῦμε, δηλαδή, μὲ μιὰ φοβερὴ ἐσωτερικὴ ἀναστάτωση. Ὁ ἄνθρωπος θὰ εἰρηνεύσει μὲ τὸν ἑαυτό του, ὅταν καθαρῖσει τὴν καρδιά του ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὶς ἁμαρτίες του, ὅταν ὑποτάξει τὴ σάρκα στὸ πνεῦμα, ὅταν καθυποτάξει δηλαδή τὰ πάθη τῆς σαρκός. Καὶ ὅταν εἰρηνεύσει μὲ τὸν ἑαυτό του, τότε θὰ εἰρηνεύσει τόσο μὲ τὸν Θεὸ ὅσο καὶ μὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Εἰρηνεύει κανεὶς μὲ τὸν Θεὸ, ὅταν ὑποτάσσει τὸ θέλημά

του στὸ ἅγιο θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὅταν πάντοτε πράττει στὴ ζωὴ του ὅ,τι εἶναι εὐάρεστο στὸν Θεό, ὅ,τι εἶναι σύμφωνο μὲ τὶς θεῖες ἐντολές. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἔχει ζωντανὴ πίστη στὸν Θεό, ὅταν ἐναποθέτει ὅλες του τὶς ἐλπίδες στὸν Θεό, τότε δὲν ἔχει οὔτε ἄγχος οὔτε ἐσωτερικὴ ἀναστάτωση. Γιατὶ γνωρίζει πὼς ὅ,τι συμβεῖ στὴ ζωὴ του θὰ εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καί, ἐπομένως, πρέπει νὰ εἶναι εὐπρόσδεκτο. Μὲ τοὺς ἀνθρώπους πάλιν εἰρηνεύει κανεὶς, ὅταν βλέπει σ' αὐτοὺς τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, ὅταν ζεῖ μὲ πνεῦμα θυσίας, ὅταν κοσμεῖται ἡ ψυχὴ του μὲ τὶς ἀρετὲς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς συγχωρητικότητος.

Ἡ εἰρήνη εἶναι, σὲ τελευταία ἀνάλυση, δῶρο τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπο. Ἀποτελεῖ δὲ μέγιστο ἀγαθὸ στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ

καὶ στὴ ζωὴ τοῦ κάθε Χριστιανοῦ. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία εὐχεται συνεχῶς γιὰ τὴν εἰρήνη. Οἱ πλεῖστες ἐκκλησιαστικὲς Ἀκολουθίες, πρωτίστως, ὅμως, ἡ ἴδια ἡ Θεία Λειτουργία, ἀρχίζουν μὲ τὰ λεγόμενα Εἰρηνικά, ποὺ ὀνομάστηκαν ἔτσι, γιατί τὰ πρῶτα τοὺς αἰτήματα ἔχουν νὰ κάνουν μὲ τὴν εἰρήνη. Σὲ ὅλες, ἐξάλλου, τὶς ἐκκλησιαστικὲς Ἀκολουθίες ἀπευθύνεται ὁ ἱερέας πρὸς τὸν λαὸ μὲ τὴ φράση «Εἰρήνη πᾶσι», προσφέροντας στοὺς πιστοὺς τὴν εἰρήνην τοῦ Χριστοῦ, ὅπως ὁ ἴδιος ὁ Κύριος τὴν προσέφερε στοὺς Μαθητὲς Του ἀμέσως μετὰ τὴν Ἀνάστασή Του.

Θὰ κλείσουμε αὐτὴν τὴ σύντομη ἀναφορὰ στὴν ἔννοια τῆς εἰρήνης μὲ μιὰ σοφὴ ρήση τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ποὺ συνοψίζει μὲ λίγα λόγια ὅσα εἶπαμε πιὸ πάνω: «Οὐδὲν γὰρ ὄφελος ἡμῖν, κἂν πρὸς πάντας ὦμεν εἰρηνικοί, πρὸς δὲ τὸν Θεὸν ἐκπεπολεμώμενοι· ὥσπερ οὐδὲν βλάβος ἡμῖν, κἂν παρὰ πάντων πολεμώμεθα, τῷ δὲ Θεῷ εἰρηνεύωμεν. Καὶ πάλιν οὐδὲν ὄφελος, κἂν παρὰ πᾶσιν εὐδοκιμῶμεν, τῷ δὲ

Κυρίῳ προσκρούωμεν· οὐδεὶς κίνδυνος, κἂν πάντες ἡμᾶς ἀποστρέφονται καὶ μισῶσιν, ὁ δὲ Θεὸς ἀποδέχεται καὶ φιλεῖ. Ἡ γὰρ ὄντως χάρις, ἡ ὄντως εἰρήνη παρὰ τοῦ Θεοῦ». Καθόλου δὲν ὠφελούμαστε, ἐὰν ἔχουμε εἰρήνη ἀκόμη καὶ μὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἐνῶ ἔχουμε πόλεμο μὲ τὸν Θεό. Ὅπως ἐπίσης καθόλου δὲν βλαπτόμεθα, ἀκόμη καὶ ἐὰν ὅλοι μᾶς πολεμοῦν, ἐφόσον ἔχουμε εἰρήνη μὲ τὸν Θεό. Ἐξάλλου, δὲν ἔχουμε καμιὰ ὠφέλεια, ἐὰν ὅλοι μᾶς ἐκτιμοῦν, εὐρισκόμαστε ὅμως σὲ ἀντίθεση μὲ τὸν Κύριο. Δὲν διατρέχουμε κανένα κίνδυνο, ἐὰν ὅλοι μᾶς ἀποστρέφονται καὶ μᾶς μισοῦν, ὁ Θεὸς ὅμως μᾶς ἀποδέχεται καὶ μᾶς ἀγαπᾷ. Διότι ἡ ἀληθινὴ Χάρη καὶ ἡ ἀληθινὴ εἰρήνη προέρχονται ἀπὸ τὸν Θεό.

Σεξουαλική αγωγή τῶν νέων στην ἐποχή τῆς «σεξουαλικῆς ἀπελευθέρωσης» . Ἔχει ρόλο ἡ ἐκκλησία;

τοῦ Πρωτ. Γεωργίου Ζήνωνος

Οί σχέσεις μεταξύ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἰδιαίτερα μεταξύ τῶν δύο φύλων ἀπασχολοῦσαν ἀνεκάθεν τὴ φιλοσοφική σκέψη. Οἱ διαφυλικές σχέσεις καὶ ἰδιαίτερα αὐτές πού ἀφοροῦσαν τὴ σεξουαλικότητα ἀποτελοῦσαν πάντοτε ἓνα ἰδιαίτερο καὶ εὐαίσθητο θέμα συζήτησης καὶ προβληματισμοῦ. Τὰ τελευταῖα χρόνια ἔγινε μεγάλη συζήτηση κατὰ πόσον θά πρέπει νά ἐνταχθεῖ ἢ ὄχι τὸ μάθημα τῆς σεξουαλικῆς διαπαιδαγώγησης στὰ ἐκπαιδευτικά προγράμματα τῶν σχολείων. Στίς συζητήσεις αὐτές δέν θά μπορούσε νά ἀπέχει ἡ ἐκκλησία δεδομένου ὅτι ἔχει σαφεῖς τοποθετήσεις στὰ σχετικά θέματα.

Μέ δεδομένο πλέον τὸ γεγονός τῆς ἐνσωμάτωσης τοῦ μαθήματος τῆς σεξουαλικῆς αγωγῆς στὰ ἐκπαιδευτικά σχολικά προγράμματα θά προσπαθήσουμε νά ἐξετάσουμε κάποιες ἀπό τίς διαστάσεις τοῦ θέματος, ὅπως π.χ.

- Τὸ περιβάλλον μέσα στοῦ ὁποῖο ἐκτυλίσσεται ἡ ὅλη συζήτηση
- οἱ θέσεις τῆς ἐκκλησίας
- οἱ προβληματισμοὶ ἀπὸ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ μαθήματος
- σκέψεις πού ἀφοροῦν τὸ πλαίσιο ἐφαρμογῆς τοῦ συγκεκριμένου προγράμματος.

Ἡ σύγχρονη ἐποχή χαρακτηρίζεται ἀπὸ ραγδαία ἀνάπτυξη τῆς ἐπιστήμης τῆς πληροφορικῆς. Ἡ πρόσβαση στὴν κάθε εἶδος πληροφορία ὅπως εἰκόνα, ἤχο ἐπικοινωνία κ.λπ. εἶναι ἄμεση καὶ σχεδόν πάντα «ἐλεύθερα» προσβάσιμη σὲ κάθε ἄνθρωπο, ἀκόμα καὶ σὲ νήπια. Ἡ κατάχρηση τῆς χρήσης αὐτῶν τῶν

δυνατοτήτων, τοῦ συνδυασμοῦ ἠλεκτρονικῶν συσκευῶν καὶ διαδικτύου, εἶναι καθημερινή. Ἀναπόφευκτα ἡ κατάχρηση αὐτῆ ἀφορᾷ καὶ στά θέματα τῆς σεξουαλικότητας. Οἱ δυνατότητες τῆς πληροφορικῆς συμβάλλουν ἐπίσης στὴν ἄμεση διάδοση σκέψεων, ἀπόψεων, τάσεων ἀκόμα καὶ προώθησης προτύπων ὄχι πάντοτε ἠθικῶν. Ἡ προβολὴ τρόπων ζωῆς καὶ συμπεριφορῶν ὅπως ἡ συχνὴ ἐναλλαγὴ ἐρωτικῶν συντρόφων, οἱ ὁμοφυλοφιλικές σχέσεις, οἱ ἐκτρώσεις κ.λπ. ἀτόμων μέ μεγάλη κοινωνικὴ ἐπιρροή κατακλύζουν τὰ ἠλεκτρονικά μέσα ἐπικοινωνίας. Πολλές φορές οἱ συμπεριφορές αὐτές ἀναλύονται καὶ τεκμηριώνονται «ἐπιστημονικά» ἀπὸ ψυχολογικῆς καὶ κοινωνικῆς ἄποψης. Μέ τὸν τρόπο αὐτὸ προωθείται ἡ ἀλλαγὴ στὴν ἀντίληψη περὶ τῆς ὑγειοῦς κοινωνικῆς δομῆς ὅπως τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογένειας, τοῦ σεβασμοῦ στοῦ ἀνθρώπινο σῶμα, τοῦ σεβασμοῦ τῆς ζωῆς τοῦ ἀγέννητου παιδιοῦ κ.λπ. Θά μπορούσε κάποιος νά πεί ὅτι ἡ ἐποχὴ μας χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν «ἀπελευθερωμένη» πρόσβαση καὶ χρῆση τῆς πληροφορίας στὴν ὑπηρεσία τῆς «σεξουαλικῆς ἀπελευθέρωσης». Ὁ ἔλεγχος ἐκ μέρους τῶν γονέων στοῦ τί βλέπουν ἢ τί κάνουν τὰ παιδιά στοῦν χώρο αὐτὸ εἶναι συχνά πολὺ δύσκολος ἢ ἀκόμα καὶ ἀδύνατος, δεδομένου ὅτι πολλές φορές τὰ παιδιά ἔχουν μεγαλύτερες δεξιότητες στὴ χρῆση τῆς σύγχρονης τεχνολογίας.

Ἡ ἐκκλησία ἀνεκάθεν διαπαιδαγωγοῦσε τὸν ἄνθρωπο στὴ σωστὴ ἀντίληψη τῶν νοημάτων καὶ στὴ σωστὴ χρῆση τῶν πραγμάτων. Ἡ διαπαιδαγώγηση τοῦ ἀνθρώπου στὰ θέ-

ματα της σεξουαλικής ζωής, δέν θά μπορούσε νά απουσιάζει από τή διδασκαλία της ἐκκλησίας, ἀφοῦ ἡ γέννηση παιδιῶν εἶναι καρπός τῆς μυστηριακά εὐλογημένης συζυγικῆς ζωῆς μέ τή σύμπραξη τοῦ Θεοῦ χορηγώντας τήν ἀθάνατη ψυχή. Ἡ σύσταση τοῦ γάμου μεταξύ ἀνδρός καί γυναικός ἀναφέρεται στό δεύτερο κεφάλαιο τῆς βίβλου μέ τήν προφητική ρήση τοῦ Ἀδάμ, ὅταν γιά πρώτη φορά εἶδε τήν Εὐά: «Ἐνεκεν τούτου καταλείψη ἄνθρωπος τόν πατέρα αὐτοῦ καί τήν μητέρα καί προσκολληθήσεται πρὸς τήν γυναῖκα αὐτοῦ καί ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν». Ὁριοθετεῖται λοιπόν ἡ σαρκική ἔνωση τῶν ἀνθρώπων μεταξύ ἀνδρός καί γυναικός ὡς ἔκφραση ἀγάπης καί ἐνότητας. Στήν Καινή Διαθήκη ἐπευλογεῖται ἡ συζυγική αὐτή σχέση μέ τή σύσταση τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου ἀπό τόν ἴδιο τόν Χριστό στήν Κανά τῆς Γαλιλαίας. Ἡ σαρκική σχέση ἔξω ἀπό τόν μυστηριακά συσταθέντα γάμο στερεῖται τῆς εὐλογίας καί χάριτος τοῦ Θεοῦ, τά ὁποῖα χαρίζονται ἀπό τόν Θεό διά τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι δέ φανερόν ὅτι ἡ σαρκική σχέση καί ἔνωση μεταξύ ἀνθρώπων τοῦ ἰδίου φύλου δέν φέρει τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, ἀντίθετα καταδικάζεται ἀπό τόν Θεόν, ὅπως διαπιστώνουμε ἀπό τήν καταστροφή τῶν Σοδόμων καί τῆς Γομόρρας καί ἀπό τή διδασκαλία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Ἐκτός ἀπό τήν ὁμοφυλοφιλία, τήν πορνεία καί τή μοιχεία καί ἄλλες σαρκικές παρεκτροπές στεροῦν τόν ἄνθρωπο ἀπό τή χαρισματική κλη-

ρονομία τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ὁ σεβασμός καί ἡ προστασία τῆς ζωῆς τοῦ ἀγέννητου παιδιοῦ βλέπουμε νά ἐπιφέρει τή μεγάλη εὐλογία τοῦ Θεοῦ στόν ἄνθρωπο. Ἔτσι οἱ μαῖες τῶν Ἑβραίων, Σεπφώρα καί Φουά, δέχτηκαν τίς μεγάλες δωρεές τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ ἀρνήθηκαν νά ὑπακούσουν στήν ἐντολή τοῦ Φαραῶ, ὥστε νά σκοτώνουν τά ἄρρενα νεογνά τῶν Ἑβραίων. Ἡ ἄρνηση τῆς ἐκκλησίας νά συναινέσει στίς ἐκτροπές προκύπτει ἀπό τή ζῶσαν ἐμπειρία της στό γεγονός τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου ὡς ψυχοσωματικῆς ἐνότητας ἀπό τή στιγμή τῆς συλλήψεώς του.

Εἶναι συνεπῶς σαφές ὅτι ἡ ἐκκλησία ὄχι μόνον δέν ἀντιτίθεται στή σάφρονα καί σωστά προσφερόμενη σεξουαλική ἀγωγή τῶν παιδιῶν, ἀλλά πολύ συχνά παρεμβαίνει πρὸς τήν κατεύθυνση αὐτή ἔχοντας ὡς ὁδηγό τήν Ἁγία Γραφή, τή διδασκαλία τῶν Πατέρων καί γενικότερα τήν Ἁγία καί Ἱερά Παράδοση τῆς.

Ἐχοντας τά πιό πάνω ὡς δεδομένα, τόσο δηλαδή τή συγκατάθεση τῆς Ἐκκλησίας στήν παροχή αὐτῆς τῆς διαπαιδαγώγησης ὅσον καί τοῦ γεγονότος ὅτι ἔχει θεσμοθετηθεῖ καί ἐνταχθεῖ τό συγκεκριμένο μάθημα στά ἀναλυτικά προγράμματα τῶν σχολείων, ἀναπόφευκτα προβάλλονται κάποια ἐρωτήματα, ὅπως π.χ. ποιός θά διδάσκει τό συγκεκριμένο μάθημα, σέ ποιές ἡλικίες θά πρέπει νά προσφέρεται καί ποιό θά εἶναι τό περιεχόμενο τῆς διδασκείας ὕλης. Θά πρέπει λοιπόν οἱ ὑπεύθυνοι τῆς παροχῆς αὐτῆς τῆς παιδείας νά εἶναι καλοί γνώστες

τοῦ ἀντικειμένου, εἰδικά ἐκπαιδευμένοι καὶ νὰ παρέχουν προκαθορισμένες καὶ ἀντικειμενικές πληροφορίες, σεβόμενοι τίς εὐαισθησίες τῆς ἐκκλησίας, χωρὶς νὰ προβάλλουν δικές τους πεποιθήσεις καὶ ἀπόψεις. Τό εἶδος τῶν πληροφοριῶν θά πρέπει νὰ εἶναι ἀνάλογο τοῦ βαθμοῦ ὠριμότητας τῶν παιδιῶν καὶ τῶν ἤδη προσκτηθέντων γνώσεων. Πρέπει νὰ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν οἱ εὐαισθησίες τῶν παιδιῶν, ἐνῶ ταυτόχρονα ὁ διδάσκων νὰ εἶναι ἔτοιμος νὰ ἀντιληφθεῖ ἀντιδράσεις παιδιῶν, τὰ ὁποῖα πιθανόν νὰ ἔχουν ὑποστῆ σεξουαλική κακοποίηση. Ἡ παραχώρηση τοῦ βήματος διδασκαλίας σέ ἐκπροσώπους ὀργανώσεων καὶ ὀργανισμῶν πού προάγουν πολιτικές ἰδεολογικοῦ τύπου σέ θέματα σεξουαλικότητας, (ὅπως ὁ οἰκογενειακός προγραμματισμός καὶ

ἡ κοινότητα ΛΟΑΤΚΙ) θά πρέπει νὰ ἀπαγορεύονται.

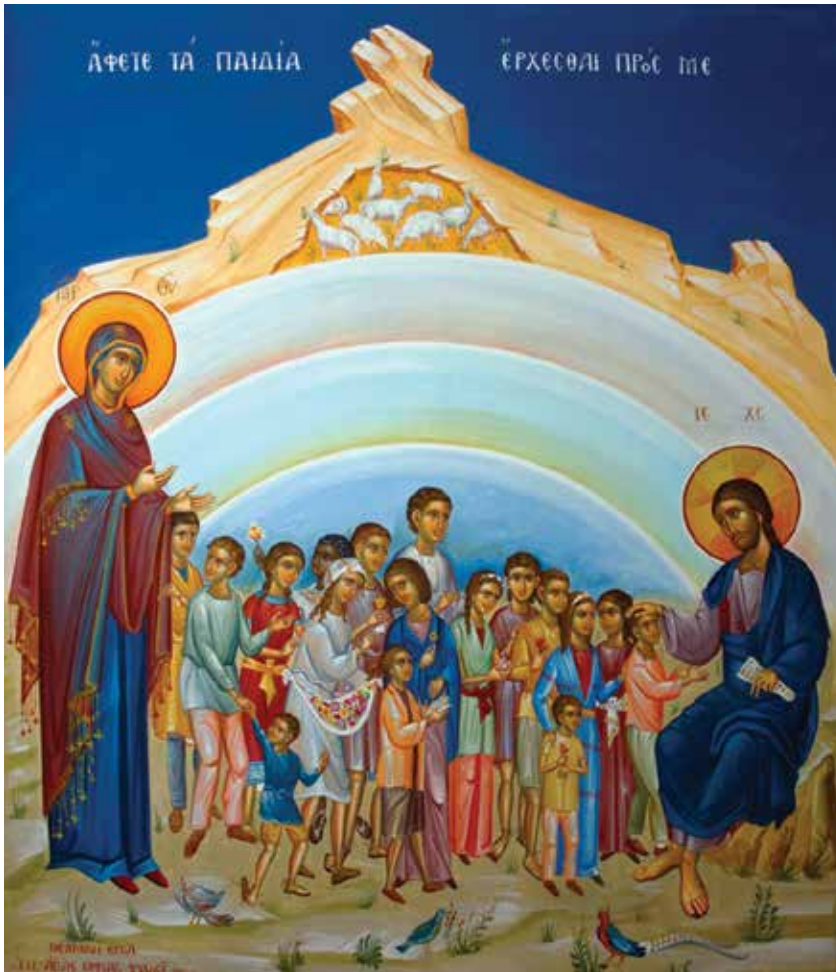
Ὁ ἀντικειμενικός σκοπός λοιπόν τοῦ μαθήματος τῆς σεξουαλικῆς διαπαιδαγώγησης θά πρέπει νὰ περιορίζεται στό νὰ δώσει τίς ἀπαραίτητες πληροφορίες καὶ νὰ βοηθήσει τὰ παιδιά νὰ ἀποκτήσουν τέτοιες δεξιότητες, ὥστε νὰ φυλάσσουν τόν ἑαυτό τους ἀπό ἀνεπιθύμητες καταστάσεις καὶ νὰ ἀποφεύγουν τήν ἐκμετάλλευσή τους.

Ἡ ἀπόκτηση ἀντικειμενικῶν γνώσεων μέ ὑγιή τρόπο δέν ἀντιτίθεται στό ἔργο τῆς ἐκκλησίας, πού ἀποσκοπεῖ στήν ἀποκατάσταση τοῦ κατ' εἰκόνα καὶ τήν ἀναγωγή τοῦ ἀνθρώπου στό καθ' ὁμοίωσιν. Ἡ ἐκκλησία, παιδαγωγώντας τόν ἄνθρωπο μέ τήν ἀσκητική (νηστεία ἀγρυπνία καὶ προσευχή) καὶ τή μυστηριακή ζωή, τόν ὁδηγεῖ στήν ἀποκατάσταση τῆς χαρισματικῆς ζωῆς. Βοηθᾷ τόν ἄνθρωπο νὰ κυριαρχεῖ στά πάθη του, ὥστε νὰ ἀποκτᾷ

καὶ πάλι τό βασιλικό του ἀξίωμα. Τόν καθιστᾷ κατεντευκτὴ Θεοῦ σέ μία κατάσταση δηλαδή συνεχοῦς ἐνατένισης τοῦ Θεοῦ μέ προσευχητική διάθεση ἀποκαθιστώντας τό Ἱερατικό του ἀξίωμα καὶ τέλος τόν βοηθᾷ νὰ ἀποκτήσει τή γνώση ὡς προφήτης.

Τήν κατάσταση αὐτή μᾶς περιγράφει θαυμάσια ὁ Ἱερός Χρυσόστομος: «Οὕτω καὶ

σύ γίνῃ βασιλεύς καὶ ἱερεὺς καὶ προφήτης ἐν τῷ λουτρῷ (τῆς μετανοίας). Βασιλεύς μέν πάσας χαμαὶ ρίψας τὰς πονηράς πράξεις καὶ τὰ ἁμαρτήματα κατασφάξας· ἱερεὺς δέ, ἑαυτὸν προσενεγκῶν τῷ Θεῷ καὶ καταθύσας τό σῶμα καὶ σφαγεῖς καὶ αὐτός»· προφήτης δέ, τὰ μέλλοντα μανθάνων καὶ ἔνθους γενόμενος καὶ σφραγισάμενος».

«Καινοτομείται καί φύσις καί χρόνος» Ἅγιος Νεκτάριος ὁ Θαυματουργός

Η Ριζάρειος Σχολή σέ ἐνδειξη εὐγνωμοσύνης καί ἀναγνωρίσεως τῶν μεγάλων ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἁγίου ἀπέστειλε στό μοναστήρι μιά ἐπιτύμβια πλάκα γιά νά καλύψει τόν τάφο μέ ἓνα ἐπίγραμμα σέ ἠρωϊκούς ἐξάμετρους στίχους, πού σέ μετάφραση λένε:

«Τόν τάφον τοῦ θεοπιστοῦ Δεσπότη ἰδές,
διαβάτη,
τοῦ Πενταπόλεως Νεκταρίου Κεφαλαῖ, τοῦ
ἀκουσμένου,
πού μ' ἀρετή κι εὐσέβεια πέρασε ὅλη ἡ ζωή
του
καί μέ ζωοδότρα διδαχή πάντα τοῦ θείου λόγου.
Γι' αὐτό κι ἀφῆκε ἀγιάτρευτη πληγή μεγάλης
λύπης
μέσ στίς ψυχές τῶν εὐσεβῶν καί τῶν Μουσῶν
τῶν φίλων.
Κλαίει τοῦ αἰγινήτικου γυναικείου Παρθενῶνα
ἡ ἱερή ἀδελφότητα καί καφτά δάκρυα χύνει,
κι οἱ Ριζαρίτες, π' ὅλοι τους τόν εἶχαν γιά
πατέρα,
ἐκείνον πού τούς ἔθρεψε σοφία κι ἀρετή
κλαῖνε.
Κι οἱ Μοῦσες, πού κατέβηκαν ἀπό τήν Πιερία
κι ἦρθαν καί ζοῦν ὀλόγυρα στά μέρη τοῦ
Ἐλικῶνα,
κλάψανε τόν προστάτη τους, πούχει ἀπ' τή
γῆ πιά φύγει...».

Ἡ μαρμάρινη πλάκα μεταφέρθηκε κατά τό Μάιο τοῦ 1921, δηλαδή ἕξι μῆνες μετά τόν ἐνταφιασμό τοῦ ἱεροῦ σκηνώματος. Πρὶν τοποθετηθεῖ ἡ πλάκα θεωρήθηκε ὀρθό νά διευθετήσουν τό χῶμα κατάλληλα, ὥστε νά ἐπιτευχθεῖ ἡ ἰσόρροπη σταθερότητά της. Χρειάστηκε γι' αὐτό προηγουμένως νά βγάλουν ἀπό τή γῆ τό φέρετρο. Ὄταν σήκωσαν τό κάλυμμά του, βρέθηκαν μπροστά σέ μιά θαυμαστή θέα. Τό ἱερό λείψανο ἦταν ἀναλλοίωτο, λείψανο Ἁγίου, μέ γλωμῆ ὄψη σάν

νά κοιμᾶται, καί ἀνέδιδε τήν πνευματική εὐωδία τῆς Χάρης τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀκόμη καί οἱ λεμονανθοί πού εὐρίσκοντο ἐπάνω στό ἅγιο σῶμα, πῆραν κι αὐτοί κάτι ἀπό τήν ἐνέργεια τῆς ἀφθαρσίας καί ἦταν σάν νά ἀπανθίστηκαν τότε ἀπό τό δέντρο. Μετέφεραν μέ εὐλάβεια οἱ μοναχές σέ μιά αἶθουσα τό χαριτόβρυτο σκήνος τοῦ θεοφόρου Πατέρα. Παρέμεινε τρεῖς ἡμέρες ἐκεῖ, μέχρι τῆς διευθετήσεως τοῦ μνήματος καί «ἐπλήρωσε τά πάντα εὐωδίας». Ὑστερα τό ἀπέθεσαν πάλι στή μητέρα γῆ, σύμφωνα μέ τήν τάξη τῆς Ἐκκλησίας, πού σέ περιπτώσεις ἀφθορίας ὀρίζει ὅτι πρέπει νά παραμένει τό σῶμα στό χῶμα, ὥστε νά τεκηριώνεται, ἄν ὀφείλεται σέ λόγους φυσικούς ἢ ὑπερφυσικούς, ἄν καί ἡ συνεχῆς ἀνάδοση ἔντονης καί πνευματικῆς εὐωδίας ἀπό τό θεῖο λείψανο, ἤδη τό ἀπεδείκνυε ὡς κατοικητήριο τῆς Χάρης τοῦ Θεοῦ.

Ἀπό εὐσεβῆ περιέργεια καί ἀγάπη πρὸς τόν πνευματικό Πατέρα οἱ μοναχές ἀπεφάσισαν ὕστερα ἀπό ἐνάμισι χρόνο νά ξανανοίξουν τό μνημεῖο. Καί, ὦ τοῦ θαύματος! Πάλι τό ἱερό λείψανο σέ ὑπερφυσική κατάσταση ἀφθαρσίας ἀναλλοίωτο, μέ τήν ὠχροκίτρινη χροιά τοῦ κοιμωμένου, εὐωδίαζε κατανυκτικά. Καμία ἀμφιβολία δέν ὑπῆρχε ὅτι ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ ἐδόξασε τόν πιστό θεράποντά Του θεῖο Νεκτάριο καί διετήρησε τό ἄμωμο ἀπό ἁμαρτία σῶμα ἀδιαλώβητο.

Πάλι ἐναπέθεσαν στούς κόλπους τῆς γῆς τό ἅγιο σκήνωμα. Ὁ χρόνος περνοῦσε, ἡ σκέψη καί ὁ πόθος τῶν μοναζουσῶν καί τοῦ λαοῦ ἐστρέφετο πρὸς τόν τάφο, πού ἔρραναν ὄχι «συμπαθῶς», ἀλλά παρακλητικῶς μέ τά μύρα τῶν δακρύων καί ἰκέτευαν γιά τήν ἴαση τῶν ψυχικῶν καί σωματικῶν νοσημάτων τους. Καί αὐτοί πού ζητοῦσαν τή Χάρις τοῦ Ἁγίου, «ἐλάμβαναν τό δῶρημα πρὸς τό συμφέρον τῆς αἰτήσεως». Καί ὁ τάφος τοῦ ταπεινοῦ τῆ καρδία εἶχε μεταβληθεῖ σέ πηγὴ ἱαμάτων, σεβασμιότερη ἀπό τήν κολυμβήθρα

του Σιλβάμ, που «κατά καιρούς» εθεράπευε μόνο έναν άρρωστο, ενώ αυτός άπειρους.

Έπειτα από τρία χρόνια συμπληρωμένα από τή μακαρία του κοίμηση, όταν πλέον ή όντως Ξένη και φεγγοβόλα τυφλή ήγουμένη, μέ σημεία όσιότητας, άπεδήμησε, από συμφώνου οί μοναχές άπεφάσισαν, μέσα στά καθορισμένα από τήν Έκκλησία χρονικά πλαίσια, νά ανοίξουν πάλι τόν όλβιο τάφο, που στά σπλάγγνα του κατείχε τό θησαυρό τής Όρθοδοξίας και βρέθηκαν πάλι μπροστά στην ίδια θεά τής ύπέρ φύσιν άφθαρσίας όλοκλήρου του σώματος και τών ιερών άμφίων.

Τό φαινόμενο τής άφθορίας που άποτελεί νίκη τής Χάρης έναντι φύση, και έτσι «καινοτομείται και φύσις και χρόνος», δέν είναι άνερμήνευτο. Η Χάρη που ένοικει πλούσια στις ψυχές τών Αγίων μεταδίδεται και σ' όλόκληρο τό σώμα. Κι έπομένως, και μετά τήν έξοδο τής ψυχής, ή Χάρη του Αγίου Πνεύματος ένεργεί μέσα στό σώμα τους και σ' ό,τι έφάπτεται μέ αυτό, όποτε «νικάται φύσεως τάξις», άφθαρτίζονται τά φυσικώς φθειρόμενα και εύωδιάζουν τά φυσικώς δύσοσμα, δαίμονες φυγαδεύονται και νόσοι άνιάτες θεραπεύονται.

Όπως οί Απόστολοι, που ήταν πλήρεις Αγίου Πνεύματος, εθεράπευαν όχι μονάχα μέ τό λόγο τους, αλλά και μέ τή «σκιά» τους ή μέ τά «μαντήλια» και μέ διάφορα άντικείμενά τους (Πράξ. 19, 12- ε', 15), έτσι και οί Άγιοι έγιναν πηγές ιαμάτων, έπειδή έπληρώθησαν από «τό αυτό Πνεύμα».

Λοιπόν οί θαυματουργικές ένέργειες συνεχώς αυξάνονταν, ίάσεις άνιάτων νόσων από πολλούς διακηρύσσονταν, δαιμόνια ισχυρά, που έβασάνιζαν επί χρόνια τά πλάσματα του Θεού, έφευγαν μέ κραυγές, πολ-

λοι από άκραία διαμερίσματα τής Ελλάδας, αλλά και από ξένες χώρες Όρθόδοξοι, έφθάναν στην Αίγινα για νά προσκυνήσουν τόν τάφο του Αγίου, που τούς φανερώθηκε και γιάτρεψε θανάσιμες άρρώστιες τους, και ή φήμη του Αγίου Νεκταρίου ως θαυματουργού και ίαματικού διαρκώς διεδίδετο σε όλες τις τάξεις τών πιστών. Έτσι έδημιουργείτο ή βασική προϋπόθεση άναγνωρίσεως και έπίσημα από τήν Έκκλησία τής αγιότητός του: ή κοινή συνείδηση.

Παρά ταύτα όμως ή Έκκλησία δέν βιάζεται. Γι' αυτό, και παρ' ότι τά θαυμαστά τεκμήρια

της παρουσίας του Αγίου Πνεύματος ήταν περισσότερο από πειστικά και παρά τό θερμό πόθο τών μοναζουσών και τών άμετρήτων Χριστιανών, που εύεργετήθηκαν από τόν Άγιο, νά δοϋν τό σκήνος του στον ιερό Ναό προσκυνούμενο από τό λαό του Θεού, έν τούτοις έπρεπε νά παραμείνει ακόμα στον μυροβολουντα τάφο του.

Και όντως, εκ τών ύστέρων άποδεικνύεται ότι ήταν θέλημα του φιλοψύχου Όσίου Πατέρα μας «κρείττον τί προβλέποντος», για νά ώφεληθοϋν πολλοί, αλλά και για νά γίνει ό ίδιος «μελιζόμενος και μή διαιρούμενος», κτήμα και θη-

σαύρισμα τών περισσότερων ναών και μοναστηριών, ώστε όλοι νά αγιάζονται, όλοι νά παίρνουν τή Χάρη του και πανταχοϋ νά σκορπίζεται ή εύωδία του. Και άκόμη νά ένεργεί σαν άντίδοτο στην τόσο έξαπλωμένη άμαρτία, στην τόση άθεία και ψυχρότητα, στην τόση νέκρα τών ψυχών και στην τόση άγνοια του Θεού και τών θείων.

Γιατί μέσα στην νάρκη και τήν πώρωση τών ψυχών, μέσα στην κυριαρχούσα άμφισβήτηση τών πάντων, μέσα στό τέλμα του ύλισμού και τής σαρκολατρείας, ό νοϋς του λαού μας

σέ τόσο ἀπελπιστική ἔκταση ἔχει σκοτισθεῖ, ἢ συνείδησή του ἔχει τόσο διαστραφεῖ, καί ἢ καρδιά του ἔχει τόσο «παχυνθεῖ», ὥστε ὁ λόγος τῆς πίστεως, ὁ πνευματικός λόγος νά προκαλεῖ ἀλλεργία ἢ ἀποστροφή ἢ εἰρωνεῖς. Καί μένει μονάχα ἓνα ἰσχυρό μέσο στά χέρια τοῦ Θεοῦ γιά τήν ἀφύπνιση τῶν ναρκωμένων ἀπό τό σατανᾶ παιδιῶν του: τό «σημεῖο»!

Ὅπως οἱ παχυλοὶ Ἰουδαῖοι «σημεῖον» ζητοῦσαν καί οἱ Ἕλληνες «σοφίαν», ἔτσι καί τώρα μέ τό ἀναμφισβήτητο τεκμήριο τῆς ἰάσεως μίας ἀνιάτης νόσου, τῆς μυροβολίας ἀπό τά «γυμνά ὀστέα», ἓνα θαῦμα, μία ἐμφάνιση τοῦ Ἁγίου, μπορεῖ νά ξυπνήσει στό φῶς τοῦ Θεοῦ πολλούς πού κοιμοῦνται στό ἔρε-

τοῦ ἱεροῦ λειψάνου. Ἔτσι διεπιστώνετο ὅτι ἡ οἰκονομία τοῦ Θεοῦ νά διατηρεῖται τό θεῖο σῶμα ἄφθαρτο ἀπό τόν χρόνο, συνεχιζόταν ἐπί χρόνια. Καί στόν εἰκοστό χρόνο ἀπό τήν κοίμησή του, ἀφοῦ σέ πρώτη φάση ἀπεδείχθη καί στους πλέον δύσπιστους ἡ παρουσία τοῦ Θεοῦ μέσα στόν ἅγιο Πατέρα, ὁ Θεός, μέ τήν πρεσβεία του, ἐπέτρεψε τή λειτουργία τοῦ φυσικοῦ νόμου, πού γιά χρόνια εἶχε ἀνασταλεῖ. Καί τό ἱερό καί ἀθλητικό ἐκεῖνο σῶμα διελύθη βέβαια, στά «ἐξ ὧν συνετέθη», παρέμεινε ὁμως ἡ θεία Χάρη στά ἱερά ὀστά ὑπό τήν ἐνέργεια τῆς ὑπερφυσικῆς εὐωδίας, ἀφοῦ «ὀσμὴν ἀποπνέουσι τοῖς κατασπαζομένοις αὐτά μετά πίστεως».

Ὅτι ἦταν μέσα στήν πρόνοια τοῦ Θεοῦ καί

βος τοῦ σατανᾶ. Γράφουμε πολλούς -ὅπως ἤδη καί γίνεται συνεχῶς μέ τή στροφή τῶς ἀθέων στήν πίστη ἀπό τά θαύματα τοῦ Ἁγίου Πατέρα μας- γιατί ὑπάρχουν Χριστιανοί πού βρίσκονται σέ τόση διάστροφη ψυχική κατάσταση, ὥστε καί νεκρούς νά ἰδοῦν ν' ἀνασταίνονται δέν θά πιστέψουν. Καί ὅτι αὐτά δέν εἶναι ἀπλή ὑπόθεση, θά φανεῖ στή συνέχεια.

Οἱ μοναχές καί ὁ λαός ἀνυπομονοῦσαν γιά τήν καθιέρωση τοῦ μεγάλου Νεκταρίου καί γιά τήν ἔξοδό του, ἐπί τέλους, ἀπό τά σκοτεινά καί ψυχρά σπλάγχνα τῆς γῆς στό φῶς τῆς ἐκκλησιαστικῆς λατρείας. Γι' αὐτό παρακολουθοῦσαν κατά καιρούς τήν κατάσταση

στή θέληση τοῦ θεοφόρου Πατέρα μας ἡ διάλυση τοῦ ἱεροῦ λειψάνου του, φαίνεται καί ἀπό μία ἀποκάλυψη κάποιας γυναίκας πιστῆς, ἡ ὁποία ὅταν ἔμαθε ὅτι διαλύθηκε τό σῶμα, ἐπειδή ἀγνοοῦσε τήν πάνσοφη οἰκονομία τοῦ Θεοῦ, ἔπεσε σέ μεγάλη θλίψη, κλαίονσα ἀπαρηγόρητα νύχτα-μέρα. Ὡσπου μία νύχτα εἶδε φωτοφόρο καί ὀλοζώντανο τόν κατά Χάρη θεωθέντα ποθούμενο θεοειδῆ Νεκτάριο νά τῆς λέει μέ τό χαρακτηριστικό -γνώριμο σ' αὐτή- θεῖο χαμόγελο: «Γιατί λυπεῖσαι; Ἐγώ ἐδεήθην εἰς τόν Κύριον ἵνα ἐπιτρέψη τήν διάλυσιν. Τόν παρεκάλεσα χάριν τῆς εὐλαβείας τῶν Χριστιανῶν, διά παρηγορίαν των, νά διανεμηθοῦν τά ὀστά μου ἀνά

τήν ἑλληνικὴν Πατρίδα καὶ τὸν κόσμον».

Ὅταν πλέον πέρασαν 32 χρόνια ἀπὸ τὴ σεπτή κοίμησι τοῦ θεοφόρου Νεκταρίου, κί ὕστερα ἀπὸ τὴν τελικὴ καὶ ὀριστικὴ μορφὴ πού πῆραν τὰ ἅγια λείψανά του, σάν ὁστᾶ γυμνά, κατὰ τὴ θέλησή του, ἀλλὰ πλήρη ἀπὸ τὴ Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀποφασίστηκε νά γίνεϊ μέ ὅλες τίς ἐκκλησιαστικὲς τιμές ἡ ἀνακομιδὴ των, σάν λείψανα Ἁγίου.

Ἡ τελετὴ τῆς ἀνακομιδῆς ἐγίνε στίς 2.9.1953 ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη Προκόπιο στόν ὁποῖον ὑπήγετο ἡ Αἴγινα, συμπαραστατούμενος ἀπὸ τὸν πρῶτον Ἡλείας Ἀντώνιο, ἀπὸ κληρικούς τῆς Αἰγίνης, τίς Ἀρχές τοῦ τόπου, μοναχές καὶ ἀπὸ ἄλλες μονές καὶ ἀπὸ εὐλαβῆ λαό.

Τὴν ἴδια ἑσπέρα ἐγίνε ἀγρυπνία στόν ἱερό Ναό μέ συμμετοχὴ πολλῶν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν. «Εἰς τοὺς αἶνους ἐγένετο ἡ προσκύνησις τῆς Ἁγίας Κάρας τοῦ θείου Ἱεράρχου Ἁγίου Νεκταρίου, πλημμυρησάσης τὸ ἐκκλησίασμα ἀρρήτου εὐωδίας».

Ἡ εὐωδία τῶν ἱερῶν λειψάνων τοῦ χαριτωθέντος ἁγίου Πατέρα μας ποτέ δέν σταμάτησε νά μυροβολεῖ τοὺς ἀπειρούς προσκυνητάς τῆς Χάρης τοῦ Θεοῦ στό πρόσωπό του. «Ἐξ ἄλλου αὐτόπται μάρτυρες, παραστάντες κατὰ τὴν κοίμησιν αὐτοῦ καὶ τὴν ταφήν του, ὡς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἀνεφερόμεν, ἀφηγοῦνται ὅτι ἐκ τοῦ σκηνώματος τοῦ Ἁγίου ἐξήρχετο ἅγιο μύρον. Εἷς νέος λοιπόν μυροβλύτης ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡμῶν. Πᾶς ὅστις θά προσκυνήσῃ τὴν ἁγίαν Κάραν του, θά αἰσθανθῇ τὴν εὐωδία ταύτην καὶ θά καταληφθῇ ὑπὸ ἱερᾶς συγκινήσεως καὶ φόβου Θεοῦ».

Ἐδῶ θά μπορούσαμε νά ἐπαναλάβουμε γιὰ τὸ πλῆθος τῶν θαυμάτων καὶ τὴν πυκνὴ εὐεργετικὴ δραστηριότητα τοῦ Ἁγίου, τὴ φράση τοῦ Εὐαγγελιστοῦ: «Ἔστι δέ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα ἐποίησεν (...), ἅτινα ἐάν γράφηται καθ' ἓν, οὐδέ αὐτόν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία. Ἀμήν» (Ἰωάν. 21, 25). Γι' αὐτὸ παραλείπουμε τὰ «ἄλλα πολλὰ» καὶ κλείνουμε τὴ βιογράφηση μέ μία ἐγκωμιστικὴ ἀποστροφή τοῦ ἀσκητικωτάτου Ἀβιμέλεχ, πού γνώρισε τὸ θεῖο Νεκτᾶριο καὶ τὸ

στενὸ περιβάλλον του, ἀπ' ὅπου ἄντλησε τίς πληροφορίες του.

«...Προσέλθετε πάντες, ἀντλήσατε ἐξ' αὐτοῦ τῆς ἀληθοῦς σοφίας τὰ ἀθάνατα μαθήματα καὶ τῆς εὐσεβοῦς Πίστεως τ' ἀληθῆ καὶ τιμαλφῆ γνωρίσματα. Πάντες ἐκ πάντων ἀπολαύσατε τῶν ποικιλοειδῶν ἀνθέων καὶ ἐκ τῶν αὐτοῦ διδαγμάτων χορτάσθητε. Ἄρχοντες καὶ ἀρχόμενοι, βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς, μονασταὶ καὶ μιγάδες, πλούσιοι καὶ πένητες, δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι καὶ πάντες οἱ φρόνιμοι καὶ οἱ παιδεῖας ἄγευστοι· πάντες συνεντίσθητε ὑπ' αὐτοῦ καὶ φωτίσθητε καὶ λάβετε ἁγιασμόν ἐκ τοῦ λειψάνου τοῦ σεπτοῦ καὶ μυρωθῆτε καὶ θά εὐωδιάσητε ψυχὴ τε καὶ σῶματι.

Ἄλλ' ὃ Πατέρων ἀκρότης, Ἱεραρχῶν κορωνίς, Ποιμένων ὑπογραμμὸς καὶ τύπος εὐσεβῶν διδασκάλων, φύλαττε πάντας τοὺς πιστοὺς ἀπὸ πάσης αἰρέσεως καὶ πλάνης νεωτέρων καὶ ψυχοφθῶρων φατριῶν, τῶν καταφερομένων κατὰ τῆς Ὁρθοδόξου καὶ ἀμωμήτου Πίστεως. Ἰκέτευε δ' ἐκτενῶς τῷ ἐν Τριάδι Θεῷ ὑπὲρ εἰρήνης τοῦ κόσμου καὶ σκέπης καὶ δυνάμεως τῶν Χριστιανῶν ἀπάτων. Ἀμήν».

Ἄφου πλέον εἶχε μορφωθεῖ ἐκτεταμένη κοινὴ συνείδηση στό λαό τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴν ἀναμφισβήτητὴ ἀγιότητα τοῦ θεοφόρου Νεκταρίου, κατόπιν σχετικῶν ἐνεργειῶν τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου, τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο προέβη στὴν ἀναγνώριση μέ Πατριαρχικὴ Συνοδικὴ Πράξη. Κι ἔτσι καθιερώθηκε καὶ τυπικῶς τὸ 1961 μεταξὺ τῶν Ἁγίων τῆς Ὁρθοδοξίας ὁ γλυκύτατος Πατέρας μας Νεκτᾶριος καὶ ἐορτάζεται στοὺς ἱεροὺς ναοὺς καὶ τὰ μοναστήρια τὴν 9 Νοεμβρίου, τιμώμενος καὶ ὑμνολογούμενος μέ τὰ ἐμπνευσμένα κείμενα τῶν Κανόνων, τῶν Παρακλήσεων, τῶν Χαιρετισμῶν καὶ Ἐγκωμίων, πού ἐφιλοτέχνησε ὁ π. Γεράσιμος Μικραγιαννανίτης.

(ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ μακαριστοῦ μοναχοῦ
Θεοκλήτου Διονυσιάτου
«Ὁ Ἅγιος Νεκτᾶριος ὁ θαυματουργός»)

«Παίδων φύλαξ πέφυκας, Θεοῦ τό δῶρον»

τοῦ Πρωτ. Προκοπίου Προκοπίου

Ὁ Ἅγιος Στυλιανός γεννήθηκε στήν Παφλαγονία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας τόν Ε΄ μ.Χ. αἰώνα ἀπό πλούσιους καί εὐσεβεῖς γονεῖς, οἱ ὁποῖοι ἀπό μικρό παιδί τόν ἀνάθρεψαν «ἐν παιδείᾳ, καί νουθεσίᾳ, Κυρίου».

Μέ τή σωστή γονική, πατρική καί μητρική ἀνατροφή καί διαπαιδαγώγηση, μέ τόν δικό του προσωπικό ἀγώνα, ἀλλά κυρίως μέ τή χάρη τοῦ Δωρεοδότη Κυρίου, κατόρθωσε ὁ νεαρός ἀκόμη Στυλιανός νά νικήσει ὅλους τούς πειρασμούς τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας, πού λερώνουν τό σῶμα καί μολύνουν τό πνεῦμα καί τήν ψυχή.

Δέν ἄφησε νά τόν κυριεύσει κανένα γήινο πάθος, ἰδιαίτερα ἡ φιλοπλουτία. Μετά τόν θάνα-

το τῶν γονέων του, ἄν καί ἔγινε κληρονόμος μεγάλης περιουσίας, δέν ἐπέτρεψε στά πλούτη νά τόν παρασύρουν, νά τόν ὑποτάξουν στή φθορά καί νά τόν ὀδηγήσουν στήν καταστροφή.

Ἡ πρώτη ἐνέργειά του ἦταν νά πωλήσει τήν περιουσία του καί νά μοιράσει τά χρήματα στούς φτωχοῦς. Καί ὅταν δέν τοῦ εἶχε ἀπομείνει τίποτα ἀπό τήν πατρική του κληρονομιά, ἀπαλλαγμένος ἀπό τό περιττό βῆρος τοῦ πλούτου πού τόν δυσκόλευε στόν ἀγώνα του γιά τήν ἀρετή, γεμάτος ἀνακούφιση καί χαρά, ὁ ἀληθινός ἀθλητής τῆς εὐσεβείας

Στυλιανός εἶπε : «Πέταξα ἀπό πάνω μου μία βαριά ἄγκυρα, πού μέ κρατοῦσε δεμένο κοντά στίς ἐπιθυμίες τοῦ φθαρτοῦ σώματος ... Τώρα ἀνοίγεται μπροστά μου πιά εὐδιάκριτος ὁ δρόμος τῆς ἀληθινῆς ζωῆς».

Ἐλεύθερος πιά ὁ Στυλιανός πῆγε σ' ἓνα μοναστήρι καί ντύθηκε τό ἀγαπημένο ἔνδυμα τοῦ

μοναχοῦ. Ἀπό τή στιγμή αὐτή ἀρχίζει τήν ἐπίπονη ἀσκήση. Πολεμᾷ σκληρά τούς τρεῖς ἐχθρούς τοῦ ἀνθρώπου, τή σάρκα, τόν κόσμο καί τόν διάβολο. Γιά νά νικήσει τόν καθένα ἀπ' αὐτούς, χρειάστηκε πόλεμος πολυχρόνιος, σκληρός καί ἀνύστακτος. Τελικά ὁ Ἅγιος Στυλιανός ἀποδείχθηκε λαμπρό ἀστέρι τῆς ἀσκητικῆς ζωῆς, πρότυπο μίμησης γιά νεότερους καί παλαιότερους.

Ἐπειδή ἡ αὐστηρότητα ἐκείνη τοῦ μοναστηριοῦ δέν τοῦ ἦταν ἀρκετή, ἀλλά ἐπιθυμοῦσε τήν πλήρη μόνωση, τόν αὐστηρότατο ἀσκητισμό, τόν ἀναχωρητισμό, ἀποχαιρετᾷ μία μέρα τούς ἀδελφούς του μοναχοῦς καί ἀποσύρεται σέ μία σπηλιά τῆς μακρινῆς καί ἀκατοίκητης ἐρήμου.

Πολλά χρόνια ἔζησε τή σκληρή ζωή τοῦ ἀναχωρητῆ. Μέ τή βαθιά προσήλωσή του στά θεῖα, ἀναδείχθηκε «στήλη ἔμψυχος τῆς ἐγκρατείας καί στυλός ἄσειστος τῆς Ἐκκλησίας». Ἡ φήμη τῆς ἀρετῆς του πέρασε τήν ἔρημο καί διαδόθηκε παντοῦ. Πολλοί ξεκινοῦσαν ἀπό μακρινές ἀποστάσεις καί ἔρχο-

νταν πρὸς τὸν Ἅγιο Στυλιανό, γιὰ νὰ τὸν δοῦν καὶ νὰ ἀκούσουν τὰ σοφὰ λόγια του καὶ τίς πατρικὲς συμβουλές του.

Ὁ Ἅγιος συγκινημένος ἀπὸ τὴ βαθιὰ πίστη τοῦ κόσμου καὶ τὴ μεγάλη ἀγάπη πρὸς τὴν ταπεινότητά του, πρόσφερε ἀφειδώλευτα τὴ βοήθειά του. Στούς ἀρρώστους ἔδινε τὴν ὑγεία, στοὺς πονεμένους τὴν παρηγοριά, στίς ταραγμένες συνειδήσεις τὴν εἰρήνη, στοὺς ἀπόκληρους τῆς ζωῆς τὴν ἐλπίδα. Ἰδιαίτερα ἄφηνε νὰ χυθεῖ ἡ ἀπέραντη ἀγάπη του στὰ βρέφη καὶ τὰ νήπια, πού τοῦ ἔφερναν οἱ μητέρες, γιὰ νὰ τὰ θεραπεύσει καὶ νὰ τὰ εὐλογήσει.

Ὅταν ὁ Ἅγιος ἔφθασε σέ βαθιὰ γεράματα, κοιμήθηκε πλήρης ἡμερῶν καὶ ἀρετῶν. Τὰ θαύματά του συνεχίζονται καὶ μετὰ τὴν κοίμησή του, σέ ὅσους μέ πίστη καταφεύγουν στή χάρη του καὶ ζητοῦν τὴ μεσιτεία του, ἰδιαίτερα στὰ νήπια καὶ τὰ παιδιά.

Ὁ Ἅγιος Στυλιανὸς εἰκονογραφεῖται μ' ἓνα νήπιο σπαργανωμένο στὴν ἀγκαλιά του, πού συμβολίζει ὅτι εἶναι ὁ προστάτης τῶν νηπίων καὶ ἐορτάζει στίς 26 Νοεμβρίου.

Πρὸς τιμὴν τοῦ Ἁγίου ἀνεγέρθηκε στὸν προσφυγικὸ συνοικισμό τῆς Λινόπετρας Λεμεσοῦ περικαλλῆς Ἱερὸς ναός. Ἡ ἀνέγερσή του ἄρχισε τὸ 1993, σύμφωνα μέ τὴν κτιτορικὴ πράξη καὶ τελείωσε τὸν ἴδιο χρόνο, ὅποτε ἔγιναν καὶ τὰ ἐγκαίνιά του.

«ΕΝΕΚΑΙΝΙΣΘΗ Ο ΠΑΝΣΕΠΤΟΣ ΟΥΤΟΣ ΝΑΟΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ κ ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ, ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΥΣΗΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΚΛΑΒΟΥ ΕΞ ΑΘΗΝΩΝ ΤΗ 5Η ΜΗΝΟΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΕΤΟΥΣ 1993», ὅπως σημειώνεται

Ἱερὸς ναός Ἁγίου Στυλιανοῦ Λινόπετρας

στὴν πλάκα πού βρίσκεται κοντὰ στὴ δυτικὴ εἴσοδο στὸν βόρειο τοῖχο τοῦ ναοῦ.

Ὁ ναός εἶναι τρίκλιτος μέ τρούλο, ὁ ὁποῖος στηρίζεται σέ τέσσερις μεγάλες ἀψίδες καὶ εἶναι πολὺ ἐντυπωσιακός, ὅπως καὶ τὰ δύο καμπαναριά πού βρίσκονται στὰ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοῦ δυτικοῦ τοῖχου καὶ σχηματίζουν στὸ πάνω μέρος μικροὺς θόλους, πού φτάνουν μέχρι τὸ ὕψος τοῦ τρούλου.

Ἐξω ἀπὸ τίς τρεῖς εἰσόδους ὑπάρχουν προπύλαια πού σχηματίζουν ἀψίδες καὶ καλύπτουν τὸν χῶρο, πού κρατοῦν οἱ εἴσοδοι. Ὁ ναός εἶναι ἀγιογραφημένος πλήρως. Τὸ Ἱερὸ Βῆμα χωρίζεται ἀπὸ τὸν κυρίως Ναὸ μέ τὸ ὠραῖο σκαλιστὸ εἰκονοστάσι, πού κατασκευάσθηκε τὸ 1993 στὴν Ἀθήνα, ὅπως καὶ τὰ ἄλλα ξυλόγλυπτα τοῦ ναοῦ μέ δωρεὰ τοῦ

Μιχαλάκη καὶ τῆς Φωτεινῆς Ἑλληνα. Αὐτὸ εἶναι τρίκογχο μέ ἀγιογραφημένα παράθυρα.

Ὁ γυναικωνίτης τοῦ ναοῦ καλύπτει ἓνα πολὺ μεγάλο μέρος ἐσωτερικά. Ἀρχίζει ἀπὸ τὸν βόρειο τοῖχο καὶ καταλήγει στὸν νότιο.

Στὰ προπύλαια τῆς δυτικῆς εἰσόδου

βρίσκεται ἀναρτημένη ἡ κτιτορικὴ πράξη πού γράφει : «ΕΠΙ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ κ.κ. ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ ΑΝΗΓΕΡΘΗ Ο ΠΑΝΣΕΠΤΟΣ ΟΥΤΟΣ ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΛΙΝΟΠΕΤΡΑΣ ΔΑΠΑΝΑΙΣ ΤΟΥ κ.ΜΙΧΑΗΛ Λ. ΕΛΛΗΝΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΖΥΓΟΥ ΑΥΤΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗΣ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΤΩΝ ΛΟΥΚΑ ΚΑΙ ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ ΕΛΛΗΝΑ ΚΑΙ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΚΛΑΒΟΥ ΕΝ ΕΤΕΙ 1993».

Ὁ Ναός πανηγυρίζει στίς 26 Νοεμβρίου, ἡμέρα μνήμης τοῦ Ἁγίου Στυλιανοῦ, προστάτη τῶν νηπίων.

Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Λεμεσοῦ

τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Σωφρόνιου Μιχαηλίδη

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΙΤΙΟΥ
(ΚΑΙ ΛΕΜΕΣΟΥ)
ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ ΤΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ
ΑΝΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ

(1) ΑΝΘΙΜΟΣ ΜΑΧΑΙΡΙΩΤΗΣ
(1951-1973)
Μέρος Β' (1960-1973)

Ο Κιτίου Ἄνθιμος ὑπῆρξε ὁ τελευταῖος Μητροπολίτης Κιτίου τῆς Ἀγγλοκρατίας καί ὁ πρῶτος ἐπὶ Ἀνεξαρτησίας. Ἄν καὶ δέν εἶχε τὴ δημοτικότητα καὶ τὸ εὐπροσῆγορο τοῦ προκατόχου του, ἦταν ὅμως ἄνθρωπος εὐθύς καὶ εἰλικρινής, ἀπλὸς ἀλλὰ καὶ σοβαρὸς. Διεκρίνετο ἐπίσης γιὰ τὴν ἐργατικότητα του, ἐργαζόμενος ὁ ἴδιος σκληρὰ καὶ χειρονακτικά σὲ ἐκκλησιαστικά κτήματα (ἰδιαίτερα στὸ ἐκτεταμένο ἀγρόκτημα τῆς Μητροπόλεως στὸ Ἀκρωτήρι Λεμεσοῦ, τὸ ὁποῖο καὶ ἀξιοποίησε μὲ πολλή ἐπιτυχία). Μὲ τὴν ἴδια φροντίδα ἀξιοποίησε τὸ πλεῖστον μέρος τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας τῆς Μητροπόλεως, πράγμα πού προσέδωσε σ' αὐτὴν οἰκονομικὴ ἄνεση ὕστερα ἀπὸ ἓνα αἰῶνα καὶ πλέον πιεστικῶν οἰκονομικῶν προβλημάτων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ κύριο ἔργο τῆς Μητροπόλεως, τὸ πνευματικὸ, ὁ Κιτίου Ἄνθιμος - ἂν καὶ γενικά ὁ ἴδιος δέν ἐλάμβανε ἐνεργό μέρος στὴν ὀργάνωση καὶ προώθησή του - τὸ ἐμπιστευόταν σὲ ἱκανοὺς καὶ φιλότιμους ἐργάτες τοῦ εὐαγγελίου, κληρικούς καὶ λαϊκούς. Χάρις σ' αὐτοὺς ὑπῆρξε στὴν ἐποχὴ του μιὰ ἀνθησιὴ στὴν κατηχητικὴ κίνηση καὶ στὸ χριστιανικὸ κήρυγμα σ' ὅλη τὴν ἐπαρχία.

Μετά τὸν τετραμνηστικὸν ἀπελευθερωτικὸν Ἄγωνα τοῦ 1955-59 (στόν ὁποῖο εἶχε παίξει, ὅπως ἀναφέρθηκε, ἐνεργὸ ρόλο), ἴδρυσεν τὸ

Γραφεῖο Θρησκευτικῆς Διαφωτίσεως τῆς Μητροπόλεως, γιὰ νὰ ὑπάρχει περισσότερος συντονισμὸς καὶ ὄθηση στὴν πνευματικὴ ζωὴ τῆς ἐπαρχίας, θέτοντάς το ὑπὸ τὴ διεύθυνση τοῦ νεοχειροτονηθέντος τότε (1959) ἀρχιμανδρίτου Νικολάου Σιδερά, ὁ ὁποῖος καὶ παρέμεινε στὴ θέση αὐτὴ γιὰ μιὰ δεκαετία (1959-1969). Τὸ Γραφεῖο Θρησκευτικῆς Διαφωτίσεως, μὲ ἔδρα τὴ Λεμεσό, (ἢ ὁποῖα μὲ τὴ μεγάλη ἀνάπτυξη πού τὴ χαρακτήριζε, καὶ τὴν πολυάνθρωπη ἐπαρχία της, προσφερόταν περισσότερο ἀπὸ τὴ Λάρνακα), εἶχε ὡς ἔργο τὴ διοργάνωση τοῦ κηρύγματος, τῶν Κατηχητικῶν, τῶν ΟΧΕΝ, τῶν χριστιανικῶν Κατασκηνώσεων καὶ ἄλλων συναφῶν τομέων.

Τὸ 1960 τὸ Γραφεῖο Θρησκευτικῆς Διαφωτίσεως ἄρχισε (μὲ πρόνοια τοῦ διευθυντοῦ του) νὰ ἐκδίδει θρησκευτικὸ ἔντυπο μὲ τὸν τίτλο Φῶς Χριστοῦ (Θρησκευτικὸν Δελτίον Γραφείου Θρησκευτικῆς Διαφωτίσεως ἱεράς Μητροπόλεως Κιτίου), πολυγραφημένο καὶ ἐβδομαδιαῖο τὸ 1960 (τεύχη 1-42), καὶ δεκαπενθήμερο, ἔντυπο καὶ τετρασέλιδο ἀπὸ τὸν Ἰανουάριον 1961. Ἐξεδόθησαν ἐν ὄλῳ 48 ἔντυπα τεύχη, ὑπ' ἀρ. 43-90 (Ἔτος Β' - Δ', 22/1/1961 - 30/6/1963). Ἀπὸ τὸν ἀρχιμ. Νικόλαο Σιδερά ἐξεδίδετο ἐπίσης κατὰ τὴ διετία 1965-66 τὸ περιοδικὸ Σάλπιγξ (τεύχη ὑπ. ἀρ. 1-4).

Μερικὲς ἀπὸ τίς δραστηριότητες τοῦ Γραφείου Θρησκευτικῆς Διαφωτίσεως κατὰ τὴ δεκαετία ἐκείνη τοῦ 1959-1969 ἦσαν:

-Στὴ Λεμεσό : (α) Κηρύγματα στὰ ἐκκλησιαστικά κέντρα τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ Καθολικῆς καὶ τοῦ ἱ. ναοῦ Ἁγίας Τριάδος· (β) Συγκεντρώσεις καὶ ὁμιλίαι στὴν ΟΧΕ Νέων καὶ στὴν ΟΧΕ Νεανίδων· (γ) Συγκεντρώσεις μελέτης Ἁγίας Γραφῆς· (δ) Κατηχητικά στὴν πόλη καὶ ἐπαρχία· (ε') Συγκεντρώσεις ἐργαζομένων νέων· (στ') Συγκεντρώσεις ἀποφοί-

των νέων, κ.ἄ.

-Στή Λά ρ ν α κ α : (α) Κηρύγματα στό οἶκη-
μα τοῦ «Ἄπ. Παύλου» κάθε Κυριακή ἀπό-
γευμα· (β) Συγκεντρώσεις καί ὁμιλίες στήν
ΟΧΕ Νέων κάθε Σάββατο ἀπόγευμα, καί
στήν ΟΧΕ Νεανίδων κάθε Κυριακή μετά τή
Θ. Λειτουργία· (γ) Συγκεντρώσεις μελέτης
Ἁγίας Γραφῆς· (δ) Κατηχητικά στήν πόλη
καί ἐπαρχία, κ.ἄ.

Στή Λεμεσό πρωτεύοντα ρόλο ἔπαιξε τό
ἐκκλησιαστικό κέντρο «Ἄπ. Βαρνάβας»
στόν περίβολο τοῦ ἱ. ναοῦ Ἁγίας Τριάδος
(τό κέντρο δράσεως παλαιότερα τοῦ οἰκ.
Σολομῶντος Παναγίδη), καί δευτερεύοντα
ρόλο τό ἐκκλησιαστικό κέντρο τοῦ μητρο-
πολιτικοῦ ναοῦ Καθολικῆς. Κέντρο τῆς ὅλης
θρησκευτικῆς κίνησης στή Λά ρ ν α κ α ἔξα-
κολουθοῦσε νά εἶναι τό οἶκημα τῆς «Δημη-
τριείου Ἑλληνοχριστιανικῆς Ἑστίας» στό
ὁποῖο στεγαζόταν ἡ Ὁρθόδοξος Χριστιανι-
κή Ἀδελφότης «Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος», οἱ
ΟΧΕΝ, ἡ Φιλόπτωχος καί οἱ «κύκλοι Ἁγίας
Γραφῆς».

Μετά τή λήξη τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ Ἀγώνα
οἱ ΟΧΕΝ Λεμεσοῦ καί Λά ρ ν α κ ο ς, οἱ ὁποῖες
εἶχαν ἀνθήσει στίς προηγούμενες δεκαετίες,
ἀνασυγκροτήθηκαν. Ἡ ΟΧΕ Νέων Λά ρ ν α κ ο ς
ἔξακολουθοῦσε νά ἀνθεῖ καί κατά τήν
πρώτη πενταετία τῆς Ἀνεξαρτησίας, μετά
ἀπό τήν ὁποία ὅμως ἔπαυσε νά λειτουργεῖ,
ἐνῶ ἡ ζωή τῆς ΟΧΕ Νεανίδων παρετάθη μέ-
χρι τήν ἐκκλησιαστική κρίση τοῦ 1972/73.
Στή Λεμεσό, ἀντίθετα, οἱ ἐκεῖ ΟΧΕ Νέων καί
Νεανίδων, μέ τό ὄνομα «ΟΧΕΝ Ἄπ. Βαρνά-
βας», ὑπῆρξαν πιό μακρόβιες καί πιό ἐπι-
τυχεῖς, καί ἔξακολουθοῦσαν νά ἀνθοῦν γιά
πολλά ἀκόμη χρόνια. Ἡ ΟΧΕ Νέων Λεμεσοῦ
κατά τήν περίοδο 1963-1970 ἐξέδιδε πολυ-
γραφημένο περιοδικό μέ τόν τίτλο Ὁχενι-
στής (τεύχη ὑπ' ἄρ. 1-8). Ἀνάμεσα στίς δρα-
στηριότητες τῆς ΟΧΕΝ Λεμεσοῦ ἦταν καί ἡ
ἐπανίδρυση τῆς παλιάς (ἐπί π' Σολομῶντος
Παναγίδη) Νυκτερινῆς Σχολῆς γιά ἐργαζό-
μενους νέους, ἡ ὁποία καί λειτούργησε γιά
μιᾶ τριετία (Νοέμβριος 1966 - Ἰούνιος 1969).
Σύλλογοι ΟΧΕΝ εἶχαν ἰδρυθεῖ τότε καί στά
Λεύκαρα, στόν Ἄγρο καί σέ ἄλλα χωριά τῆς

ἐπαρχίας.

Τό καλοκαίρι τοῦ 1961 ἄρχισαν τή λειτουρ-
γία τους οἱ Χριστιανικῆς Κατασκη-
νώσεις τῆς Μητροπόλεως. Ὡς χώροι χρησι-
μοποιήθηκαν ἡ κοιλάδα τοῦ Μέσα Ποταμοῦ
στό Σαῖττᾶ γιά τούς μαθητές, καί ἡ περιοχὴ
Κακομάλλη (ὁ παλαιός χώρος τῶν κατασκη-
νώσεων τῶν Κατηχητικῶν τοῦ π' Σολομῶντος
Παναγίδη) γιά τίς μαθήτριες. Μετά τό 1966
ὁ Κακομάλλης (πού ἀνήκει στό Δασονομεῖο)
ἐγκατελήφθη, καί ὁ Σαῖττᾶς (πού ἀποτελεῖ
ἰδιοκτησία τῆς Μητροπόλεως) καθιερώθηκε
ὡς ὁ κοινός κατασκηνωτικός χώρος γιά ὅλα
τά Κατηχητικά τῆς ἐπαρχίας. Ἐκτός ἀπό τήν
πνευματική τροφοδοσία ἡ Κατασκήνωση
παρεῖχε καί μιᾶ θαυμάσια εὐκαιρία ἀλληλο-
γνωριμίας στούς κατηχητόπαιδες Λεμεσοῦ
καί Λά ρ ν α κ ο ς.

Ὁ κατασκηνωτικός χώρος τοῦ Σαῖττᾶ χρει-
άστηκε πολλή ἐργασία καί ἔξοδα γιά νά δι-
αμορφωθεῖ καί καταστεῖ κατάλληλος, καί
στό σημεῖο αὐτό ὑπῆρξε σημαντικὴ ἡ συμβο-
λή τοῦ ἀρχιμ. Νικολάου Σιδερά καί ἄλλων
πνευματικῶν ἐργατῶν τῆς Μητροπόλεως. Τό
1972 ὁ Κιτίου Ἄνθιμος, δείχνοντας ἔμπρακτα
τό ἐνδιαφέρον του, ἄρχισε νά οἰκοδομεῖ τό
σημερινό μεγάλο κτίριο μέ τούς θαλάμους
τῶν κατασκηνωτῶν, πού ἀντικατέστησε τίς
μέχρι τότε χρησιμοποιούμενες σκηνές, τό
ὁποῖο ὅμως δέν πρόλαβε νά ἀποτελειώσῃ
λόγω τῶν ἐκκλησιαστικῶν γεγονότων τοῦ
1973, πού εἶχαν ὡς ἀποτέλεσμα τήν καθάι-
ρηση καί ἀπομάκρυνσή του ἀπό τόν Κιτιακό
θρόνο. Τό ἔργο συμπληρώθηκε λίγο ἀργότε-
ρα, ἀπό τούς Μητροπολίτες Κιτίου Χρυσό-
στομο καί Λεμεσοῦ Χρῦσανθο. Κατά τή δια-
νομή τῆς ἐκκλησιαστικῆς παρουσίας μεταξὺ
τῶν δύο Μητροπόλεων (μετά τή διχοτόμηση
τῆς Μητροπόλεως Κιτίου τό 1973), ἡ Κατα-
σκήνωση περιῆλθε στήν κατοχή τῆς Μητρο-
πόλεως Κιτίου (Λά ρ ν α κ ο ς), ἐνῶ ἡ παρακεί-
μενη ἰ. μονή Μέσα Ποταμοῦ στήν κατοχή τῆς
Μητροπόλεως Λεμεσοῦ.

Θεῖες Λειτουργίες καί Χοροστασίες

Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Λεμεσοῦ κ. Ἀθανασίου

ΤΕΤΑΡΤΗ 4 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Λεμεσοῦ κ. Ἀθανάσιος τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Λαμπαδιστοῦ στήν κοινότητα Πελενδρίου.

ΣΑΒΒΑΤΟ 7 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στήν πανηγυρίζουσα ἱερά σκῆπη τῶν Ἁγίων Σεργίου καί Βάκχου τῆς ἱεράς μονῆς Παναγίας Ἀμασγοῦς παρά τήν κοινότητα Μοναγρίου.

ΚΥΡΙΑΚΗ 8 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἁγίου Γεωργίου στήν κοινότητα Κελλακίου.

ΣΑΒΒΑΤΟ 21 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν ἱερό ναό Ἁγίου Δημητρίου στό Μπραχάμι Ἀθηνῶν.

ΚΥΡΙΑΚΗ 22 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἁγίου Δημητρίου στό Μπραχάμι Ἀθηνῶν.

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἀποστόλου Βαρνάβα στόν προσφυγικό συνοικισμό Ἁγίου Ἰωάννου.

ΣΑΒΒΑΤΟ 4 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν Μητροπολιτικό ναό Παναγίας Παντανάσσης Καθολικῆς, κατά τή διάρκεια τῆς ὁποίας χειροτόνησε εἰς διάκονον τόν κ. Ἀνδρέα Ζήνωνος.

ΚΥΡΙΑΚΗ 5 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ στόν Μονοβόλιο.

ΤΕΤΑΡΤΗ 8 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στήν πανηγυρίζουσα ἱερά μονή

Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ Μοναγρίου.

ΠΕΜΠΤΗ 9 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Νεκταρίου Λεμεσοῦ.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 10 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Ὑποδέχθηκε τήν Τιμία Κάρα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, Πολιούχου τῆς Λεμεσοῦ.

ΣΑΒΒΑΤΟ 11 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, Πολιούχου τῆς Λεμεσοῦ.

ΚΥΡΙΑΚΗ 12 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Συμμετέσχε σέ Πολυαρχιερατικό Συλλεΐτουργο στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, Πολιούχου τῆς Λεμεσοῦ, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σταγῶν καί Μετεώρων κ. Θεοκλήτου, συγχοροστατούντων τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Σαράντα Ἐκκλησιῶν κ. Ἀνδρέου καί Καλαμαριάς κ. Ἰουστίνου καί τῶν Θεοφιλεστάτων Ἐπισκόπων Καρπασίας κ. Χριστοφόρου καί Ἀμαθοῦντος κ. Νικολάου.

ΚΥΡΙΑΚΗ 19 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν Καθεδρικό ἱερό ναό Ἁγίας Νάπας Λεμεσοῦ.

ΔΕΥΤΕΡΑ 20 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Παναγίας Χρυσελεούσης στήν κοινότητα Φοινικαριῶν.

ΤΡΙΤΗ 21 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στήν πανηγυρίζουσα ἱερά μονή Παναγίας Σφαλαγγιωτίσσης.

ΣΑΒΒΑΤΟ 25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία

Ὁκτωβρίου, Νοεμβρίου καὶ Δεκεμβρίου

Λειτουργία στήν ιερὰ μονή Παναγίας Ἀμυροῦς.

ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ιερό ναό Ἁγίου Στυλιανοῦ Λινόπετρας.

ΤΕΤΑΡΤΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ιερό ναό Ἀποστόλου Ἀνδρέου Μέσα Γειτονιάς.

ΠΕΜΠΤΗ 30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ιερό ναό Ἀποστόλου Ἀνδρέου Χαράκη.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν ιερό ναό Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης στό Τσέρι.

ΣΑΒΒΑΤΟ 2 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ιερό ναό Ἁγίας Νάπας, κατά τή διάρκεια τῆς ὁποίας χειροτόνησε εἰς διάκονον τόν κ. Μάριο Πιττάλη.

ΚΥΡΙΑΚΗ 3 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ιερό ναό Ἁγίου Γεωργίου Χαβούζας.

ΤΡΙΤΗ 5 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ιερό ναό Ἁγίου Σάββα Ὑψωνα.

Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ιερό ναό Ἁγίου Νικολάου Λεμεσοῦ.

ΤΕΤΑΡΤΗ 6 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ιερό ναό Ἁγίου Νικολάου Πολεμιδιῶν.

ΚΥΡΙΑΚΗ 10 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ιερό ναό Παναγίας στή Λάνια.

ΔΕΥΤΕΡΑ 11 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτη-

σε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ιερό ναό Ἁγίου Σπυρίδωνος Λεμεσοῦ.

ΠΕΜΠΤΗ 14 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ιερό ναό Ἁγίου Ἐλευθερίου Μουτταγιάκας.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ιερό ναό Ἁγίου Ἐλευθερίου.

ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ιερό ναό Ἀποστόλου Λουκᾶ Κολοσσίου, στό τέλος τῆς ὁποίας τιμήθηκε ὁ ἑφημέριος τοῦ ιεροῦ ναοῦ π. Ἰωάννης Ἰωαννίδης, γιά τά εἴκοσι πέντε ἔτη ιερωσύνης του.

ΤΡΙΤΗ 19 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ιερό ναό Ἁγίου Νικολάου (Ρωσόφωνος) στή Γερμασόγεια.

ΔΕΥΤΕΡΑ 25 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ιερό ναό τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννήσεως, παρά τήν κοινότητα Ἀσωμάτου, κατά τή διάρκεια τῆς ὁποίας χειροθέτησε εἰς πρωτοπρεσβύτερο τόν π. Θεοδόσιο Κωνσταντίνου.

ΤΕΤΑΡΤΗ 27 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ιερό ναό Παναγίας Παντανάσσης Καθολικῆς.

ΚΥΡΙΑΚΗ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ιερό ναό Ἁγίου Ἰωσήφ τοῦ Μνήστορος.

Θεΐες Λειτουργίες καί Χοροστασίες

Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος κ. Νικολάου

ΚΥΡΙΑΚΗ 1 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος κύριος Νικόλαος τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἁγίου Τύχωνος τῆς ὁμώνυμης κοινότητας. Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στό πανηγυρίζον παρεκκλήσιο Ἁγίων Κυπριανοῦ καί Ἰουστίνης Ὑψωνα.

ΤΡΙΤΗ 3 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Λαμπαδιστοῦ τῆς κοινότητας Πελενδρίου.

ΣΑΒΒΑΤΟ 7 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία κατά τή διάρκεια ἀγρυπνίας στόν Μητροπολιτικό ναό Παναγίας Παντανάσσης.

ΚΥΡΙΑΚΗ 8 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν Μητροπολιτικό ναό Παναγίας Παντανάσσης.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 13 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Θεράποντος τῆς ὁμώνυμης κοινότητας.

ΚΥΡΙΑΚΗ 15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἁγίου Νικολάου Κάτω Πολεμιδιῶν.

ΤΡΙΤΗ 17 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἀποστόλου Λουκά τῆς κοινότητας Κολοσσίου.

ΤΕΤΑΡΤΗ 18 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἀποστόλου Λουκά, Ἁγίας Μαρίνας καί Ἁγίου Θύρσου συνοικισμοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 20 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἀποστόλων Πέτρου & Παύλου καί Ἁγίου Ἀρτεμίου.

ΚΥΡΙΑΚΗ 22 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἀποστόλου Βαρνάβα καί ἀκολούθως ὑποδέχθηκε τήν ἱερά εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Παραμυθίας ἀπό τήν ἱερά μονή Μαχαιρᾶ.

ΤΕΤΑΡΤΗ 25 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Δημητρίου τῆς κοινότητας Βάσας Κελλαίου.

ΠΕΜΠΤΗ 26 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Δημητρίου τῆς κοινότητας Συκόπετρας.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 27 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Συγχοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν Καθεδρικό ναό Ἁγίας Νάπας Λεμεσοῦ μετά τοῦ Σεβασμιώτατου Μητροπολίτου Προικοννήσου κ. Ἰωσήφ.

ΣΑΒΒΑΤΟ 28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Συμμετέσχε σέ Ἀρχιερατικό Συλλεΐτουργο στόν Καθεδρικό ναό Ἁγίας Νάπας Λεμεσοῦ καί ἀκολούθως στή δοξολογία γιά τήν Ἐθνική ἐπέτειο τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1940, προεξάρχοντας τοῦ Σεβασμιώτατου Μητροπολίτου Προικοννήσου κ. Ἰωσήφ.

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἁγίου Γεωργίου τῆς κοινότητας Ἀκρουντας.

ΠΕΜΠΤΗ 2 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Γεωργίου Χαβούζας.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 3 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Γεωργίου Φραγκοῦδη.

ΣΑΒΒΑΤΟ 4 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Συμμετέσχε σέ Ἀρχιερατικό Συλλεΐτουργο στόν Μητροπολιτικό ναό Παναγίας Παντανάσσης Καθολικῆς προεξάρχοντας τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Λεμεσοῦ κ. Ἀθανασίου καί συλλειτουργοῦντος τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Νεαπόλεως κ. Πορφυρίου.

ΚΥΡΙΑΚΗ 5 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἁγίου Γεωργίου τῆς κοινότητας Γεράσας.

ΤΡΙΤΗ 7 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Συγχοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ τῆς κοινότητας Παρεκκλησιᾶς μέ τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Κίτρους καί Κατερίνης κ. Γεώργιο.

ΤΕΤΑΡΤΗ 8 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ τῆς κοινότητας Διερώνας.

Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Νεκταρίου.

ΠΕΜΠΤΗ 9 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Ἀρσενίου τοῦ Καππαδόκου τῆς κοινότητας Κυπερούνας.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 10 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίων Παΐσιου τοῦ Ἀγιορείτου καί Ἀρσενίου τοῦ Καππαδόκου. Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Μηνᾶ.

Συμμετείχε στήν ὑποδοχή τῆς Τιμίας Κάρας τοῦ Πολιούχου τῆς πόλεώς μας Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος καί ἀκολούθως τέλεσε τή Θεία Λειτουργία κατά τή διάρκεια ἀγρυπνίας στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος.

ΣΑΒΒΑΤΟ 11 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Συγχοροστάτησε κατά

’Οκτωβρίου, Νοεμβρίου καί Δεκεμβρίου

τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, Πολιούχου Ἁγίου τῆς Λεμεσοῦ, μετά τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Σαράντα Ἐκκλησιῶν κ. Ἀνδρέα, Σταγῶν καί Μετεώρων κ. Θεοκλήτου, Νέας Κρήνης καί Καλαμαριάς κ. Ἰουστίνου καί τοῦ Πανιερώτατου Μητροπολίτου μας κ. Ἀθανασίου.

ΚΥΡΙΑΚΗ 13 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Συμμετέσχε σέ Ἀρχιερατικό Συλλεῖτουργο στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, Πολιούχου Ἁγίου τῆς Λεμεσοῦ, μετά τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Σταγῶν καί Μετεώρων κ. Θεοκλήτου, Σαράντα Ἐκκλησιῶν κ. Ἀνδρέα, Νέας Κρήνης καί Καλαμαριάς κ. Ἰουστίνου, τοῦ Πανιερώτατου Μητροπολίτου μας κ. Ἀθανασίου καί τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Καρπασίας κ. Χριστοφόρου.

ΣΑΒΒΑΤΟ 18 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν Μητροπολιτικό ναό Παναγίας Παντανάσσης.

ΚΥΡΙΑΚΗ 19 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἁγίου Σπυριδῶνος.

ΔΕΥΤΕΡΑ 20 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Παναγίας τῆς κοινότητος Ἀγροῦ.

ΤΡΙΤΗ 21 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Παναγίας Χρυσελευσῆς τῆς κοινότητος Πραστειοῦ Κελλακίου.

ΤΕΤΑΡΤΗ 22 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία κατά τή διάρκεια Ἀγρυπνίας στό πανηγυρίζον παρεκκλήσιο Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ, πού βρίσκεται ἐντός τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ἁγίων Θεοπατόρων Ἰωακεῖμ καί Ἄννης παρά τόν Ἅγιο Τύχωνα.

ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Συμμετέσχε σέ Ἀρχιερατικό Συλλεῖτουργο στόν ἱερό ναό Ἁγίου Νικολάου Πύργου Ἡλείας στήν Ἑλλάδα μετά τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἡλείας κ. Ἀθανασίου.

ΤΕΤΑΡΤΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Τιμίου Σταυροῦ Συνοικισμοῦ Πάνω Πολεμιδιῶν.

Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἀποστόλου Ἀνδρέου Χαράκη.

ΠΕΜΠΤΗ 30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἀποστόλου Ἀνδρέου τῆς Μέσα Γειτονιάς.

ΣΑΒΒΑΤΟ 2 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Συμμετέσχε σέ Ἀρχιερατικό Συλλεῖτουργο κατά τή διάρκεια ἀγρυπνίας στήν ἱερά μονή Ἁγίου Ἡρακλείδου, προεξάρχοντος τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Νεαπόλεως κ. Πορφυρίου καί συλλειτουργοῦντος τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Λήδρας κ. Ἐπιφανίου, μέ τήν εὐκαιρία τῶν ὀνομασθίων τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου

Νεαπόλεως.

ΚΥΡΙΑΚΗ 3 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἁγίου Γεωργίου τῆς κοινότητος Κελλακίου.

ΔΕΥΤΕΡΑ 4 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στό πανηγυρίζον παρεκκλήσιο Ἁγίας Βαρβάρας τῆς κοινότητος Ἁγίου Τύχωνα.

Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Σάββα Ὑψωνα.

ΤΡΙΤΗ 5 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία κατά τή διάρκεια ἀγρυπνίας στόν ἱερό ναό Ἁγίων Θεοπατόρων Ἰωακεῖμ καί Ἄννης παρά τόν Ἅγιο Τύχωνα.

Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Νικολάου Πολεμιδιῶν.

ΤΕΤΑΡΤΗ 6 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τήν ἡμέρα αὐτή, ἡμέρα κατά τήν ὁποία ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος κ. Νικόλαος ἄγει τά ὀνομαστήριά του, προεξήρχε Ἀρχιερατικοῦ Συλλειτουργοῦ πού τελέστηκε στόν ἱερό ναό Ἁγίου Νικολάου Λεμεσοῦ, συλλειτουργοῦντων τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Βόστρων κ. Τιμοθέου καί τῶν Θεοφιλεστάτων Ἐπισκόπων Μπουκόμπας κ. Χρυσοστόμου, Λήδρας κ. Ἐπιφανίου καί Νεαπόλεως κ. Πορφυρίου.

ΚΥΡΙΑΚΗ 10 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ τῆς κοινότητος Παρεκκλησιάς.

ΤΡΙΤΗ 12 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Σπυριδῶνα.

ΠΕΜΠΤΗ 14 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Ἐλευθερίου.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό Ἁγίου Ἐλευθερίου τῆς κοινότητος Μουτταγιακάς.

ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἁγίου Νικολάου τῆς κοινότητος Ἄλασσας.

ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος.

ΔΕΥΤΕΡΑ 25 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν Μητροπολιτικό ἱερό ναό Παναγίας Παντανάσσης Καθολικῆς.

ΣΑΒΒΑΤΟ 30 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ στόν ἱερό ναό Ἁγίου Ἰωσήφ τοῦ Μνήστορος.

ΚΥΡΙΑΚΗ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱερό ναό Ἁγίου Τύχωνος τῆς ὁμώνυμης κοινότητος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΔΡΩΜΕΝΑ

ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

Ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας κ. Ἀθανάσιος τέλεσε τὴν Τρίτη 3 Ὀκτωβρίου, τὸν ἁγιασμό στοῦ Τεχνολογικοῦ Πανεπιστημίου Κύπρου μέ τὴν εὐκαιρία τῆς ἔναρξης τῆς νέας ἀκαδημαϊκῆς χρονιάς 2023-2024.

Ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας κ. Ἀθανάσιος καί ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος κ. Νικόλαος, τὴν Τρίτη 3 Ὀκτωβρίου, συναντήθηκαν μέ τοὺς Διευθυντές τῶν σχολείων Μέσης Ἐκπαίδευσης τῆς πόλεώς μας στήν αἴθουσα Ἐκδηλώσεων τῆς Μητροπόλεως Λεμεσοῦ, ὅπου συζήτησαν καί ἀντάλλαξαν ἀπόψεις σέ ἓνα εὐχάριστο κλίμα, γιά θέματα πού ἀφοροῦν τὴν παιδεία καί τό λειτουργημά τους στίς ἰδιαίτερα δύσκολες συνθήκες πού ζοῦμε.

Στίς 4 Ὀκτωβρίου πραγματοποιήθηκε στήν αἴθουσα Ἐκδηλώσεων τῆς Μητροπόλεώς μας ἡ ἐπίδοση τῶν ὑποτροφιῶν ἀπό τόν Πανιερώτατο Μητροπολίτη μας κ. Ἀθανάσιο σέ φοιτητές καί φοιτήτριες τοῦ Τεχνολογικοῦ Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ). Στή σεμνή ἐκδήλωση παρέστησαν ὁ Πρύτανης τοῦ Τεχνολογικοῦ Πανεπιστημίου, ὁ πρόεδρος τοῦ σωματείου Εὐημερίας τοῦ ΤΕΠΑΚ καί μέλη τοῦ Συμβουλίου.

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος κ. Νικόλαος, τέλεσε τὴν Τετάρτη 11 Ὀκτωβρίου, τὸν ἁγιασμό γιά τὴν ἔναρξη τῆς νέας ἐκκλησιαστικῆς χρονιάς τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λεμεσοῦ στήν αἴθουσα Ἐκδηλώσεων τῆς Μητροπόλεώς μας. Ὁ Θεοφιλέστατος εὐχαρίστησε τά μέλη τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος γιά τὴ διακονία καί προσφο-

ρά τους στίς κατά τόπους ένορίες και τούς ανέλυσε τή σημασία και άξία τής διακονίας τους μέσα στόν χώρο τής Έκκλησίας.

Τήν Ίερά Μητρόπολη Γλυφάδας και συγκεκριμένα τόν Ίερό Ναό Μεταμορφώσεως τού Σωτήρος Έλληνικοῦ έπισκέφθηκε τήν Παρασκευή 20 Ὀκτωβρίου, ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας κ. Άθανάσιος, κατόπιν προσκλήσεως τού Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γλυφάδος κ. Άντωνίου. Μετά τό πέρας τής Άκολουθίας τού Έσπερινού και τής Ίεράς Παρακλήσεως,

ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας ανέπτυξε τήν ὁμιλία του, μέ θέμα: «Δι' εὐχῶν τῶν Άγίων Πατέρων ἡμῶν». Τό διήμερο 21-22 Ὀκτωβρίου ὁ Πανιερώτατος έπισκέφθηκε τήν ένορία Άγίου Δημητρίου, στόν ὁμώνυμο δῆμο Άττικής, ανταποκρινόμενος στήν πρόσκληση, γιά νά συμμετάσχει στίς έορταστικές έκδηλώσεις “Δημήτρια 2023” και νά πραγματοποιήσει σχετικές ὁμιλίες.

Τήν Παρασκευή 27 Ὀκτωβρίου, τελέστηκε στόν ιερό Καθεδρικό ναό Άγίας Νάπας πανηγυρικός Έσπερινός γιά τήν έορτή τής Άγίας Σκέπης τής Θεοτόκου, πού πάντοτε και μέ θαυμαστό τρόπο σκεπάζει τό ἔθνος μας. Τήν άκολουθία τού Έσπερινού λάμπρυνε μέ τήν χοροστασία του ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Προικοννήσου κ. Ίωσήφ. Συγχοροστάτησε ὁ Θεοφιλέστατος Έπίσκοπος Άμαθούντος κ. Νικόλαος. Τό Σάββατο 28 Ὀκτωβρίου τελέστηκε πανηγυ-

ρική Αρχιερατική Θεία Λειτουργία προεξάρχοντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Προικοννήσου κ. Ίωσήφ και συλλειτουργούντος του Θεοφιλεστάτου. Μετά τó πέρας τής Θείας Λειτουργίας τελέστηκε πανηγυρική Δοξολογία για τήν επέτειο τής 28ης Οκτωβρίου. Τόν πανηγυρικό λόγο εκφώνησε ó θεολόγος κ. Θεοφύλακτος Χ΄Ψώστας. Μετά τή Δοξολογία, ó Θεοφιλέστατος Έπίσκοπος Άμαθοῦντος κ. Νικόλαος κατέθεσε στεφάνι στό Μνημείο Ἡρώων καί δέχθηκε μαζί μέ τούς επισήμους τόν χαιρετισμό τής μαθητικής παρέλασης.

Τήν Κυριακή 29 Οκτωβρίου ἡ Ἱερά Μητρόπολις Λεμεσοῦ πραγματοποίησε μέ μεγάλη ἐπιτυχία τó πρῶτο φεστιβάλ Κυπριακῆς παράδοσης, στόν προαύλιο χώρο τοῦ Μητροπολιτικοῦ ναοῦ Παναγίας Παντανάσσης Καθολικῆς. Στόν χώρο ὑπῆρχαν παραδοσιακοί τεχνίτες, ὅπου παρασκεύαζαν καί πωλοῦσαν παραδοσιακά ἐδέσματα. Τó καλλιτεχνικό πρόγραμμα περιλάμβανε χορούς καί τραγούδια.

Τήν Τρίτη 31 Οκτωβρίου, ó Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας κ. Άθανάσιος, παρέθεσε μικρή δεξίωση για τίς πρεσβυτέρες στήν αἴθουσα Ἐκδηλώσεων τής Μητροπόλεως. Κατά τή διάρκεια τής συνάντησης ὑπῆρξε μουσικό πρόγραμμα ἀπό πρεσβυτέρες καί ὁμιλία ἀπό τήν πρεσβυτέρα Εἰρήνη Δήμου-Τσαγγάρη μέ θέμα, “Ο ρόλος τής πρεσβυτέρας”.

Τό Σάββατο 4 Νοεμβρίου, τελέστηκε ἡ εἰς Διάκονον χειροτονία τοῦ κ. Άνδρέου Ζήωνος, στόν ἱερό Μητροπολιτικό ναό Παναγίας Παντανάσσης Καθολικῆς. Τή χειροτονία τέλεσε ó Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας κ. Άθανάσιος, καί συλλειτουργῆσαν οἱ Θεοφιλέστατοι Έπίσκοποι Άμαθοῦντος κ. Νικόλαος καί Νεαπόλεως κ. Πορφύριος.

Τό Πολυδύναμο Γραφείο Νεότητας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας διοργάνωσε τήν Κυριακή 5 Νοεμβρίου, στήν αἴθουσα Ἐκδηλώσεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λεμεσοῦ ἐκδήλωση, μέ θέμα: «Φῶς στήν ψυχή». Μέσα ἀπό παιδικές Χορωδίες καί ἄλλα ὀργανωμένα σύνολα παρουσιάστηκαν τραγούδια γιά τό παραμῦθι, πού ἔγραψαν ὁ Ἀρχιμανδρίτης Ἐμμανουήλ καί ὁ Λουκάς Παναγῆ, μέ τίτλο «ΦΩΣ», τό ὁποῖο ἀναφέρεται στήν Παναγία μας καί εἶναι ἀφιερωμένο στόν Πανιερώτατο Μητροπολίτη μας κ. Ἀθανάσιο γιά τά 25 χρόνια Ἀρχιερατείας του. Τήν ἐκδήλωση παρακολούθησαν ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας κ. Ἀθανάσιος καί ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος κ. Νικόλαος.

Ἡ Φιλόπτωχος Ἀδελφότητα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας καί τό Πολυδύναμο Κέντρο Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων σέ συνεργασία μέ τό Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, πραγματοποίησαν μέ μεγάλη ἐπιτυχία τή Μουσική Βραδιά, «Ἐπιστροφή στίς ρίζες», τή Δευτέρα 6 Νοεμβρίου, στήν αἴθουσα Ἐκδηλώσεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λεμεσοῦ. Τίμησαν μέ τήν παρουσία τους τήν ἐκδήλωση ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος κ. Νικόλαος, ἐκ μέρους τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ἡ Ὑφυπουργός Ναυτιλίας κ. Μαρίνα Χατζημανώλη καί ἡ Ὑφυπουργός Κοινωνικῆς Πρόνοιας κ. Μαριλένα Εὐαγγέλου.

Τήν Τιμία Κάρα τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρός ἡμῶν καί Πολιούχου τῆς πόλεώς μας, Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, ὑποδέχθηκαν στίς 10 Νοεμβρίου κληρὸς καί λαός. Τήν Τιμία Κάρα μετέφερε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σταγῶν καί Μετεώρων κ. Θεόκλητος μαζί μέ τόν Πανοσιολογώτατο Καθηγούμενο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μεγάλου Μετεώρου, Ἀρχιμ. Νήφων, καί τήν ὑποδέχθηκε ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας κ. Ἀθανάσιος πλαισιούμενος ἀπό τόν Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Ἀμαθοῦντος κ. Νικόλαο, ἱερεῖς καί πλῆθος κόσμου. Στήν ὑποδοχή παρευρέθηκαν ὁ Δήμαρχος Λεμεσοῦ, πολιτικοί ἄρχοντες, ἐκπρόσωποι τοῦ στρατοῦ καί τῆς ἀστυνομίας. Ἀκολούθησε πανηγυρική Ἀρχιερατική Ἀγρυπνία προεξάρχοντος τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπι-

σκόπου Άμαθοῦντος κ. Νικολάου. Τό απόγευμα τῆς 11ης Νοεμβρίου τελέστηκε ὁ πανηγυρικός ἐσπερινός χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σαράντα Ἐκκλησιῶν κ. Ἀνδρέου, ὁ ὁποῖος καί κήρυξε τόν θεῖο λόγο. Τήν κυριώνυμο ἡμέρα τῆς ἑορτῆς, Κυριακή 12 Νοεμβρίου, τελέστηκε ἡ Πανηγυρική Πολυαρχιερατική Θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σταγῶν καί Μετεώρων κ. Θεοκλήτου. Τόν θεῖο λόγο κήρυξε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νέας Κρήνης καί Καλαμαριάς κ. Ἰουστίνος.

Τό Σάββατο 18 Νοεμβρίου τό απόγευμα ἡ Ἱερά Μητρόπολή μας πραγματοποίησε σύναξη γιά τούς ἱεροπαίδες καί γενικά γιά τούς νέους, πού διακονοῦν στούς ἐνοριακοὺς ναοὺς τῆς Μητροπόλεώς μας. Πλήθος παιδιῶν συμμετείχαν στήν ἐκδήλωση. Παρόντες ἦταν ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας κ. Ἀθανάσιος, ὁ ὁποῖος μίλησε στά παιδιά καί ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος

Ἄμαθοῦντος κ. Νικόλαος. Στό τέλος τῆς σύναξης προσφέρθηκε κέρασμα γιά ὄλους καί δόθηκε στό κάθε παιδί μία μικρή εὐλογία.

Στόν Πύργο Ἡλείας βρέθηκε τό διήμερο 25 καί 26 Νοεμβρίου ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἄμαθοῦντος κ. Νικόλαος προσκεκλημένος τῆς «Ὁμάδας Πρωτοβουλίας Φιλοξενηθέντων Παιδιῶν ἐκ Κύπρου 1974». Κατά τήν παραμονή του στήν πόλη ὁ Θεοφιλέστατος συλλειτουργῆσε τήν Κυριακή 26 Νοεμβρίου μέ τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ἡλείας κ. Ἀθανάσιο στόν ἱερό ναό Ἁγίου Νικολάου Πύργου. Μετά τό πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας στόν προαύλιο χώρο τοῦ Μητροπολιτικοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἔγινε ἡ ἀποκάλυψη ἀναμνηστικῆς πλάκας ἀπό τόν Θε-

οφιλέστατο Ἐπίσκοπο Ἀμαθοῦντος καί τήν ομάδα τῶν Κυπρίων, πού συνοδεύταν ἀπό τόν Πρόεδρό της κ. Ἀνδρέα Θεοδοσίου. Μία πλάκα ἡ ὁποία περιέχει τίς ἐγκάρδιες εὐχαριστίες τῆς ομάδας φιλοξενηθέντων παιδιῶν κατά τήν εἰσβολή τοῦ 1974 πρὸς τόν Ἡλεκτό λαό γιά τή φιλοξενία καί τήν πατρική ἀγάπη τους πρὸς αὐτούς.

Τήν Τρίτη 28 Νοεμβρίου, πραγματοποιήθηκε ἱερατική σύναξη στό Συνεδριακό κέντρο τῆς Μητροπόλεώς μας “Μητροπολίτης Λεμεσοῦ Χρῦσανθος Α’ μέ ὁμιλητή τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μεσογαίας κ. Νικόλαο. Ὁ Σεβασμιώτατος ἀνέπτυξε διεξοδικά τό θέμα: “Πνευματική νοημοσύνη- Τεχνητή εὐφυΐα”. Παρῶν στή σύναξη ἦταν ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Καρπασίας κ. Χριστοφόρος.

Τό Σάββατο 2 Δεκεμβρίου, στό πλαίσιο τῶν ἑορτασμῶν ἐπί τῆ μνήμη τοῦ Ἁγίου Πορφυρίου Καυσοκαλυβίτου, τελέστηκε στόν Μητροπολιτικό ναό Παναγίας Παντανάσσης Καθολικῆς πανηγυρική Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία προΐσταμένου τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου μας κ. Ἀθανασίου. Κατά τή διάρκεια τῆς Θείας Λειτουργίας ὁ Πανιερώτατος χειροτόνησε εἰς διάκονο τόν κ. Μάριο Πιττάλη.

Πραγματοποιήθηκε καί φέτος στίς 9 καί 10 Δεκεμβρίου, ἀπό τό Πολυδύναμο Γραφεῖο Νεότητος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λεμεσοῦ, ἡ καθιερωμένη διήμερη ἐκδήλωση «Ὁδός Χριστουγέννων» στόν περίβολο τοῦ Μητροπολιτικοῦ ἱεροῦ ναοῦ Παναγίας Παντανάσσης Καθολικῆς. Ὁ Πανιερώτατος

Μητροπολίτης μας κ. Ἀθανάσιος καί ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος κ. Νικόλαος παρευρέθησαν στήν καθιερωμένη αὐτή γιορτή, μιλώντας μέ πιστούς καί ἀνταλλάσσοντας εὐχές μέ ἑκατοντάδες συνανθρώπους μας, μικρούς καί μεγάλους.

Μέ τήν εὐκαιρία τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου, Ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ, πού ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος ἄγει τά ὀνομαστήριά του, χοροστάτησε κατά τόν Πανηγυρικό Ἑσπερινό τήν Τρίτη 5 Δεκεμβρίου, στόν πανηγυρίζοντα Ἱερό ναό τοῦ Ἁγίου Νικολάου Κάτω Πολεμιδιῶν. Μετά τό πέρας τοῦ ἑσπερινοῦ δέχτηκε τίς εὐχές τῶν πιστῶν. Ἀνήμερα τῆς ἑορτῆς τελέστηκε Ἀρχιερατικό Συλλεῖτουργο, στόν Ἱερό ναό

Ἁγίου Νικολάου Λεμεσοῦ, προεξάρχοντος τοῦ Θεοφιλεστάτου καί συλλειτουργούντων τοῦ Μητροπολίτου Βόστρων κ. Τιμοθέου, καί τῶν Ἐπισκόπων Μπουκόμπας κ. Χρυσοστόμου, Λήδρας κ. Ἐπιφανίου καί Νεαπόλεως κ. Πορφυρίου. Παρέστη ὁ δήμαρχος Λεμεσοῦ κ. Νίκος Νικολαΐδης. Τόν θεῖο λόγο κήρυξε ὁ Γέροντας Χρυσόστομος Καρεώτης. Τό ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας δέχθηκε τίς εὐχές τῶν πιστῶν στόν Μητροπολιτικό Οἶκο.

Τὴν Τρίτη 12 Δεκεμβρίου, ὁ Θεατρικὸς Ὅμιλος Νεολαίας Ἁγίου Μάμαντος Τραχωνίου παρουσίασε στὴν αἴθουσα Ἐκδηλώσεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λεμεσοῦ τὴ θεατρικὴ παράσταση “Ὁ Ἄρκοντῆς καὶ τὸ Ἄστέρι τῶν Χριστουγέννων”. Τὴν παράσταση παρακολούθησαν ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος κ. Νικόλαος, ὁ ὁποῖος καὶ χαιρέτισε τὴν παράσταση, ὁ Δήμαρχος Λεμεσοῦ, ὁ Δήμαρχος Ὑψωνα καὶ ἄλλοι προσκεκλημένοι.

Στὸ κατάμεστο Παττίχειο Δημοτικὸ Θέατρο Λεμεσοῦ, ὁ Δήμος Λεμεσοῦ ἀπένειμε, τὴν Τετάρτη 13 Δεκεμβρίου, ἐκ μέρους ὀλόκληρης τῆς πόλης, τὸ Βραβεῖο Προσφορᾶς «Χριστόδουλος Σῶζος» 2023, στὸν Μητροπολίτη Λεμεσοῦ κ.κ. Ἀθανάσιο, γιὰ τὸ τεράστιο ἔργο καὶ τὴν πολυεπίπεδη προσφορά του πρὸς τὴν πόλη, ἡ ὁποία τὸν καθιστᾷ ὡς μίᾳ ἀπὸ τὶς πιὸ σημαντικὲς προσωπικότητες τῆς σύγχρονης Λεμεσοῦ. Ἡ ἐκδήλωση ξεκίνησε μὲ ὕμνους ἀπὸ τὴ βυζαντινὴ Χορωδία “Ῥωμανὸς ὁ Μελωδός”. Ἀκολουθῶς ὁ Δρ Κύπρος Νικολαΐδης ἔκανε ἀναφορὰ στὴ

ζωὴ καὶ στὸ ἔργο τοῦ Μητροπολίτη μας. Ὁ δήμαρχος Λεμεσοῦ κ. Νίκος Νικολαΐδης ἀνέγνωσε τὸ σκεπτικὸ τῆς ἀπονομῆς καὶ τοῦ ἀπένειμε τὸ βραβεῖο. Στὴ συνέχεια ἀντιφώνησε ὁ Πανιερώτατος, εὐχαρίστησε γιὰ τὴν τιμὴ καὶ τόνισε ὅτι μὲ τὴ βράβευση αὐτὴ δέν τιμᾶται ὁ ἴδιος ὡς πρόσωπο ἀλλὰ ὀλόκληρη ἡ Ἐκκλησία. Στὸ τέλος ὁ Πανιερώτατος παρέδωσε στὸν Δήμαρχο Λεμεσοῦ ἓνα πίνακα τοῦ Χριστόδουλου Σῶζου, πού φιλοτέχνησε ἡ ἀδελφή του.

Μὲ τὴ δέουσα ἐκκλησιαστικὴ τάξη καὶ μεγαλοπρέπεια τιμήθηκε ἡ ἑορτὴ τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ στοὺς ναοὺς καὶ τὶς ἱερὲς μονὲς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μας. Ἐπίκεντρο τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς Δεσποτικῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων ἦταν ὁ ἱερός Μητροπολιτικὸς ναὸς Παναγίας Παντανάσσης Καθολικῆς,

όπου προεξήρχε τῆς Θείας Λειτουργίας ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος κ. Νικόλαος. Ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας κ. Ἀθανάσιος προεξήρχε τῆς ἀκολουθίας τῶν Χριστουγέννων στόν πανηγυρίζοντα ἱερό ναό τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ στήν κοινότητα Ἀσωμάτου.

Μέσα στά πλαίσια τῆς ποιμαντικῆς καί πατρικῆς φροντίδας τοῦ Παν. Μητροπολίτη μας γιά τούς ἱερόπαιδες, πού διακονοῦν στούς ναούς τῆς Μητροπολιτικῆς μας περιφέρειας, στίς 27 Δεκεμβρίου, μνήμη τοῦ Ἁγ. Πρωτομάρτυρος καί Ἀρχιδιακόνου Στεφάνου, ἡ Μητρόπολή μας, διοργάνωσε συνάξεις γιά τά παιδιά αὐτά. Τό πρωί τελέστηκε Θ. Λειτουργία ὑπό τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου μας στόν Μητροπολιτικό ναό Παναγίας Παντανάσσης Καθολικῆς.

Στή Θ. Λειτουργία συμμετείχαν ἱερόπαιδες ἡλικίας γυμνασίου καί λυκείου. Μετά τό πέρας τῆς Θ. Λειτουργίας προσφέρθηκε πρόγευμα στό ἄρχονταρίκι τῆς Μητροπόλεώς μας. Ὁ Ποιμέναρχης μας ἀπηύθυνε πατρικές νοουθεσίες πρός τά παιδιά. Στή συνέχεια, τά παιδιά εἶχαν τήν εὐκαιρία νά ἀσχοληθοῦν μέ διάφορες δραστηριότητες ἐντός τοῦ περιβάλλοντος τῆς Μητροπόλεως. Τό ἀπόγευμα πραγματοποιήθηκε παρόμοια ἐκδήλωση γιά τούς ἱερόπαιδες Δημοτικοῦ. Μετά τή μικρή Παράκληση πού τελέστηκε, προσφέρθηκε κέρασμα στό Ἄρχονταρίκι. Ἐκεῖ ὁ Πανιερώτατος ἀπηύθυνε λόγια ἀγάπης πρός τά παιδιά. Στή συνέχεια, τά παιδιά ἔπαιξαν διάφορα παιχνίδια στήν αὐλή τῆς Μητροπόλεως.

Τήν καθιερωμένη Βασιλόπιτα εὐλόγησε ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας κ. Ἀθανάσιος, τήν Παρασκευή 29 Δεκεμβρίου, στό Ἄρχονταρίκι τῆς Μητροπόλεώς μας. Παρέστησαν ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος κ. Νικόλαος, ὁ Πρωτοσύγγελος τῆς Μητροπόλεως Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης π. Ἰσαάκ, ὁ Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος, πρωτοπρεσβύτερος Νεκτάριος Παντελῆ, κληρικοί καί λαϊκοί ὑπάλληλοι καί συνεργάτες τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΣΕΡΒΙΑΣ ΕΝΑΣ ΑΓΙΟΣ ΤΩΝ ΗΜΕΡΩΝ ΜΑΣ

Συγγραφέας : Larchet Jean-Claude

Ἐκδόσεις: Ὁρμύλια

Ὁ Πατριάρχης Σερβίας Παῦλος (1914-2009) μέ τίς προσωπικές του ἀρετές ἔγινε γνωστός σέ ὅλο τόν ὀρθόδοξο κόσμο καί πέραν αὐτοῦ. ἤδη ἐνῶ ἀκόμη ζοῦσε, τόν εὐλαβοῦνταν ὡς ἅγιο καί σήμερα βλέπουμε ὅλο καί πιά συχνά στίς ἐκκλησίες τῆς Σερβίας τή μορφή του σέ τοιχογραφίες καί φορητές εἰκόνες.

Τό βιβλίο αὐτό, τό ὁποῖο βασίζεται σέ διάφορες γραπτές καί προφορικές μαρτυρίες, παρουσιάζει τή ζωή καί τήν προσωπικότητα αὐτοῦ του «μικροῦ τό δέμας» καί ἀδύναμου ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος παρέμεινε σέ ὅλη του τή ζωή ἕνας πτωχός μοναχός, πού τηροῦσε παντοῦ καί πάντοτε μία αὐστηρή ἀσκητική βιοτή· ἀπλός, ταπεινός καί γεμάτος ἀγάπη, παρέμεινε πάντα

κοντά στόν λαό, κάνοντας τό Εὐαγγέλιο μοναδικό πρόγραμμα τῆς ἐπισκοπικῆς καί πατριαρχικῆς διακονίας του.

Τό πνευματικό πορτραῖτο του, σχεδιασμένο μέ ἀπλό καί ζωντανό τρόπο, διανθίζεται μέ πολλές ἀνέκδοτες ἀπολαυστικές διηγήσεις, καθώς καί μέ λόγους τοῦ Πατριάρχου πού ἀποκαλύπτουν τήν ὀξύνοια καί ἐτοιμότητα τοῦ λόγου του, καί συχνά θυμίζουν τά ἀποφθέγματα τῶν Πατέρων τῆς ἐρήμου. (Ἀπό τήν παρουσίαση στό ὀπισθόφυλλο τοῦ βιβλίου).

ΟΣΟ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΑΓΙΟΙ

Συγγραφέας: Μυρσίνη Βιγγοπούλου

Ἐκδόσεις: Ἄθως Ἐφηβικά

Ὅποιος ἀκολουθήσει τά ἁγιασμένα χνάρια, πού ξεκινοῦν ἀπό τήν Κόνιτσα, θά ἀνακαλύψει καί τά μυστικά τους. Μυστικά, πού δέν λέγονται μέ λόγια.

Οἱ ἥρωες τῆς ἱστορίας μας, νέα παιδιά, καθένα μέ τίς ἀγωνίες καί τά προβλήματά του, διασταυρώνουν τίς ζωές τους μέ δύο σύγχρονους ἁγίους: τόν ἅγιο Ἀρσένιο τόν Καππαδόκη καί τόν ἅγιο Παῖσιο τόν Ἄγιορείτη.

Ἐνας νέος κύκλος ζωῆς ἀρχίζει γεμάτος νοήματα καί ἀξίες. Μέσα ἀπό περιπέτειες, ἐκπλήξεις καί ἀνατροπές ἀνακαλύπτουν πῶς, ΟΣΟ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΑΓΙΟΙ... τό αὐριο θά εἶναι καλύτερο. (Ἀπό τήν παρουσίαση στό ὀπισθόφυλλο τοῦ βιβλίου).

